

בטאון פנימי היו"ל ע"י
 איגוד בוגרי ישיבת "כסא רחמים"
 ספרדית תכב"ץ ומוסדותיה
 תשרי - חשון - כסלו
 עבת - שבע - אדר
 התשע"ג
 7 - 8

כתר מליוכה

הבנין ברחוב עזריאל בבנייה

ממלכת התורה

הישיבה ברחוב הרב שר בבני ברק

הישיבה ברחוב הרצל בבני ברק

מתחדשים

כמלך החשיבים - התשע"ג
50
 ממלכת התורה הקדושה
 "כסא רחמים"

להמשיכם

مدرسة خاتمة
 كتبي راحا
 ישיבת כסא רחמים ספרד
 Ecole privée religieuse

אבני הכתר

8 מלכות הרחמים	6 מלכם בראשם	4 בוגרים כותבים
22 נקודת אור	20 דתי המלך	10 מקראי קודש
38 מים בששון	26 מוסר מלכים	24 נאמנים דבריו
58 הוגה באותיותיו	52 הדרן עלך	44 ישועות בכפולות
90 והיו עיניך	66 חדשות אני מגיד	64 משובצים זהב

איגוד בוגרי ישיבת "כסא רחמים" ספרדית תכ"ץ ומוסדותיה

המען למכתבים:
 ת.ד. 2750 מיקוד: 51127
 לציון עבור כתר מלוכה
 טל': 0504158562
 פקס: 03-6774060
 דוא"ל: keter.meloca@gmail.com

הגהה: הרב שלמה מאזוז, הרב אלעד עשור
ניהול הפקה: הרב עובדיה מאזוז
מזכירת המערכת: נ. ורדי
גרפיקה ועימוד: שזהם

עורך אחראי: הרב אביתר כהן
כותבים ומשתתפים: הרב מצליח עמוס מאזוז, הרב אדיר כהן, הרב עובדיה חן, הרב יהושע כהן, הרב מאיר ציון אליאס
ביקורת: הרב רפאל מאזוז

הבטאון יוצא לע"נ החכם השלם שייף עייל שייף נפיק ועסיק באורייתא תדירא, הרה"ג שנזדכך ביסורים רבים ר' יען **חדאד** זצוק"ל ת.נ.צ.ב.ה.א.

דבר מאזינה

התלבטויות רבות מצטרפות כפעם בפעם מידי הוצאת גליון, לשק הקשיים להדפסת גליון נוסף. האם אכן כה חשוב הוא לבוגרים "הבטאון"? המצדיק הוא את הטרחה וההוצאות הרבות הכרוכות בהוצאתו? ועוד כהנה וכהנה.

האמת תיאמר כי מגליון לגליון לנוכח התגובות החמות והתוצאות הברוכות, מתרוקן השק מספקות כעין אלו, אך כמדומה שהפעם נותר הוא ריקן מכל תוכן של לבטים שכאלו, הסיבה לכך נעוצה בתקלות הטכניות שנערמו והצטברו, עד שלצערנו בעקבותם לא יצא גליון לחודש תשרי, למרות המאמצים וההשתדלויות שנעשו להוצאת הגליון עכ"פ לחג הסוכות.

ובכל אופן היה זה מקור מוצדק לתגובות הנזעמות שהומטרו על מזכירות המערכת, עד שטען מי שטען כי "גרענו משמחת החג לבוגרים", ועמכם הסליחה.

אכן כאן המקום להתנצל בפני "המצפים", בתקוה כי אכן נזכה להמשיך ולהוציא את הבטאון מידי שלשה חודשים בזמנו ובעתו.

במבט לאחור ראינו בזה את הציפייה, הדריכות והכמיהה של הבוגרים בכל מקום שהם לינק מאוצרותיה המרוויים של הישיבה ורבניה.

לא נוכל שלא להזכיר את התאריך ההיסטורי שפוקד את השנה: כ"ג כסלו, בו ביום בשנה זו עוברת הישיבה תחת שער החמשים-שנה מיום ייסוד הישיבה בתונס ע"י מרן מייסד הישיבה זצוק"ל הי"ד.

מן הראוי היה עלינו איפוא להרחיב בגליון זה בנושא, אך העדפנו להקדיש זאת לגליון הבא שיצא אי"ה לרגל כנס הבוגרים שיתקיים אי"ה לאחר חג הפסח.

בהזדמנות זו נקרא לבוגרים להשתתף במלאכת שזירת שרשרת הבוגרים, תנו יד שלא תחסר חוליה מהשרשרת, וכל בוגר שפגשתם בררו אם הינו מקבל את הבטאון, ואם לאו מסרו לו את מספר מזכירות האיגוד: 0504158562. ורק כך נזכה להתאגד ולהתאחד כולנו במעמד הגדול כנס הבוגרים.

לקראת ההילולא צרפנו כאן כפי שהבטחנו בעבר, מקבץ ישועות ונסים שבאו ממקור הברכות לתורמי ותומכי הישיבה. סיפורים שאומתו ונשמעו ממקור ראשון, והן לוודאי רק מעט מן המעט מאשר מחוללת ומשפיעה זכותה של הישיבה.

ננצל במוה זו לקרוא לבוגרים להצטרף למערכה (ראה מכתב מצורף), לחזק את הישיבה במכירת כרטיסי הגרלה לידידים ולמכרים, וזכותם הכבירה של רבני הישיבה תאציל עלינו לכל הברכות. אכ"ר.

בוגרים כותבים

מכתבים למזכרת

בישיבה קטנה, ועשה חיל בלימודו. וכשהגיע העת עבר ללמוד בישיבה גדולה אחרת (לא במוסדות הישיבה) בירושלים ת"ו, ובאמצע השנה מצא המשגיח של אותה ישיבה "נגן" עם שירים שאינם כשרים מונח בחדרו של אותו בחור (ובכל חדר יש כמה בחורים כידוע) והמשגיח חשד בו מיד, ועפ"ז סילקוהו מהישיבה לצמיתות, והיה לדבר זה השפעה חזקה ותדמית רעה, עד שאפילו הוריו ובני ביתו של אותו בחור, לא האמינו לטענתו שהוא חף מפשע, ולא מידו הוא. ויצא לו שם רע עי"ז ולא קיבלוהו אלא לישיבה שאינה מתאימה (בלשון המעטה) לרמתו הרוחנית והלמודית, והתדרדר שם מאוד. כעבור למעלה משנה "גילה" אותו משגיח שה"נגן" הלז לא היה של מיודענו הבחור הנ"ל, והודיעו שהוא יכול לחזור לישיבה! אך היה כבר מאוחר מדי, ובאותו זמן הבחור כבר באמת לא היה מתאים לישיבה, וכמובן גם לא רצה בה. וידוע שבחור שנופל בדורנו קשה מאוד להחזירו, ולא הועילו שיחות וחיזוקים, דאגה והרעפת אהבה, כי כבר היה שבו ביצרו! והיום לצערנו הוא בצבא, ואחריתו מי ישרנה.

ומזה יש ללמוד לשני הצדדים, מחד כמה הדברים שאמר מוה"ר נר"ו חמורים, וכמה יש להזהר ולהזהיר ע"ז, שמהשפעה קטנה יורדים לשאול. ומאידך, לבדוק טוב קודם שחושדים וחורצים משפט.

ויה"ר שיערה ה' עלינו רוח קדושה ממרום, ולא תצא תקלה מתחת ידינו, ונזכה לראות בביאת הגואל בב"א.

החתם בכרחה נאמנה, וכיסאכין לישיבה
אדמונית ההולד לבה

הצעיר יניב נסיר ס"ט

כאלו "פקודת אלצצר" - אלצצר טע"י ישיבתנו
תכב"ץ

ז' מנחם אב התשע"ב לפ"ג

אכבוד מזכרת הבטאון הנפלא "כתר מלכות"
שלום וברכה

האמת, שכבר אחר הגליון הראשון, עלה בדעתי להביע את הערכתי הגדולה (כמו כל בוגרי הישיבה) לדבר גדול וחשוב זה, אשר לא בא כבושם הזה, בסדר יופי ותועלת גדולה, הגורמת לשבת אחים גם יחד, ומאחדת את כל הממלכה הגדולה, מלכי רבנן מוסדות ישיבתנו כסא רחמים תכב"ץ, למגדול ועד קטן. ועוד ברכה מרובה יש בזה, שע"י זה גם שאר בני ביתו של "הבוגר" מכירים ויודעים יותר מקרוב מהי "ישיבת כסא רחמים"? במה היא שונה ולמה - מכל שאר הישיבות? אפס קצה להכיר מיהו מרן ראש הישיבה נר"ו ומוה"ר ר' צמח נר"ו. ומשרה אוירה אחרת בבית, שכולם מרגישים שייכים לשם הגדול הזה "כסא רחמים"! אשריכם ואשרי חלקכם, ויה"ר שכן ירבה ויפרוץ דבר יקר וחשוב זה.

ומידי קוראי בגליון דברי רבותינו: גאון עוזנו מרן ראש הישיבה שליט"א, ומורנו הרב צמח נר"ו, נזכרתי בערגה בימי קדם, ימי הבחרות הנעימים אשר זכינו לשהות במחיצת רבותינו, ולהתחמם מארם, להתחזק מההסתכלות בדמותם, ולשאוף לגדולתם, ובפרט לשמוע מדברותם ושיחתם, אשר מתקיימת אחת לשבוע, ומספקת "דלק" לכל השבוע כולו, ובזכות פועלכם החשוב, זוכים שוב לכך כל הבוגרים ובני ביתם.

לסיום רציתי להוסיף גרגיר קטן בשיחת מוה"ר רבי צמח נר"ו, במדור "מוסר מלכים" דברים נוקבים ונחוצים כ"כ לדורנו. והוא שמאידך צריך הרבה זהירות בדבר זה שלא לחשוך במי שאין בו, וכ"ש שלא לרחק ולחרוץ דין ע"פ חשד בעלמא. וזכורני לפני כמה שנים על תלמיד אחד מצוין בתורה ויר"ש, מהמיוחדים שבחבורה בהיותו

לכבוד מצרכת כתר מלוכה הי"ו

"אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו", שבחר בי מתוך אלפי עמך בית ישראל וזיכה אותי ללמוד במקום הקדוש במקום הטהור ובמקום הזך - ישיבת "כסא רחמים" תכב"ץ. ואע"פ שעברו כמעט 8 שנים מיום שעזבתי את הישיבה, לא פג טעמה הטוב לרגע קט ממני, אני מדבר על הישיבה כאילו זה עתה יצאתי ממנה! המתיקות, העוגג, ההערצה, הגעגוע, הזכרונות הטובים, השקידה, העמל, הלימוד, התפילות, המנגינות, המסורת, אהבת התורה, היראת שמים, הענווה, המשפחתיות, ומעל הכל "אהבת האמת" שהושרשה בנו בכל גידינו ואברי גופנו, לא משים ממנו לרגע!

אין לי איך להודות במילים, ואומר ללא הגזמה אם יהיו כל הנהרות דיו, ועצי השדה קולמוסין וכו', לא אוכל לתאר את תודתי הגדולה לעורך ולכל העוזרים היקרים, שבעריכתם הנפלאה מצליחים לרומם אותנו ע"י קונטרס זה, למימדים גבוהים במיוחד. אנחנו שנמצאים לצערנו רחוקים פיזית מהישיבה (מעלות יע"א) כ"כ מחכים בקוצר רוח ובציפיה עזה, לקבל כל דבר שיעלה בנו געגוע למקום שבו עוצבה אישיותנו הרוחנית! מרגע שמגיע לידי הקונטרס "כתר מלוכה", אני לא עוזב אותו, וקורא אותו מריש ועד גמירא בשקיקה עזה. והכל ערוך כ"כ בטוטו"ד, אין מילים בפינו, תבורכו מפי עליון שעשיתם דברים גדולים עבורנו. וכמה שנודה יכלה הזמן והמה לא יכלו. יהא רעוא שתקבלו שרככם במושלם, מאדון כל העולם, ודברכם ישמחו אלוקים ואדם ויתקבלו ברצון ע"י קוראיהם, ויחזקו אותם לעשות רצון קונם, אשר מודים לכם מדם ליבם.

רק אבקש להאיר דבר קטן, אם אפשר לפרסם יותר מאמרים מאת מרן ראש הישיבה שליט"א, שאנו צמאים לדבריו ולמוצא פיו, צמאון גדול ורב. אנו שגרים בערי הַסְפֵּר, כמהים ומיחלים ומתגעגעים לתורתו המתוקה, זכה וברה. אנא, אם אפשר לזכות אותנו ביותר מדב"ק. והחודש חסר לנו מאד המערכות..

תבורכו מפי עליון, פי מליון, המון המון, ותמצאו מטמון, נרד ואפרסמון, בשמחה וששון, בשיר ורון.

מאת

צ"ה צביאל בארון ס"ט

בוגר הישיבה

מצליל

לכבוד מצרכת הבטאון היקר "כתר מלוכה". שליט אברהם!

ראשית כל, כבר לפני הרבה זמן רציתי לכתוב לכם את מכתב ההערכה הנ"ל, אבל מה שהלב חושק הזמן עושק. לא אוכל להסתיר את רחשי ליבי העצומים אשר כל פעם פוקדים אותי מחדש כשמגיע אלי הבטאון המפואר הלזה. "נחמד הוא למראה וטוב הוא למאכל ותאוה הוא לעינים" כך אמר לי אחד הבוגרים מהישיבה. כשהתחנתי אמרתי בליבי איך עכשיו כשאני אהיה רחוק יהיה לי קשר עם מה שמתרחש בישיבה ובמוסדות, אחרי כשמונה שנים שאתה לומד בישיבה כשאתה עוזב אתה לא רוצה לשכוח את כל מה שרכשת - את הלימוד, ההשקפה, הדרך, המוסר, ההלכה והדרשות של מרן מלכא רה"י שליט"א, ועוד, הרשימה ארוכה.

ואחרי שראיתי את הבטאון נחה דעתי עלי באומרי "לא רחוקה היא ממך ולא מעבר לים היא". וכמובן באותו רגע נזכרתי במה שכתב ר' יהודה הלוי כשהיה בספרד "ליבי במזרח ואנכי בסוף מערב" - ליבי בישיבה ואנכי בדרום הארץ... וכאן המקום להודות לעורכים והמגיחים אשר מוציאים מתחת ידם בטאון מופלא בדקדוק רב, וכמעט בלי טעויות, עד כמה שיד אדם מגעת. וכן לגרפיקה של המערכת אשר לא מניחה מקום בלי רעיון חדש ומעניין, בכדי שיצא "תורה מפוארת בכלי מפואר". ולרבנים הכותבים את המאמרים ומשנתם 'משנה ברורה' וכל הרוצה ליטול יבוא ויטול, ולא נצרכה אלא לברכה לכל העוסקים במלאכת שמים זאת, שחפץ ה' בידם יצלה, וזכות מו"ר ועט"ר מיסד הישיבה מרן הגאון "איש מצליח" זצ"ל תעמוד לכם ולנו בדרך העולה בית אל, ונזכה לראות בביאת הגואל, יחד עם כל בית ישראל.

דבק טוב! ראשונה במלכות בבטאון מס' 2, הבאתם מדור של "והיו עיניך רואות את מוריי", זה משמח מאוד את הבוגרים, וכמובן שיש כאלה שרחוקים ממך, ולא רואים אותו כל הזמן, נשמח אם תשיבו מדור זה, ושכמ"ה.

הכו"ח באך טו"ב לישראל לחודש אלול הרחמים לשנת התשע"ב.

בברכה והערכה מרובה.

שליט אברהם

כה ציה"ת לתיבות

מלכם בראשם

פנינים ממושנתו של
מרן מייסד הישיבה זצוק"ל

ביאורים ערבים ונפלאים על פרקי אבות המתובלים בהגיגי מוסר, שנאמרו מפ"ק של מרן מייסד הישיבה זצוק"ל. רעיונות אלו נאמרו בשיעורים שמסר בין מנחה לערבית בימי העומר, ונכתבו בזמנו ע"י בנו מרן ראש הישיבה שליט"א, ונדפסים כאן לראשונה.

אור לכ"ד ניסן התשכ"א

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא וכו'. הנה המנהג אצלנו מדור דור, שבכל עת שמתחילין לקרוא פרקי אבות, אומרים קודם: "כל ישראל יש להם" וכו'. וצריך לתת טעם לדבר. ונקדים הפסוק בפרשת בראשית: "ויאמר אלקים, נעשה אדם, בצלמנו כדמותנו, וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ, ובכל הרמש הרומש על הארץ". ובתר הכי כתיב: "ויברא אלקים" וגו'. והנה ידועה הקושיא על לשון "נעשה", שהיה לו לומר "אעשה" בלשון יחיד? ומלבד זה יש להקשות, שכל הפסוק כולו נראה כמיותר, שהרי בכל הבריאות שברא הקדוש ברוך הוא בששת ימי בראשית, לא נכתבה בתורה הקדמה כזו קודם הבריאה. כי אם ה' אמר ויהי - "יהי אור", "יהי רקיע", "יהי מאורות" - ויהי כן! ולמה כאן גבי אדם דיבר בלשון עתיד "נעשה אדם". למה לא אמר: "יהי אדם וירדה בדגת הים" וכו', כמו שאמר בכולם?

אך ידוע שיש ב' פירושים במאמר "נעשה אדם". הראשון, שהוא יתברך נמלך עם המלאכים, ואמר להם בדרך שאלה: "נעשה אדם?" לא שהוא צריך ח"ו לדבריהם, או לקבל עצה מהם, רק כמו שדרך המלכים והרוזנים כשעושים איזה דבר קל הערך, אינם צריכים להתיעץ עם השרים שלהם, אבל בעשותם איזה דבר חשוב ויקר הערך, הם מתייעצים תחלה עם משרתיהם. כמו למשל: 'דיגול' נשיא הממשלה כעת בצרפת, כשהוא רוצה לעיין מה לעשות בדבר מלחמת ג'זאיר, אינו חותך ופוסק הדין לבדו, רק מאסף שריו ויועציו, ומתדברים ביניהם, ומתייעצים מה לעשות בענין ההוא, מפני חשיבותו וגודל ערכו. וכך עשה להבדיל הקב"ה, כשרצה לברוא את האדם, ורצה להודיע גודל חשיבותו לעולם, עשה כמו שעושין שאר מלכי בשר ודם, ונתיעץ עם המלאכים כדי לפרסם גודל חשיבות האדם.

ומה היא חשיבות האדם ומעלתו? הנה, בכל ברואי הקדוש ברוך הוא, אין שום אחד יכול לשנות מטבעו שהטביע בו יוצר בראשית, על דרך משל, הזהב וכל מיני מתכות - ניתכות באש, אינם יכולים להפוך טבעם ולהמלט מהאש. או דרך משל, האש - דרכה לעלות למעלה, והמים דרכן לירד למטה, אי אפשר שיהפכו את טבעם שהאש תרד והמים יעלו. ולא זו בלבד בדומם, אלא אף בצומח, למשל, הצמח שהוא מוליד קרירות, אינו יכול להיות מוליד חמימות, וכן להפך. ולא זו בלבד, אלא אף בחי בלתי מדבר, למשל החתול רודף אחרי העכבר, אפילו אם האדם יגדל חתול אצלו וילמדנו דרך ארץ ונימוסים, כדי שיהיה בעל תרבות ומנומס, מ"מ אינו יכול להפוך טבעו מכל וכל. ואם יראה עכבר קופץ לפניו, ברגע יתנפל עליו וירודו בחורין ובסדקין, כאחד השוטים בשווקים וברחובות. ואפילו המלאכים אינם יכולים לשנות דרכם ומנהגם, למשל: "מיכאל באחת גבריאל בשתים" וכו' כמ"ש חז"ל במס' ברכות (דף ד' סע"ב). אי אפשר שמיכאל יטוס בשתים וגבריאל באחת, וכן על זה הדרך, תן לחכם ויחכם עוד.

אך האדם, הוא הבריאה והוא היצור, אשר רק אם ירצה - יוכל לעוף לשמי מרומים, ואם ירצה - יוכל לרדת

לשאול תחתית. כי הוטבע בו טבע הבחירה מראשית תולדתו, הבחירה בטוב או ברע, אם ירצה. כי האדם מורכב מגוף ונשמה: הנשמה - מן העליונים, והגוף - מן התחתונים. נשמת האדם - נבראה קודם לכל הבריאות, והגוף - נברא ביום ששי אחר לכל הבריאות. כדי שאם האדם ירדוף אחרי נשמתו, ויעשה מצוות ומעשים טובים, הנה הוא כאחד מצבא המרום במרום, ואפילו יותר מהם, כי הם מוטבעים על דרכם מראשית יצירתם, משא"כ האדם, כי הוא השכיל לעלות מעצמו אל רום המדרגות. אך אם ירדוף אחרי גופו, וחי חיי תענוגות ותאוות נמזות, הנה הוא פחות מכל היצורים, כי בערך גופו, הרי הוא נברא אחר כל היצורים, ואומרים לו: "יתוש קדמך". כמו שאמרו ז"ל.

וזהו החשיבות שבאדם, היצור הנפלא אשר אין דוגמתו בכל היצורים, ולכך הוצרך השי"ת להשאל אודותו עם המלאכים, לא להצטרפותו אליהם. אלא להודיע גודל חשיבותו וכאמור. ובה ניחא לשון "נעשה", גם מבואר ג"כ אריכות הפסוק, כי לגודל חשיבות האדם יצטרך להרבות עבורו בדברים, כמו שמרבין לחשוב בעבור דבר חשוב, ובשביל דבר קל ערך אין מתחשבים עמו בכלל. וזה הפירוש הראשון.

והפירוש השני. נמלך עם נשמות הצדיקים, יען, כאמור האדם כלול משתי יצירות, אחת - מגביהתו למעלה ואחת - מורידתו למטה. ולא כל בני האדם יכולים להגיע אל הדרך הנכונה ולתפוס את השיטה הנכונה לאור באור החיים, הלא נשמתם כלואה בבית האסורים, הוא הגוף. ועלולים בני אדם להגיע להפסד יותר משכר, לכך התייעץ הקב"ה בזה עם נשמות הצדיקים שנבראו קודם ששת ימי בראשית וכנ"ל. ואמר להם, שהם ישאו בעול האחריות לתקן זולתם, וישראל ערבים זה לזה, והם רצו וקבלו זה על עצמם. על כן לא יתרעם האדם, אם חבירו מוכיחו ללכת בדרך הטוב, ויאמר מה איכפת לו זה, אם אלך בדרך טובה או להפך, הוא יעשה כרצונו ואני כרצוני. אבל זה שבוש. כי הלא הוא לא ירד לעולם, כי אם באמצעות ערבות הצדיקים, שהם ערבים בעדו שאם לא ילך בדרך טובה הם ילמדוהו ויודיעוהו האורח אשר יהלך. ובכן לא יתרעם עליהם, כי הם אדרבא גרמא שהוא ירד לעולם. ולכך נכתב בתורה: "הוכיח תוכיח את עמיתך, ולא תשא עליו חטא", כי אם לא יוכיחו, הוא מתחייב בעד חבירו, והוא נושא עליו חטא (וכן פירש אחי ה"ר צמח יצ"ו), והקב"ה נוטל הצדיק מן העולם בעון הדור. אבל כשיוכיחו, הרי אם חבירו שמע בקולו, נמצא זוכה ומזכה, וכל אחד על מקומו יבוא בשלום. ואם לא שמע לדבריו, עכ"פ הוא את נפשו הציל, חלקו וחלק חברו.

ומ"מ אפילו אין הצדיק מוכיח את בני דורו, מ"מ אינו מפסיד כלום מחלקו. אמנם הוא מתחייב בעבור זולתו שלא הוכיחו, אבל יכול הוא לחזור וליפרע מחבירו. דרך משל כמו הערב שאם אמנם לא השיגה יד הלוה לפרוע חובו, ובא המלוה לקחת חובו מהערב, מ"מ אחר כך יכול הערב לרדוף אחרי הלוה ויקח לו אפילו מגלימא דעל כתפיה. והדבר מוסבר, כי הלא הערב לא נתחייב כלום מצד עצמו, ומה גרם לו שנתחייב? הלוה! א"כ בדין הוא שיחזור אחר הלוה ויקח ממנו דמי ערבוננו. וכך בנמשל, אם הצדיק לא הוכיח את בני דורו, ונתחייב בעבורם, מ"מ הוא נוטל שלהם, שהרי הם גרמו לו שיפסיד חלקו וכמובן.

והנה מסכת אבות היא כולה מוסרים ותוכחות. ולבל יאמר האדם למה זה המוכיח יבוא אלי להוכיחני, מה איכפת לו? וכי אני מזיקו או מפסידו כשאני הולך בדרך לא טוב? ע"ז אומר התנא: "כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב". לא אמר "יש להם עולם הבא" רק אמר: "יש להם חלק לעוה"ב", אבל אפשר שיפסידו חלקים. ולכך בא הדרשן ומוכיח לעם כדי שלא יגרמו שיפסידו הם חלקם, או יענש זולתם בעבורם.

וממשיך ואומר, "שנאמר: ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ". פירוש: "ועמך כולם" - יש להם חלק לעוה"ב, אבל מי הם היורשים בירושה תמידית? הם - "צדיקים לעולם יירשו ארץ" - דהיינו כשמוכיחים לזולתם, נמצאים זוכים ומזכים, וכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו ונמצא שעכ"פ עוה"ב שלהם, הוא בטוח בידם.

מלכות הרחמים

פרקי הדרכה
בשיטת הלימוד המיוחדת
של מרן אבי הישיבה

לשון צח וברור

רבות דובר על שיטתו הייחודית של רבנו הגדול מרן אבי הישיבה זצ"ל ב'פרק הכתיבה', אשר עמל בו רבות כדי לחנך ולהרגיל את תלמידיו להעלות חידושיהם על הדף, ועל ידי כן גדלו ועצמו למאד מאד.

אך רבנו לא הסתפק בכך כלל, אלא חנך והשריש בהם כי לא העיקר שיעלו הדברים על הכתב ואפילו בלשון מסורבלת וסתומה, עד שאפשר לטעות בהבנת הדברים. אלא העיקר לכתוב בלשון צח וברור, קצר וקולע, שלא משתמע לשני אופנים, ולא מטעה את הקורא. וכשנתווכח אחד מגדולי תלמידיו מרן מייסד הישיבה זצ"ל, עם עמיתו, אף הוא תלמיד רבנו, והלה כתב בלשון מסורבל ומטעה. הזכיר לו במכתב - זכרונות ילדות - את עמלו של רבם הגדול בענין, וזה לשונו:
על זה יש להמליץ מאמרם ז"ל חכמים הזהרו בדבריכם...

... ובודאי עודך זוכר כמה זמן היה מוציא מורנו ורבנו שליט"א עמנו בפרק זה ומלמדנו להועיל...

עוד כותב מרן מייסד הישיבה, במכתב אל אדמו"ר מצ'שינוב, בשבחו של רבנו בענין זה:

כוס של ברכה נשגב

הרה"ג רבי חנן קבלן שליט"א

דיין בבית הדין משפט וצדק בני ברק

לרגל נשואי בתו ת"מ

עב"ג אחד ממצויני ישיבתנו

ר' משה עטיה הי"ו

יה"ר שיהא במזל טוב וסימן טוב והצלחה

ויהא ביתם מושחת על אדני התורה והיראה

ששון ושמחה ימצא בה. אכ"ר.

רבני הישיבה המערכת

... ואין כוונתי לקבוע זמנים לתלמידים ולתת שיעורים בלימודים לדקדוק וכיוצא, שמיעוטם יפה ורובם קשה, שהיום קצר, ובמקום דליעול ירקא וכו'. אלא כך אנו נוהגים, שהרב בהיותו אשכול הכופר איש שהכל בו, כמורי ורבי ועטרת ראשי תנצבה"א הריני כפרת משכבו, שהיה מעיין עצום, פסקן מובהק, דרשן מצויין, בקי בקבלה, יודע בדקדוק, מכיר בעיבור, רגיל בדברי ימי ישראל, ידו בכל, אין ספר שלא פתח, אין דבר שלא התעניין בו, הוא יטיף טיפין טיפין לתלמידיו אגב גררא בדרך לימודם פעם מזה ופעם מזה באופן עראי כפי ההזדמן, וברבות הימים יקלטו במוחם מה שהוא, ויהיו כרוכל הזה שיש לו מכל המינים, אבל יעשו העיון והפסק עיקר, והשאר טפל. וכך נאה וכך יאה לתלמיד חכם להיות מדבר יפה וכותב צחות...

היכלולא רבא דצדיקייא

אנו מתכבדים בזה להזמין את כבוד ידידנו היקר ורעייתו הי"ו להיכלולא רבא דצדיקייא של רבותינו הקדושים: רבנו הגדול הרמב"ם, המקובל האלקי רבי יעקב אביהצירא, עמוד ההוראה הגאון רבי כלפון משה הכהן, בנו הגאון רבי אברהם מגוץ הכהן, מרן הגאון הקדוש רבי מצליח מאזוז הי"ד, מייסד, מנהל וראש הישיבה בתונס, זכר צדיקים לברכה, וזכותם תעמוד לנו ולכל ישראל, אמן.

דברי תורה
שירה וזמרה
וסעודה חגיגית
ביד המלך

ההיכלולא תיערך אי"ה
ביום שלישי י"ט בטבת התשע"ג
(01-01-13) בשעה 18:00 בערב
באולמות המפוארים:
"חצר המלכה" צומת כנות

הגרלה על
2 מכוניות
ותכשיטי זהב
יקרי ערך

בהשתתפות:

ראשי ישיבות, רבני ערים, ראשי מוסדות, שרים וחי"ם ובראשם:
הגאון הגדול מורנו ורבנו עטרת ראשנו מרן ראש הישיבה שליט"א
הגאון הגדול הראשון לציין הרב הראשי לישראל מרן רבי שלמה עמאר שליט"א

טקס "שעול אלקנדיל"
ע"י התורמים הנכבדים

מקראי קודש

ליקוטים נבחרים מתורתם של רבותינו על החגים והמועדים

הרב מצליח עמוס מאזוז

חנוכה

מה עוד נחנך בחנוכה?

יש לבאר טעם קריאת "פרשת הנשיאים" ו"מזמור שיר חנוכת הבית לדוד" בימי החנוכה, ולכאורה בחנוכה חנכו רק את המזבת. ונראה שמכיון שבית שני שנבנה בימי עזרא הסופר נוסד ג"כ בחנוכה, כמבואר בחגי (ב' י"ח). ופלא שלא הוזכר טעם זה בפוסקים. (נוכח השלחן למהרש"ך חאו"ח סי' תרפ"ד), והעיר מרן ראש הישיבה שליט"א בגליון (הערה 397) שקדמו הגאון היעב"ץ במור וקציעה (ר"ס תר"ע). ושם כתב, שאמנם נוסד בכ"ד (שהוא ערב חנוכה) כמו שמפורש בחגי, אך רק למחרת חינכוהו בהקרבה. ע"ש.

חיזוק לתורה בימי החנוכה

ומזה ישכיל אנוש בימי חנוכה, אשר קבלנו נסים ונפלאות, אשר הגדיל ה' לעשות עמנו, והצילנו מכף צר אנטיוכוס הרשע ושריו בגריס ונקנור הרשעים, עדת מרעים, והיה לנס מפורסם. וכאשר תקנו רבותינו בנוסח על הנסים: "מסרת גבורים וכו'", מחויבים אנו להודות לאלקינו מרחם, ולא להוציא לימים הקדושים האלה בשחוק וקלות ראש

ומשתאות

של רשות, לאשר עשה לאבותינו ולנו הנסים והפורקן. ואם כי הראשונים היו עושים סעודות, והיו מעטרים אותן בשירים ותשבחות, כי כל שלחנות מלאו יראת ה' ושמחת הנסים והנפלאות, ובפיהם ירצו: זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו.

(מרן החיד"א בלב דוד פרק כ"ח דף ס"ח ע"א)

"שר המשקים" - והשמש

סמיכות הפרשיות: (וישב - מקץ) "ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו - ויהי מקץ". אפשר לפרש בדרך הלצה בענין נרות חנוכה, (מפני שפרשיות אלו באות תמיד בימי חנוכה). הנה ידוע שנרות חנוכה אסור ליהנות מהם, אבל נוהגים להוסיף עוד נר אחד והוא השמש כדי ליהנות לאורו, וכמו שכתוב בשלחן ערוך (או"ח סימן תרע"א). וזהו שאמר: "ולא זכר שר המשקים" - הוא בעה"ב הנותן משקה השמן בנרות. "את יוסף" - הוא הנר הנוסף. "וישכחהו" - שלא נתן בו שמן ולא הדליקו. אז, "ויהי מקץ" - לשון מוקצה, שהוקצו למצותן ולא יוכל ליהנות מהם.

(מרן מוהר"ך במנחת כהן ריש פרשת מקץ)

אור חנוכה נגד חושך יון

נראה

לבאר הטעם

שארע נס חנוכה דוקא באור

המנורה, וכנגד זה קבעו מאורות בנרות חנוכה, והוא על פי מה שאמרו בבראשית רבה (פרק ב' סימן ה') וזה לשונו: "וחשך" - זו מלכות יון, שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיהם, שהיתה אומרת להם כתבו לכם על קרן השור שאין להם חלק באלהי ישראל. ואם כן כיון שגזרותיהם החשיכו עיניהם של ישראל, לעומת זה בא הנס על ידי אור שנעשה נס בפך השמן, וקבעו שמונת ימי חנוכה להאיר בנרות. וזהו רמז הפסוק במיכה: "כי אשב בחשך ה' אור לי", ראשי תיבות חדש שבת כריתת ברית.

(מועד לכל חי למהר"ח פלאגי סימן ז"ך אות ע"ח)

מה בין חנוכה לפורים?

מה שלא קבעו את ימי החנוכה למשתה ושמחה כמגלה, נראה לי לפי שבפורים עיקר הגזרה היתה רק על אובדן הגופות, כי אין שליטה לאויבים בנפשותינו, (והגם שפירשרש"י במגלה (דף ט"ז ע"ב) שעל התורה, המילה והתפלין גזר המן, מכל מקום

עיקר

גזרתו לא

היה על זה, רק שלא

יגנו עליהם מצות אלו להצילם

מגזרת להשמיד ולהרוג וכו'), אבל

בחנוכה הגזרה היתה על המצות, ואמרו להם:

"כתבו על קרן השור שאין להם חלק באלהי ישראל"

חלילה, וזהו אבדן הנפש חס וחלילה, ולכן קבעוה

בנרות, כמו שכתוב: "נר ה' נשמת אדם". והלל

והודאה - על פדות בתי הנפש. [וטעם זה נפתח

בגדולים עין בט"ז וא"ר ומחב"ר ועוד. מהר"ח פלאגי

במל"ח סי' ז"ך אות ע"ט]. ואפשר שזה ירמוז הכתוב: "נר

לרגלי דברך" - רצה לומר נר חנוכה, שנאמר בו: "עד

שתכלה רגל מן השוק", - היה בעבור דברך - התורה

שהיא חיים לנשמה. אבל "ואור" - דהיינו בפורים,

שכתוב בו: "ליהודים היתה אורה", הגזרה היתה

"לנתיבתי" - לנזקי גופי, וכיון שלא מעדו קרסולי

ונתיבתי - שהרי ניצלתי, קבעתייהו למשתה ושמחה

שהיא הנאת הגוף.

כאשר שמעתי כמה סיפורים בזה. ואכמ"ל.

(מהר"י נג'אר במועדי ה' דף ק"ג ע"ג)

(מרוך ראש הישיבה שליט"א בסנסן ליאיר הנד"מ עמ' ל"ד)

רמזים לחנוכה

"חנוכה" - ראשי תיבות: ח' נרות והלכה כבית הלל. משיח ראשי תיבות: מדליק שמונת ימי חנוכה, "נחמד למראה" - ראשי תיבות נר חנוכה מ"ד, והעולם שמח למראה נרות חנוכה שזוכרים עי"ז הנסים שנעשו לאבותינו. (ספר יורה חטאים, והובאו דבריו במדרש תלפיות ענף חנוכה). עוד רמזו (בהפטרות שבת חנוכה) "וגולה על ראשה" - גימטריא: ארבעים וארבע. ובהגמ"ר וכנסת הגדולה, הביאו רמז בפרשת מקץ (שבת חנוכה) שנתים נוטריקון: שמאל נר תדליק, ימין מזוזה.

(מהר"ח פלאגי במועד לכל חי סימן ז"ך אות כ"ג)

טבת

החזקת תורה

כסא רחמים - אתן בקרבכם

לב חדש בגימטריא: ספרד. "ורוח חדשה אתן" בגימטריא: בני ברק. רמז לאמה"ג זצ"ל שהחזיר עטרת יהדות ספרד ליושנה, בחיבוריו ובישיבתו "כסא רחמים". ולפי ששמעתי חסידי ברסלב נתלים בפסוק זה ואומרים לב בשר אותיות ברסלב, וחסידי חב"ד אומרים אית"ן אותיות העתיד, הם אותיות תניא. וחסידי לעלוב בר"ת: ונתתי לכם לב בשר. לכן רמזתי גם אני את שם מר אבא זצ"ל ושיטתו הספרדית בפסוק זה. וישיבתו מתנוססת לתפארה ב"ה בבני ברק, והיינו: אתן בקרבכם. וע"ע בירמיה (ל"א ל"ב): "נתתי את תורתך בקרבם ועל לבם אכתבנה", נתתי את תורתך - ר"ת בגימטריא רבי מצליח מאזו. בקרבם בגימטריא ספרד, ששמר על מסורת ספרד בעוז ובגאון. ודבריו היו חרותים על לב שומעיהם גם לאחר ארבעים וחמשים שנה,

שותף מלא

איתא בשלחן ערוך (יו"ד ריש סימן רמ"ו): "כל אחד מישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורים, בין בחור בין זקן גדול, אפילו עני המחזר על הפתחים, אפי' בעל אשה ובנים, חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה. שנאמר והגית בו יומם ולילה. ומי שאי אפשר לו ללמוד, או מפני טרדת הזמן, יספיק לאחרים הלומדים ותחשב לו כאילו לומד בעצמו, כמו שדרשו חכמים בפסוק: "שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך". ועיין בביאור הגר"א ז"ל שם, דמקור הדברים הוא בבראשית רבה (פרשה צ"ט), על הפסוק: "זבולון לחוף ימים ישכון" מדוע זבולון קדם ליששכר, לפי שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא ויששכר עוסק בתורה, וזבולון בא ומאכילו, לפיכך הקדימו. עליו הכתוב אומר: "עץ חיים היא למחזיקים בה". וכן משה אמר: "שמח זבולון בצאתך" - לימוד של יששכר שלך הן, שאתה מסייעו לישב בהן.

התורה משתכחת מדור לדור - מכיון שאין מחזיקי תורה

מי שלומד תורה, ואין מי שיתמוך בו, ולא נמצא מי שיטיל כסף לתוך כיסו לחזקו - על זה נשתכחה התורה בכל דור ודור, ונחלש כוחה של התורה בכל יום ויום, כי אין להם לעוסקים בתורה על מה שיסמוכו, ומלכות הרשעה מתגברת בכל יום ויום. בוא וראה כמה גרם החטא הזה, שמאחר ואין מי שיסמוך את התורה כראוי, נעשו הסומכים חלשים, וגורמים שיתגבר אותו [הנחש הקדמוני הוא הס"א] שאין לו שוקים ורגלים לעמוד עליהם. בוא וראה כמה מרמה וערמה התחכם המלאך [של עשו]

שכר נטו

הרב אור החיים מפרש הפסוק 'מחצית השקל בשקל הקודש' שמדבר על אותם שנותנים חצי מכספם לתלמידי חכמים, וז"ל: יתן 'מחצית השקל', כיששכר וזבולון, ושמעון אחי עזריה (סוטה דף כ"א ע"א) ורבים כהם אשר יחצון כספם לעמלי תורה. ואומרו 'בשקל הקדש'... ירצה על דרך אומרם ז"ל (בכורות דף ה' ע"א) שקל הקודש כפול היה, ובא להודיע כי מה שיטול מהקודש בעד מחצית כספו, לא שיתנכה מחלק הלומד ונמצא כל אחד אין בידו אלא מחצית שכר, לא כן הוא, כי שקל הקודש כפול היה, ונמצא כל אחד בידו שקל שלם.

(אור החיים פרשת כי תשא פרק ל' פסוק י"ג)

הקרון קיימת לעולם הבא

שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך. אפשר לפרש דהמשתתף עם ת"ח בעודו בחיים ואף אחרי מותו מצוה שיפרנסו הת"ח מנכסיו, גדול מאד שכרו! כי כל התורה שלומד החכם, אחר פטירת המחזיק, הנה שכרו אתו שהרי אף אחרי פטירתו הוא מרויח כמה מצות ותלמוד תורה. ועל נתינה זאת אפשר לפרש "שמח זבולון בצאתך" - מהעוה"ז. כי אף שאתה בקבר שאין שם מצוות ולימוד, אתה תתעלה, כי "יששכר באהליך" - הוא נשען עליך, ובית המדרש שלו - שלך יקרא, כאלו אתה עוסק בתורה אחרי פטירתך. וע"ז עליך לשמוח שמחה גדולה.

(פני דוד וזאת הברכה אות י"ט)

מכבדו בחייו מכבדו במותו

פעם אחת נפטר אחד מנכבדי העיר ועשיריה ושמו דוד מאדאר. רצה בנו מר חויתה מאדאר, לעשות נחת רוח לאביו, בא אל הגאון רבי מרדכי אמייס הכהן זצוק"ל (הרב הראשי לתונסיה בין השנים תשט"ו - תשל"ד) ואמר לו שימצא תלמיד חכם שיהיה מחזיק שנה אחת בעבור מר אביו. רבי

שנאבק עם יעקב באותו הלילה שהיה יודע שכתוב: "הקול קול יעקב, והידים ידי עשו", שאם יפסק קולו של יעקב, אז "הידים ידי עשו". בעבור זה, הסתכל לכל הצדדים להרע ליעקב, ולהפסיק את קול התורה, וכאשר ראה "כי לא יכול לו", מה עשה? מיד - "ויגע בכף ירכו" - [דהיינו בתומכי התורה] שנתחכם כנגדו. אמר כיון שנשברו תומכי תורה, הרי שלא תוכל התורה להתחזק עוד, ואז יתקיים מה שאמר אביהם: "הקול קול יעקב, והידיים ידי עשו". וכן: "והיה כאשר תריד, ופרקת עולו מעל צוארך וכו'". וכאשר ראה יעקב את זה, כשעלה עמוד השחר התחזק כנגדו, ונתגבר עליו עד שהוא בירך אותו, והודה לו על אותם ברכות, ואמר לו: "לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל", לא 'יעקב' שמורה על מרמה, כי אם 'ישראל' דהיינו בגאווה, שאין מי שיוכל לו.

(זוהר הקדוש מתורגם ללה"ק פרשת וישלח דף קע"א ע"א)

עדיף להתפרנס מאחרים, ולעסוק בתורה כל היום

אני הצעיר [האווה"ח הקדוש] אומר, כי לא דַּבַּר החכם - שאמר 'גדול הנהנה מיגיע כפיו יותר מירא שמים'! אלא בזמננו שהיה להם דעת זך ורוב תורה, לזה יותר טוב להנות מיגיעו, מה שאין כן בזמנינו כי נתמעטו הדעות, והלואי ואולי ילמוד כל היום וכל הלילה ויוכל להשיג לידע ולהבין בתורה ולידע כל דיני התורה הצריכים, ונתמעטה בעוונות התורה ולומדיה, פשיטא כי יודה ויאמר החכם דהאידינא ילמד כל היום ויסתפק מהזול.

(מהר"ח בן עטר בס' חפץ ה' ברכות דף ח' ע"א)

החזר מלא - 100%

כתב בעל הטורים בפסוק 'ונתנו איש כופר נפשו' - 'ונתנו' נקרא משני הצדדים, לומר שמה שנותנים לצדקה, הכל יחזור לאדם.

שהיה לו בית הכנסת אורחים, והנה כשראו את בעל הבית התפלאו לראותו לבוש בגדים פשוטים מאוד שלא מתאימים לעשיר מפורסם כמותו, וכמעט חשבוהו לאחד מהמשרתים שם.

פנו אליו שני הרבנים ושאלוהו: מדוע אין הוא מתלבש בבגדי פאר כראוי למעמדו הרם כאחד מעשירי הקהילה? הסביר להם היהודי וכה אמר: אמנם גדול הוא עושרי, ויש לי כארבע או חמש אלף זהובים רק קרן(!). אולם יש לי שתי מצוות חשובות אותם אני עושה בכספו, האחד הוא שבכל פעם שולח אני לאחי רבנו עובדיה בעל פירוש המשניות סכום של מאה זהובים, וכך היה מחזיק בתורתו. והמצוה השנית היא בית הכנסת אורחים אשר הם נהנים ממנו עתה, סיים האיש ואמר: ואם אוציא עוד כסף לבגדים חשובים עבורי ועבור בני משפחתי אצטרך למעט מחפצי שמים אלון!

(מהרשד"ם בספרו בן שמואל דרוש א' לצדקה)

סגולה לזיווג הגון

השכר למחזיק התורה הוא בכל התחומים, ואף בתחום האישי. וכך מצינו במדרש רבה ויקרא (פרשה כ"ז פסקא ב'): "...מי הקדימני ואשלם - זה רווק הנותן שכר סופרים ומשנים - אמר הקב"ה עלי לשלם גמולו ושכרו, וליתן לו בן זכר". ומפרש שם מהרז"ו שהרווק שאין לו אשה ובנים, זוכה שישא אשה ויהיה לו בן זכר. ומה שאמרו "זוכה לבן זכר" - כולל גם שישא אשה. ולא זו בלבד אלא שבזוהר (פ' מצורע דף נ"ב ע"ב) מבואר שיזכו לבנים קדושים הראויים לנבואה.

(משפטי הלוי עמ' ס"ו)

סגולה לבנים זכרים

מספר הגאון רבי חיים פלאגי על מעשה שהיה בזמנו, בגביר ר' אליעזר בכ"ר מנוח ז"ל, שלא היו לו בנים כי אם בנות, וכבר הגיע לגיל ששים, ואז בנה את בית המדרש 'בית הלל' שיסתופפו בצילו

מרדכי אמייס דיבר עם הגאון רבי אברהם מגויץ **הכהן** זצוק"ל להיות מחזיק עבורו למשך שנה. ואמר לחויתה הנזכר: "בחרתי לך תלמיד חכם החשוב ביותר בעירנו". לאחר שנה הפסיק הגאון הנ"ל ללמוד לעילוי נשמתו. באותו לילה בא דוד מאדאר הנזכר לבנו בחלום, ואמר לו: "למה לא הבאת לי היום ארוחת צהרים כרגיל?" והלך לו. בבקר בא חויתה אל הרב הנזכר, וסיפר לו החלום, השיבו הרב: שבודאי כונת אביו שרוצה להמשיך עוד במחזיק, להוסיף ללמוד בשבילו, מכיון שמצא נחת רוח מזה. אמר לו הבן: אין הכי נמי, תדבר איתו שימשיך עוד שנה. וכן היה.

(קונטרס ממלכת כהנים שבסו"ס מעשה נסים ח"ב למהרנ"ך, עמ' ס')

"נר - מצוה - תמיד"

הפסוק אומר: "כי נר מצוה ותורה אור". זמן בעירת הנר קצוב, וכך גם זמנה של מצוה קצוב ומדוד. התורה, לעומת זאת, נמשלה לאור מגן על העולם ואף התורה מגינה על העולם. על פי זה ביאר מהרימ"ט את הפסוק: "ויקחו אליך שמן זית וך להעלות נר תמיד". לקיחה זו, היא לשון קנין. אשר מתבצע באמצעות הסכם "יששכר וזבולון", השותפים ביניהם. כאשר "זבולון" בכספו קונה חלק בתורה שהיא כשמן זית זך. והנה מצוות צדקה זו היא "נר" ככל המצוות, אך יש לה יתרון על פניהם, כי בצדקה זו הוא מחזיק בתורה אור, נמצא איפוא שמצוה זו היא אמנם "נר", אך זכותה הוא "תמיד" - לעולם, כזכות התורה.

(דבש לפי למרן החיד"א מערכת נ' אות י"ד)

בצל החכמה בצל הכסף

גדולתו של רבנו עובדיה מברטנורא מפרש המשניות ידועה, אך מעטים הם היודעים כי חכמתו עמדה "בצל הכסף" של אחיו.

וכך מספר מהרשד"ם כי אחיו, ורבו מהר"י טאיטאצק התארחו פעם באיטליא אצל איש חסד

והפטיר בהשתאות: "לא ידעתי ששם זה הולך כל כך מהר..."

שלשה עמודים בבת אהת

התומך בתורה זוכה לקיים את שלושת העמודים עליהם מתבסס העולם: תורה, עבודה וגמילות חסדים. החסד אשר הוא גומל בכספו, מסייע בלימוד התורה, וממילא נותן לו בה חלק. בגמרא בסוף מנחות מבואר כי לימוד התורה נחשב כעבודת הקורבנות: כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה ומנחה חטאת ואשם". הרי שלימוד תורה נחשב כ'עבודה'. ועל כן זוכה התומך להיות שותף גם בעמוד העבודה, פרט לחלקו בגמילות החסד ובלימוד התורה.

(מרון החיד"א בדברים אחדים)

כל חפצים לא ישוו בה - אפילו חפצי שמים

הציד הרוסי לכד ברשתו שני בחורי ישיבה מיישבת קלם בטלז לצבא הצאר. סכום עתק דרוש היה על מנת לשחררם משבים, וכל המאמצים שנעשו לשם כך - עלו בתוהו. הכל התייאשו מענין זה. לא כן רבי אליעזר גורדון, ראש הישיבה, שעבורו היו אלו יקרים מפז; עמד ונטל את העטרות מספרי התורה בבית הכנסת, מישכן אותם ופדה את הבחורים. משראו זאת הגבאים, התרעמו על כך מאד, אולם רבי אליעזר אמר: "העטרה היותר נאה לספרי התורה, הוא לימוד התורה של הבחורים המשוחררים..."

המחזיק בת"ח - ניצל משוד

התלמיד חכם הוא, כיום השבת, שאין לו משלו, אלא ימות החול הם מכינים לשבת, והשבת אינו מכין לעצמו כלום. ואם עם הארץ מחזיק אותו

ישיבות חכמי הדור, והיה דואג לכל צרכיהם. והנה לא עברו שנתיים ונולד לו בן ראשון ואח"כ בן שני. ומסיים הגר"ח: והבנים עודם חיים בימינו האחד בן כ' ואחיו בן ח". הרי לך שזכות המהנה ת"ח מועילה להפקד בבנים זכרים.

(ראה חיים למהרח"ף פרשת כי תבוא)

סגולה לשלום בית

התמיכה בלומדי תורה, גורמת לתומך, כי יזכה ברוב שלום ושישורר בכל הקשור אליו, שנאמר: "שלום רב לאוהבי תורתך", הפסוק פונה לאנשים הנמנעים מהחזיק בכספם לומדי תורה, בשל חשש שמא יתמעט כספם, ובכך תפרוץ מחלוקת בביתם. הפסוק מבטיח כי מחלוקת לא תפרוץ בביתם, ואדרבה, יזכו לתוספת שלום. תימוכין לריבוי השלום הנגרם ממתן צדקה, ניתן למצוא גם בדברי הנביא האומר: "והיה מעשה הצדקה שלום" (ישעיה לב, ז). סופי התיבות בפסוק "שלום רב לאוהבי תורתך", עולים בגימטריא 72 כמניין 'חסד'. ואילו סופי התיבות של סוף הפסוק "ואין למו מכשול", שווים למלה 'אלהים' - בגימטריא 86. השם 'אלוקים' מסמל את מידת הדין. בגימטריא זו נרמז שהנהוג במדת החסד נוהגים עמו במדת החסד. (אהבת דוד דרוש י"ד לשבת זכור דף פ"ז)

לומדים גם בעוה"ב

רבי חיים מוואלוז'ין עוסק היה בלימוד משניות יום יום, לעילוי נשמתו של תומך ישיבה נלהב שהלך לעולמו. באחד הימים בלומדו המשנה, לא מסוגל היה לרדת לעומקו של ענין - ועל אף רוב יגיעו העלה חרס בידו. מתוך מאמציו היתרים, נפל ראשו על אצילי ידיו ונרדם. ובחלומו נראה אליו אותו יהודי שלעילוי נשמתו הוא לומד. בסבר פנים יפות עמד והסביר לו כל אותה משנה כאילו היה בקי בה מימים ימימה, בעוד זה עם הארץ גמור היה בחייו. התעורר רבי חיים בשמחה על פתרון התעלומה,

כבית הלל. ועל זה סיים: ראשון הוא לכם לחדשי השנה ר"ת הלל, שהלכה כהלל הזקן.

(מרוך ראש הישיבה שליט"א בסנסן ליאיר הנד"מ עמ' מ"א)

סדר ט"ו בשבט - תיקון היסוד

ולבי אומר לי דדבר בעיתו מה טוב, דבט"ו בשבט דהם ימי השובבי"ם בא זמנו לברך כמה ברכות, דזהו בכלל התיקון לפגם הברית, כמו שכתב בספר חמדת ימים (ח"ב ענין ט"ו בשבט פ"ג דף ק"ח ע"ב). וברכות לראש צדיק (משלי י"ד ו'), דצדיק הוא יסוד דמתקן פגם הברית. ולכן שפיר דרשו במסכת עבודה זרה (דף ה' ע"א) בפסוק "הוקם על" - שהקים עולה של תשובה. דמהאי קרא נפקא לן מאה ברכות. ולזה בא הרמז, דבזמן "ועתה" - שהוא התשובה, בכלל התקונים הוא: "מה ה' אלהיך שואל מעמך" - דתשתדל להשלים מאה ברכות ובפרט על הפירות, כי עת לחננה כי בא מועד, עת הזמיר הגיע ראש השנה לפירות האילן. נזכה לשנים רבות נעימות וטובות כלנו חיים.

(מהר"ף בברכת מועדיך לחיים ח"ב סוף דרוש לחודש שבט)

מה ההבדל בין ברכת "האדמה" לברכת המוציא?

יש מי שחקר, למען דעת טעם רז"ל שתקנו לברך "בורא פרי האדמה" ולא תקנו לברך "בורא פרי הארץ"? ואפשר דלפי שתקנו "על הארץ ועל הפירות" וגם "על הארץ ועל המזון" בשבט ארץ ישראל שנקראת 'ארץ' סתם, כדכתיב: "הנותן מטר על פני ארץ, ושולח מים על פני חוצות", וכדאמרו ז"ל. אם כן, במטבע ברכות, תיבת 'ארץ' רומזת ל'ארץ ישראל' ולכן כאן שהיא ברכה לכל גידולי קרקע בכל מקום, תקנו 'פרי האדמה' שהוא שם כולל לכל אדמה בכל מקום. [ובזה ניחא מה שתיקנו על הלחם, "המוציא לחם מן הארץ" דרומז לא", כי אם החטה נמצאת בא", ומכאן שורש ומקור החטה בכל העולם, כמו שמצאו החוקרים בזמננו, ודבר ה'

בכספו. ומשתדל לעשות רצונו, לשמש אותו, ולהתנהג במצות כפי רצונו, יתקיים בו, "אדם ובהמה תושיע ה'" - יושיע לו משוד ומגזלה, יושיע לו ממלאך המות שלא ישלח עליו וכו'.

(זוהר הקדוש מתורגם ללה"ק פ' צו דף כ"ט ע"א)

סגולה להצלחה בעסקים

משה רבנו ע"ה מברך את זבולון: "שמח זבולון בצאתך" (דברים ל"ג י"ח), ולכאורה לשמחה מה זו עושה? הלא דרכם של סוחרים כשהינם יוצאים לדרך לקנות סחורה פניהם זועפים ולבם דואג האם יעברו את הדרך בשלום, והאם ימצאו סחורה בזול שתפיק תשואה נאה? ואחרי הכל דואג הוא האם תמכר הסחורה או שתתקע על המדף עד שימכרנה במחיר הפסד! ומה לו לשמוח בצאתו? אך משה רבנו מורה לזבולון המחזיק בתורה: אינך כשאר הסוחרים, יכול אתה לצאת בשמחה בלי דאגות כי בלי ספק ה' יצליח דרךך ובכל אשר תפנה תצליח! מדוע? כי "יששכר באוהליך" - בתי המדרש של יששכר ה'שקדן' הם אוהלים שלך! מפתך אוכל ומכוסך ישתה ולבו פנוי מדאגות ועוסק בתורה בזכותך, וא"כ שליח מצוה אתה ומובטח אתה שתצליח.

(מהר"ם אלשיך, ומהר"א בן אמוזג בספר פנים לתורה, דברים ל"ג, י"ח)

שבט

ראש השנה לאילנות

החודש הזה "לכם" ראש חדשים וגו'. לכם. עם הכולל בגימטריא אילן. ורמז בזה שבחדש שבט חל ראש השנה לאילנות, שלעולם פרשת בא נקראת בחדש שבט, בין אחד בשבט לט"ו בשבט, ולדעת בית שמאי באחד בשבט ר"ה לאילנות ולדעת בית הלל בט"ו בו. ואלו דברי אלקים חיים והלכה

בפי רז"ל אמת. הגהת מרן ראש הישיבה שליט"א בכ"ק בגליון הברכי"ן]. אי נמי, שכינו שנתתברך האדמה, ויומשך לה שפע על ידי הברכה, לתקן קללת 'ארורה האדמה'. כן נ"ל. וגם אני שמעתי שיש נ"ה פירות אדמה ולזה תקנו בורא פרי האדמה גימטריא נ"ה. (ברכי יוסף או"ח סי' ר"ג)

אדר

'פורים' - על שם איזה 'פור'?

טעם אשר קראו לימים האלה פורים דלכאורה אין בשם זה רמז להצלה ולנס. ואם משום ה'פור' שהפיל המן, הרי אין זה כי אם סעיף קטן, ובפרט שזו התחלת הענין של הגזרה. אמנם מכיון שטעם הצלתנו היה מטעם שני גורלות, כי ישראל עם זו קנה בגורל, והוא הגורל לה'. גם ארץ ישראל נפלה בגורלו יתברך. והמן, בגורל רצה לאבד שני גורלות לה'. ולכן אבד שמו, וישראל גורל ה' ששים ושמוחים, וזו היתה הכנה לשוב לא"י ובנין בית שני. וזהו: פורים - תרתי משמע, ישראל וארצם, שנפל בגורלו יתברך. וז"ש: "על שם הפור" - שהטיל המן, וטח עיניו מראות שני גורלות ישראל וארץ ישראל: (אהבת דוד דרוש לפרשת זכור)

פורים שקול כנגד כל המועדים.

פסח מעבדות לחירות - פורים ממות לחיים. שבועות אמנם היתה קבלת התורה אך עם זה היה מודעא, עד דהדור קבלוה בימי מרדכי ואסתר. ר"ה ספרי מתים וספרי חיים, ובפורים הגזרה היתה חתומה וניצולו. כפור - מכפר עונות, וכאן נתכפרו להם העונות שעשו. סוכות - ענני כבוד, ובפורים רבים מעמי הארץ מתיהדים, ונכנסו תחת כנפי השכינה. עכ"ד מדרש אליהו משם ספר יד יוסף. ואני [מרן החיד"א] בעניי מוסיף שיש זכרון הנס בפורים גם לשבת וראש חדש. שבת -

אמרו רז"ל דושתי היתה מכריחה נערות ישראל לעשות מלאכה בשבת לכן נשחטה היא בשבת. ר"ח - באחד באדר משמיעין על השקלים. ובזכות השקלים ניצולו משקלי המן. ולי ההדיוט יש לרמוז: "כתוב זאת זכרון בספר" ר"ת: ז' - שבת. כפור, ר"ה, ונ' - רמז לשבועות שיש בו נ' יום עד קבלת התורה, והדור קבלוה. ספר. ר"ת סוכות, פסח, ראש חדש. והב' שמושית:

(אהבת דוד סוף דרוש לפרשת זכור)

תיאטרון בובות

ואמרתי דרך צחות שרוב הדמויות במגלה הם כעין תיאטרון בובות (ושתי, ממוכן, בגתן ותרש, נדדה שנת המלך וגו'), והמושך בחוטים מלמעלה הוא השי"ת, ואצל העולם זה צירוף מקרים, אבל מקרה אותיות רק מה'. והמלה תיאטרון עולה כ"ו פעמים כ"ו, והמלה בובות בגימטריא ט"ז פעמים כ"ו, סך הכל: מ"ב פעמים שם הוי"ה. והוא שם בן מ"ב שנברא בו העולם, עיין בתוס' חגיגה (דף י"א ע"ב). ע"ש. ללמדך שמאז ועד עתה הקב"ה מכוין את עולמו כרצונו ואנחנו בו משרתים כבובות.

(מרן ראש הישיבה בסנסן ליאיר הנד"מ בביאור פיוט מי כמוך עמ' ס')

מדוע קוטעים את 'ובא לציון'?

ביום פורים קוראים את המגילה בתפלת שחרית, אחר שמתחילים "ובא לציון" עד "לא ימושו מפין" וכו'. ונ"ל סמיכות הדברים, "לא ימושו מפין ומפי זרעך" וגו', והא ראי' "ויהי בימי אחשורוש", שקיבלו את התורה שנית בשמחה ובטוב לבב.

(מרן ראש הישיבה שליט"א בסנסן ליאיר הנד"מ דיני פורים וד' פרשיות עמ' ד' הערה 3)

יתן לך כלבבך!

ידוע שיום פורים הוא עת רצון, וכל המתפלל ומבקש ביום זה מהשי"ת ישועתו קרובה לבוא.

ישיבת מרדכי' - במגילה...

עתדים. בגימטריא תלמוד בבלי. רמז למ"ש הרמ"א (סי' תרצ"ה ס"ב) שיש לעסוק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעודה. ולקמן (ח' י"ג) כתיב **עתודים**, שיהיו רוקדים כעתודים לכבוד פורים. א"נ הוי"ו רמז לששה סדרי משנה, ושאר האותיות **עתדים** בגימטריא תלמוד בבלי, שילמדו עם הילדים גמרא או משנה בפורים לפי רמת ידיעותיהם. והוא מה שקורין היום "ישיבת מרדכי" ברחבי ארץ ישראל ת"ו.

(מרון ראש הישיבה שליט"א בסנסן ליאיר הנד"מ בחי" מגלת אסתר פרק ג' פסוק י"ד עמ' קמ"ז)

ענין זה נרמז במגילה בפסוק "ומרדכי יצא וגו' ועטרת זהב" - ר"ת זרע (זכרים) הצלחה (פרנסה טובה) בריאות, או זיווג הגון בקרוב, שכל זה אפשר לבקש בפורים. וכל הפושט יד (בתפלה להקב"ה) נותנים לו. (מרון רה"י שליט"א בסנסן ליאיר הנד"מ בחידושי מגלת אסתר פרק ח' פסוק ט"ו עמ' ק"פ) דבר זה נרמז ג"כ בפיוט מי כמוך (לשבת זכור) בפסקת "תשועה זאת צפונה לדור אחרון" ר"ת **צלא** (תפלה בערבית). שכל המתפלל ומבקש בקשות בפורים נותנין לו משאלות לבו וזוכה לתשועה.

(מרון ראש הישיבה שליט"א בסנסן ליאיר הנד"מ בפיוט מי כמוך עמ' ע')

יש לך כסף, אתה שם בבנק מה הקשר!?

מומחים לכלכלה קובעים:
המקום הכדאי והמשתלם ביותר להפקדת כסף,
הינו בגמ"ח "וסמך ידו", בו תקבל הלוואה בתנאים
מעולים ללא רבית כלל!
פרטים ותקנון הגמ"ח בגליון הבא אי"ה.

כתובת הגמ"ח: בבניני הישיבה.

שעות פעילות הגמ"ח: יום ראשון בין 13.00-14.00
יום חמישי בקיץ: 13.00-14.00 בחורף: 17.30-
18.30 הזמנים עשויים להשתנות, יש להתעדכן
בטל: 03 5747316

נדיבי עמים נאספו

מצטערים אנו באבלם הכבד של בני המשפחה הרוממה והכבודה, תמכין דאורייתא, הנגידים הנדיבים היקרים, רודפי צדקה וחסד

האחים והאחיות

לבית משפחת חורי העי"א

על האסוף בשיבה טובה אביהם היקר והצנוע, איש חסד זורע צדקות גומל חסדים מדוכא ביסורים, וגידל בניו שיבדלח"ט לתורה וליראת שמים, וזכה לראות מהם דור

ישרים מבורך

מר אליהו חורי ז"ל

ביום ב' בכסלו התשע"ג

מעומק הלב נשלח את תנחומינו הכנים למעלת בניו הגבירים הנכבדים הי"ו, יה"ר שהשי"ת הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם, ירפא לשברם, ובהמשך דרכו / דרכם בצדקת פרזונם לשיבתנו הקדושה, ינוחמו בנחמת ציון וירושלים, ובבוא גואל צדק

ותחיית המתים בכפלי כפליים

חותמים בצער רב

הרב רחמים מאזוז

הרב צמח מאזוז

ראש הישיבה

תלמידי הישיבה ובוגריה

אברכי הכוללים

רבני הישיבה

מנהלי סניפי:

והמכון

הסמינר

בתי הספר

תלמודי התורה

הישיבות

בשם כל בוגרי הישיבה מצטערים אנו על פטירתו בטרם עת של ידידנו היקר, אשר עשה תורתו עיקר, בעל מידות טובות ותרומיות, עודנו באבו,

קראו רבו, לאחר מחלה קשה ויסורין רבים

ר' יהודה נוראני זצ"ל

נ"ע בח' חשוון התשע"ג

ושולחים את תנחומינו הכנים להוריו ובני משפחתו, בנחמת ציון וירושלים תנוחמו, ונזכה לראותו במהרה בתחיית המתים, בביאת גואל צדק.

המערכת

יצויר מתוך הספר "להודות ולהלל" באדיבות "מלכות וקסברגר"

יחד עם נצחונם של המכבים שהושיעו את ישראל, זכינו אף לקמיע של סגולה לשמירה מכל צרה ונזק. אמירת "זיהי נועם" שבעה פעמים לאור נרות החנוכה המרצדים, הינה סגולה מובטחת מענקי הרוח ומאורי האומה. במסגרת מאמר זה: המקור לסגולה, מה בדיוק צריך לומר וכמה? ואיזה אימונים ערכו החשמונאים לפני צאתם למלחמה?

הרב אדיר כהן

מח"ס ילקוט כהונה ג"ח ועוד

עמוד 11, ובקובץ אור המערב חלק ט' עמוד 49). אך המעיין בספר מועד לכל חי להגר"ח פלאגי שמשם מקורו של הרב בן איש חי, יראה ברור שיש לומר כל המזמור שבע פעמים. שזה לשון הרב מועד לכל חי שם: כתב בספר הזכירה דף ס"ט סוף ע"א, סגולה לשמירה מעולה כל השנה, שיאמר בחנוכה כל לילה אחר הדלקת הנרות שבע פעמים ויהי נועם, כך מצאתי כתוב. ע"כ. הרי שלא הזכיר אלא שבע פעמים ויהי נועם, והבא"ח הבין שכוונתו בזה גם על ההמשך יושב בסתר וגו', וממילא גם זה יש לומר שבע פעמים.

כתב רבנו הגאון הרי"ח הטוב זצ"ל בספרו בן איש חי (שנה א' פרשת וישב הלכות חנוכה סעיף כ"ג) וז"ל: ויש סגולה לשמירה לומר כל לילה אחרי הדלקת נר חנוכה שבע פעמים ויהי נועם וכו', ומזמור יושב בסתר, וכנזכר בספר מועד לכל חי (סימן כ"ז אות י"ג) יעויין שם. עכ"ל. ויש להסתפק האם רק פסוק ויהי נועם יש לאומרו שבע פעמים ואילו מזמור יושב בסתר סגי בפעם אחת, או שגם מזמור יושב בסתר צריך לאומרו שבע פעמים. ובאמת שבמרוקו נהגו לומר שבע פעמים רק פסוק ויהי נועם (עיין בספר נר מצוה להגר"י משאש

ועוד ראיתי למו"ר ועט"ר מרן ראש הישיבה נר"ו בהערותיו שנדפסו בסוף ספר בן איש חי (הוצאת מכון הרב מצליח) שכתב על דברי הבא"ח, שמר אביו מרן מייסד הישיבה רבנו 'איש מצליח' זצ"ל היה מסתפק בכוננת הבא"ח בזה, אם כוונתו לכפול שבע פעמים גם מזמור יושב בסתר וגו', ועביד לחומרא. וכתב מו"ר לפשוט ספק זה ממקור הסגולה בספר התשב"ץ לתלמיד מהר"ם מרוטנבורג (סימן רנ"ח) שכתב וז"ל: מהר"ם ז"ל כשהיה מתפלל ויהי נועם אומר לעולם אורך ימים וגו' שתי פעמים, ואז יש בו כמנין כהנים בגימטריא, לפי שכהני חשמונאי ובניו היו הולכים למלחמה ואמרו ז' פעמים "ויהי נועם" וב' פעמים "אורך ימים אשביעהו" וניצחו. ע"כ. והובא בקצרה בכה"ח (סימן רצ"ה ס"ק א'). וא"כ צריך לומר ז' פעמים גם מזמור יושב בסתר וכופל בסופו פסוק אורך ימים אשביעהו, דבהכי הו"ק"ל תיבות. עכ"ד. וכן כתבו בספר מים חיים (על דברי הרב בן איש חי שם, אות כ"ט), ובספר יומי דחנוכה חלק א' (פרק י' סעיף י'). ע"ש. וכן בספר אורחות חיים ספינקא (סי' תרע"א ס"ק ה') כתב משם חמיו שמדברי התשב"ץ אלו יש סמך למנהג הבעש"ט לומר ז' פעמים "ויהי נועם" ו"יושב בסתר". ע"ש. וע"ע בספר התשב"ץ שם (סימן רנ"ז) שכתב וז"ל: ב'ויהי נועם' נעלם זי"ן, לומר לך כל האומרו ז' פעמים אינו יכול להזיק לו כלי זי"ן. ע"כ. וזה נראה הטעם שאמרו בני חשמונאי מזמור זה. ואף שמהר"ם היה אומר זאת כל פעם שמתפלל, נהגו לומר זאת בזמן הדלקת נרות חנוכה, לפי שמזמור זה היו אומרים אותו החשמונאים.

ובעיקר מה שכתב התשב"ץ שם, שיש לומר אורך ימים וגו' ב' פעמים, שיהיו תיבות כמנין כהנים. לכאורה קשה שבויהי נועם וגו' יושב בסתר וגו' יש קכ"ד תיבות, ואם יכפילו הפסוק האחרון יהיו קכ"ט תיבות. ואילו כהנים בגימטריא קכ"ה. וראיתי בספר מטה משה (סימן תצ"ז) שגרס הכהנים. וכן גרס הרב מגן אברהם (סימן רצ"ה). וכן גרס הרב אליה רבא (שם ס"ק ב'). וכן הגיה הרב שלחן לחם

הפנים כרך ה' (סימן רצ"ה עמ' ר"ט-ר"כ). ע"ש. וכן הגיה מו"ר בהגהותיו לבא"ח הנ"ל. ואף שחסר עוד אחד, לזה יש לומר שכן הוא עם הכולל. או כמ"ש המג"א שם שקריאת המזמור נחשבת לאחד. ע"ש. וראיתי בפירושו כתונת תשב"ץ על התשב"ץ (סימן רס"א) שכתב משם הרב שבעת הנרות על התשב"ץ, שמחשבין חמשת אותיות של כהנים ואז הם בגימטריא ק"ל. ע"ש. ודוחק, ויתר נראה לגרוס בפשיטות הכהנים. ועכ"פ לכל הדברות עדיין יש לדקדק למה צריך לכפול, והרי גם בלי לכפול יהיו קכ"ד תיבות ועם הכולל קכ"ה תיבות כמנין כהנים. ושואל בכוונה רצו שיהיה בגימטריא הכהנים לרמזו ה' כהנים, דהיינו חמשת בני חשמונאי. [וכן כתב מרן ראש הישיבה נר"ו במערכותיו שנדפסו בבטאונגו זה (גליון 3 עמוד 12) שיש לרמזו בזה ה' בני חשמונאי, והוסיף שאם לא נוסיף את הכולל יצא בגימטריא ד' כהנים, שאלעזר מת במלחמה. ע"ש]. ובלא"ה יש עוד טעמים לכפל הפסוק האחרון, עיין במג"א ובמט"מ ובשלחן לחם הפנים שם באורך, מה שכתבו לגבי כפל הפסוק במוצ"ש.

ואגב חדא תרתי, שכידוע שיש ענין להסתכל על הנרות בחצי שעה להדלקתם, (ועיין להגאון חוות יאיר בספר מקור חיים (סי' תרע"ב ס"ק ב'), ובשו"ת שב יעקב (סי' כ"ב), ובספר נפש דוד להאדר"ת (ב' י"ד), הובא בספר מועדים לשמחה ח"ב עמד קכ"ד), ומצד שני קשה לשבת לידם באפס מעשה, ובפרט אם תורתו אומנותו, ועל ידי אמירת ויהי נועם ויושב בסתר שבע פעמים בנעימה קדושה, יוכל לעשות כן. וכן נהג לומר האדמו"ר מבעלז זצ"ל לומר ויהי נועם שבע פעמים כנגד הנרות (עיין בקובץ אור הגנוז - חנוכה עמוד פ"ח). וכן נהגרבנו הקדוש מייסד הישיבה זצ"ל לומר המזמור שבע פעמים בניגון ובנחת עד שיעבור בערך חצי שעה (כעדות בנו מו"ר בהגהותיו לבא"ח שם). וכן נוהגים ומנהיגים בניו אחריו רבותינו שיבל"א ביישבתנו הקדושה.

הרב רפאל בן מוהר"ץ מאזוז

יוחנן) שלא נבהל מהמעצמה היוונית שפרשה את כנפיה, כנפי הנשר והעזניה, ונעצה את צפורניה הטמאות בארץ ישראל, ואף לבית המקדש הגיעה וכו' וכו'. מתתיהו אסף את בניו, וחזקם וזרזם לצאת למלחמה חסרת הסיכוי בגדר הטבע. והקב"ה ישתבח שמו שלח עזרו מקודש, וכך זכינו לחג היפה - חג החנוכה. זכינו ליותר ממאתים שנים של בית המקדש, מאתים שנים של שפע רוחני וגשמי "וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתים שנה עד החורבן השני" (לשון הרמב"ם ה' חנוכה פ"ג ה"א).

זה לעומת זה - אחד שגרם צער ומהומה רבה, ואחד שגרם טובה וברכה רבה.

רמזו זאת המפרשים (מעיינה של תורה בשם תורת משה) בפסוק: "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה". לשון הפסוק לא מובן, מדוע התחיל בלשון יחיד "ראה", והמשיך בלשון רבים "לפניכם". יותר ראוי לכאורה לומר הכל בלשון יחיד: ראה אנכי נותן לפניך, או הכל בלשון רבים ראו אנכי נותן לפניכם, אלא הפסוק פונה לכל אחד ואחד, בכל דור ודור, ובכל עיר ועיר, באשר הוא שם: "ראה" - אתה לבדך, על ידך, בגללך ובסיבתך, "אנכי נותן לפניכם" - לפני כולכם, "ברכה" או ח"ו ההפך.

אכן, להיות כמתתיהו ממש זה נדיר, אבל "מעיין", אפשר גם אפשר. תא שמע מה סיפרו בגמרא (תענית כ"א ע"ב), בסורא, עירו של רב, היה דָּבָר, נבהלו הכל, וניסו כמובן לעשות כל מה

ותגעש ותרעש הארץ... לפני שנתיים היה הדבר, בימי חנוכה, שריפה איזמה בערה בכרמל, כידוע וכמפורסם, ותאכל ארץ ומלואה ותלהט מוסדי הרים. ראש הממשלה 'נתניהו' בעצמו הצפין לנהל ולפקד על כיבוי השריפה, מדינות רבות שלחו מטוסי כבוי, יוון ובולגריה, רומניה, טורקיה ורוסיה, ועד אמריקה עם הסופר טנקר הגדול. עשרות נהרגו בעוה"ר, מאות בתים נשרפו, אלפי אנשים פונו, עשרות אלפי דונמים נחרכו, ומאות מאות אלפי עצים הפכו למאכולת אש, מליוני שקלים בוזבוז, מיליארדי ליטרים של מים נשפכו - והכל בעטיו של נח"ש, נער חמור (עם הדומה לחמור) שוטה וחסר לב, שזרק כמה גחלים בשוגג או במזיד, בכוונה או שלא בכוונה, וגרם לכל זה. וחוטא אחד יאבד טובה הרבה ולהרבה.

כל קָבַל דנא, בימים ההם חגגנו את חג החנוכה, שנגרם על ידי ובזכות אדם אחד מתתיהו הזקן (או

יהו ונתניהו

כדרך הנשים בחו"ל גם לא ידעה קרוא וכתוב, לא גמרה תהלים כל יום לא שיר השירים ולא פרק שירה. אשה זו היתה קמה השכם מסיקה את התנור, ואופה פת לבני ביתה, ולאחר מכן היתה נותנת לשכנותיה להשתמש בתנורה החם והמוסק, חנם אין כסף! לא בקשה השתתפות בדמי עצים או דמי גחלים, חסד ותו לא! ועל כן, מדה כנגד מדה, היא עשתה חסד באש, כל שכונתה ניצלה בזכותה מהאש. הנה רואים אנו שיכול כל אחד, להיות מאלו שמביאים ברכה, להרבה הרבה אנשים.

בין אלו המביאים טובה וברכה, להרבה הרבה אנשים, מאירה מתוכם כעין החשמל דמותו של מוזיק רבנו הגדול מרן איש מצליח זצ"ל, שגם כשראה שאין דורש ואין מבקש לתורה לעיון ולדקדוק וכו' וכו' קם ועשה וייסד ישיבה, למד ולימד לשם שמים, וזיכהו השי"ת שתורתו נתקיימה בידו, וביד רבותינו שיבלחט"א. ומלאכתם מלאכת הקודש מתברכת, ותורתם משתמרת. והדברים האלה נזכרים ונעשים בכל אתר ואתר. ב"ה ובפ"י, וכנסים ע"ג ענקים, חייבים אנחנו להמשיך בדרכו - דרך הקודש, לייסד ולעשות, לבנות ולנטוע, וכל אשר בכוחו לעשות, יעשה, כל מה שרק אפשר! אם ת"ת, ואם ישיבה, ואם בית ספר, או בית הכנסת ובית מדרש בו יתפללו בנוסח נכון ובלשון צחות, לא יירא ולא ייחת! וכבר אמר אנטונינוס "ידענא - קטן דאית בכו מחיה מתים".

החלש יאמר גבור אני, והקטן - בעיניו - יאמר גדול אני, וכמאמר בן גבירול בשירו "ענק": קומה! ואל תאמר הלא נער אני, כי לא זקנים יתמכו כותרת".

חייבים להמשיך ולהמשיך ולהמשיך את המהפכה!

שרק ניתן, כדי להנצל מן המות ההוא. והנה נפוצה לה השמועה, לשכונתו של רב לא הגיעה המגיפה, מלאך המוות הדיר את רגליו משם, בודאי טסו ורצו כולם להתארח בשכונה הפלאית, כל אשר לו מכר או קרוב - שני בשני, שלישי בשלישי, רביעי ברביעי, ואפילו איפולגו כמה דרי - מצא לו מנוח בביתו, סחו האנשים איש לרעהו: אה! ב"ה, זכינו שיש לנו בדורנו את רב, בודאי ובודאי כל זה בזכותו של רב, זכותו מגינה ותגן עלינו. והנה הודיעו מן השמים בחלום, שאין זה בזכותו של רב. דְּבָר כזה, קטן הוא לפי ערך זכויותיו של רב, אלא בזכותו של איזה יהודי עלום שם, שהיה לו 'מרא וזבילא' (מְפוֹשׁ ואת חפירה) וכאשר היו צריכים לחפור קבר, היו פונים אליו ושואלים ממנו את הכלים, חבא קדישא מסודרת לא היתה שם, ובעל הכלים היה משאיל, ושוב משאיל, ואינו מבקש דמי שימוש כל שהם, או סכום סמלי... מצוה לשם מצוה! ועל כן מדה כנגד מדה, הוא עשה חסד בכליו לחפור בהם קברים, זכותו הגינה על שכונתו ששם לא היו צריכים לחפור קברים.

יעוד מעשה: בעירו של רב הונא, בדרוקרת, פרצה דליקה ונשרפה כל העיר, נקל לשער את צערם ויגונם של אנשי העיר על ביתם ורכושם שעלו בתהו ואבדו, ומי יודע כמה כת"י עתיקים מימי הנביאים או התנאים נשרפו. והנה למרבית הפלא, שכונתו של רב הונא ניצולה מהשרפה, ושרדה בשלמותה. תלו זאת הכל, בזכות צדקתו וחסידותו של רב הונא! ושוב באו מן השמים בחלום והודיעום: זכותו של רב הונא גדולה ועצומה היא, ודבר כזה קטן הוא בערך זכותו של רב הונא. אלא היה זה בזכותה של סתם אשה פשוטה, ומסתמא

נאמנים

דבריו

פרקים במשנתו

של מרן

ראש הישיבה

שליט"א

משנתו המרתקת של מרן ראש הישיבה שליט"א פרושה על פני אלפי מאמרים, הקדמות, הגהות ועוד, הפזורים בספרים וירחונים רבים. לפעמים מובלעים בהם אף תוך כדי דיבור גילויים מקוריים ויסודות עצומים שיש בהם כדי להאיר דרך בלימוד, בהוראה ובחקר התורה. מטבע הדברים, יש בהם גם עניינים שעניינם במקום אחד ועשירים במקום אחר. במסגרת מדור זה, נעשה נסיון להפנות זרקור לעבר נקודות מעניינות ומקוריות במשנתו הרחבה של מרן שליט"א, תוך הקבלה בין המקומות השונים בהם כתב על הנושא.

מקור נפתח

הרב עובדיה חן

השיטין, מוסיף ציצים ופרחים, מגביה את הטקסט, והופך את הקריאה עצמה לחוויה רוחנית, מלבד התוכן, כמובן. (בשבח השימוש בלשון התורה או חז"ל, ראה בהסכמת מרן שליט"א לספר "הכתב והמכתב"). שימוש בסגנון כתיבה זה, מקורו מימי קדם, ומרן שליט"א גילה כי גם התנאים והאמוראים, רדפו אחר לשון המקרא, ושילבו בדבריהם לשונות של פסוקים. בשבחי מרן הגאון רבי מצליח מאזו

מאז ומתמיד, השימוש בלשונות מליצה השאובות מן המקורות (התנ"ך ולשונות חז"ל), היה כעין תחביב אצל רבותינו מעבירי התורה בכל דור ודור. כמעט בכל משפט, שיבצו המחברים בלשונם הזהב לשונות כאלו. בשל כך, קולמוסם רווי הוד קדומים, וריח ניחוח עתיק נודף מכתביהם. קישוט המאמר ותיבולו בניבים או ביטויים שמקורם מן

זצ"ל (שנדפסו בתחילת שו"ת איש מצליח כרך ב') ערך צחות הלשון, מביא מרן דוגמאות רבות לכך, ובחלקם הוא מראה כי מבלי שנדע שהתנא בחר לאמץ את לשון המקרא, נראה לשון המשנה זר ומוזר. נביא שתי דוגמאות: במסכת פאה (פ"ב משנה ב') ישנה לשון זרה במשנה "וכל ההרים אשר במעדר יעדרון", והוא מלשון הפסוק בישעיה (ז, כה). גם במסכת כלים סוף פרק ראשון: "בין האולם ולמזבח" - לא מובן למה הוסיפו וא"ו ולא אמרו "בין האולם למזבח" בלא ו', אולם כשנדע שהתנא נמשך אחר לשון הכתוב ביזאל (ב, יז) הדבר יובן.

במספר מקומות, הראה מרן שליט"א כיצד הערות רבות נחסכות אחר שיודעים את הקשר בין המליצה למקורה. למשל, בספר "דרכי העיון" (מאמר ב') הוא מביא את תפיסתו של הגאון רבי ראובן מרגליות ז"ל בספר תולדות מהרש"א (עמוד צ"ג) על הרש"ש ביבמות (דף צח ע"א) שכתב על מהרש"א: ולפלא שלא העלה "על דל שפתיו", שזו מליצה, שבכל מקום שנכתבה, היא ענוות המחבר לעצמו, ולא שימשו עוד בה לעומת כל איש נכבד בעמו, ומהראוי ונכון לכל מי שחס על כבוד רבנו הגדול (מהרש"א) למתוח קו על שלש תיבות אלו, ומובטחני שגם הגאון רש"ש ז"ל יחזיק לו טובה בעד זה. ע"כ. אלא שמרן שם מפנה את הקורא למקור המליצה, ובכך נשמטת ביקורתו של הגר"ר מרגליות, וכך הוא כותב: "ומי לא יתפלא על הבקי העצום הזה, שלא ראה דברי המפרשים במקומם בתהלים (קמ"א ג') בפסוק: נצרה על דל שפתי, שאין גם אחד שפירש לשון ענוה ודלות כלל, רק לשון דלתות שפתי או לשון הרמת שפתי, ע"ש בת"י ורש"י וראב"ע ומצודות. והוא שיבוש שנשתרש בשפת הדיבור אצל אחינו האשכנזים להבין "על דל שפתי" כמו "דל כבודנו בגוים", ואין שום תפיסה על הרש"ש בזה. ואצלנו נוהגים לומר ביטוי זה "שלא העלה על דל שפתיו" כלפי גאוני

עולם, ואין פוצה פה ומצפצף".

דוגמא נוספת ניתן להביא מספרו "קובץ מאמרים" (מאמר "שירת חכמי ספרד"): התוספות במנחות (ל"ב ע"ב ד"ה הא מורידין) כתבו בלשון זו: "אבל מה שאדם כותב באגרת מן הפסוק לדבר צחות", והגאון בעל צאן קדשים הגיה "לדבר צחות לשונו", ומעיר מרן שליט"א שנעלם ממנו כי סגנון התוס' לקוח מהפסוק בישעיה (לב, ד), ואין צורך להגיה. עוד שם במאמר "מתולדות חכמי תונס", הוא מביא, שמרן החיד"א סיפר שהגאון רבי צמח צרפתי זצ"ל חלה כשנתיים, והיה מוטל במטה בדמשק ערש. בספר "מראה הילדים" (מערכת מ"ם אות ד') הבין כפשוטו, שהיה שוכב בעיר דמשק, אולם למעשה זוהי מליצה מלשון הכתוב בעמוס (ג, יב).

כיום, לצערנו, הכתיבה המליצית איבדה הרבה מערכה ועושרה, באשר לא רבים מכירים את פסוקי התנ"ך, וממילא כתיבה זו זרה להם. במאמר "מגדולי ישראל" שכתב מרן שליט"א בירחון "אור תורה" על מרן החיד"א, הוא מיצר על כך שמימי רבנו החיד"א ואילך נתמעט סגנון כתיבה זה לאט לאט מכותלי בית המדרש, וכמעט נחשב לסגנון נלעג ח"ו. "סגנון שהיה שיא התפארת לפני כשלש מאות שנה, ובו נכתבו הסכמות והקדמות רבות לספרים, אזל מן השוק".

עם זאת, אף הוא מזהיר בספרו "דרכי העיון" (מאמר ג' אות י'): "שלא להרבות במליצות מתנ"ך ומאמרי חז"ל בעניינים אחרים שאינם קשורים לענין. ומי לנו גדול ממרן החיד"א שהיה רגיל מאד לכתוב בלשון מליצה, ובכל זאת בספריו בהלכה ובפרט בספריו הקצרים להמוני העם (כגון "קשר גודל", "מורה באצבע", וכדומה) נזהר לכתוב בשפה ברורה וקצרה, ולא לערבב מליצות ובקיאיות, רק או בתחלת הענין ובתחלת מכתב או בסופו".

שביבי הנ

שבוע טוב ומבורך.

בפרשיות של חומש בראשית צריך לשבת ולהתבונן בהם הרבה - כמו שכבר אמרתי וחזרתי כמה פעמים - מכל פסוק ופסוק אפשר ללמוד הרבה מאד מוסר. נאמר כמה מילים פה ושם, כמה נקודות ורעיונות, שאפשר ללמוד מתוך הפרשה. זהו כמו "דוגמא", ומכאן נבין, כמה צריך לפקוח את העינים ולהתבונן בפסוקים, ואז מוצאים מרגליות ופנינים, "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך" (תהלים קיט, יח).

האדם עושה את המקום

הפרשה מתחילה, "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" (בראשית כח, י). רש"י כאן מקשה, מה הטעם שהתורה מספרת לנו מהיכן יצא יעקב אבינו? מה זה חשוב לדעת אם הוא יצא מבאר שבע, או שהוא יצא מבני ברק או שהוא יצא מקרית שמונה? מה זה חשוב מהיכן הוא מגיע? לכאורה היה מספיק שהתורה תכתוב לנו "וילך חרנה", וכך נדע את תכלית הסיפור שהתורה רוצה לספר, איך שיעקב אבינו הלך לחון אל הדוד שלו לבן, והתחתן עם בנותיו רחל ולאה, ואיך העמיד את שנים עשר השבטים, אך מה חשוב לדעת הפרט הזה מהיכן יצא יעקב?

רש"י עונה, "מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם. שבזמן שהצדיק בעיר, הוא הודה, הוא זיוה, הוא הדרה. יצא משם, פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדרה". כלומר, תחילת הפסוק שכתוב "ויצא

יעקב מבאר שבע" בעצם לא שייך לפרשה, אין שם מסר ששייך לסיפוריו של יעקב אבינו ולכל הפרשה כולה, הפסוק הזה לא בא לספר על הליכותיו של יעקב אבינו, אלא לתת לנו קו לחיים. התורה באה ללמד אותנו כאן - קו בריא בחיים. מהו הקו הבריא? תדע: לא הכסא מכבד את הבן אדם, אלא האדם הוא זה שמכבד את הכסא שלו.

עד לפני פחות משנה 'אולמרט' היה ראש ממשלה, כאשר הוא היה נוסע בכביש, היו נוסעות מלפניו ומאחוריו כמה מכוניות של משטרה, וגם אופנועים מקדימה ואופנועים מאחורה, מתלווים אליו לכל מקום שנוסע. למה הוא היה כל-כך יקר ומכובד? כיון שהוא ראש ממשלה. אבל ברגע שהוא סיים את תפקידו בתור ראש ממשלה, הרי הוא כאחד האדם, ללא ליווי וללא שיירות.

לפני כעשר שנים ראש ממשלה היה ביבי נתניהו, והיה אז חוק - איני יודע אולי קיים גם כיום - שראש ממשלה צריך להיות מוקף ב'חגורה' של אנשים, מנין של אנשים שהולכים מסביבו ושומרים עליו שחס וחלילה לא יפגעו בו, כמו שכתוב על הנשר (ראה רש"י דברים לב, יא), שמרכיב את גוזליו על הגב שלו, אומר, מוטב יבוא החץ בו ולא בבנים שלו. כך ראש הממשלה מוקף בחגורה של מאבטחים סביבו ושומרים עליו שלא יפגע.

הייתי פעם באיזו חתונה עם מרן ראש הישיבה, בתקופה הקודמת שנתניהו היה ראש ממשלה. ובאו ואמרו לו, הרב מאזוז נמצא כאן, אז הוא ביקש

נהגות -

מבחיר האבות

היה להם ענין בדוקא כדי להוריד את מרן הרב עובדיה מתפקידו. לכן הם שינו את החוק וקבעו שמעיקרא יכנס אדעתא דהכי רק לעשר שנים.

בעיתונים החרדים הביאו אז, את מה שכתבו העיתונים החילונים שלא יודעים מה זה תורה. הם אמרו: חשבנו שכל אותם האנשים שהיו באים ומצטופפים לשמוע את הדרשות של הרב עובדיה, את המאמרים שלו, כל זה מכיון שהוא נושא בתפקיד 'הראשון לציון', תפקיד עצום מאוד, התפקיד מספר אחד בארץ ישראל לנושאי

לבוא ולהגיד שלום לראש הישיבה. הוא עבר עם כל חגורת האנשים שהקיפה אותו עד שהגיע, ואז הוא הוציא את ידו החוצה מתוך החגורה, כדי ללחוץ את ידו של ראש הישיבה, שלום הרב, מה נשמע, וכו'... וחזר למקומו.

כך נהגו בו כשהיה ראש ממשלה, אבל אחרי שהוא סיים את התפקיד שלו, הוא נהיה פשוט מאד, כאחד האדם.

הצדיק מעלה בדרגה את הערך של המקום שלו

לעומת זאת, אדם שהוא צדיק, הוא שמכבד את המקום שלו. לא בגלל התפקיד הוא מכובד, אלא הוא מעלה בדרגה את הערך של המקום שלו. כך ראינו אצל מרן הרב עובדיה שליט"א, שגם אחרי שעשו הצבעה בכנסת שלא יוכל לשרת יותר מעשר שנים, וגם אחרי שירד מתפקידו - הוא ממשיך להנהיג את הדור.

בעבר, הראשון לציון היה יכול להשאר בתפקידו מספר שנים לא מוגבל. כל חמש שנים היו עושים בחירות, ואם הוא נבחר שוב הוא יכול להשאר גם ארבעים וחמשים שנה, והפוליטיקאים - אז עוד לא נולדה תנועת ש"ס - החליטו לעשות חוק שהראשון לציון יוכל לשמש בתפקידו רק עשר שנים,

בסך הכל "אבן", נכון, אבל על האבן הפשוטה הזאת ישב משה רבנו, ואם משה רבנו ישב על האבן הזאת - אז היא מתרוממת ונעשית משהו מיוחד.

רק לימוד התורה מגן מהשפעות הרחוב

התורה ממשיכה לספר לנו ברמזים, "וישכב במקום ההוא" (כח, יא). רבותינו דורשים (רש"י שם), מכאן שעד אותו היום יעקב אבינו לא שכב. במשך כל אותם ארבע עשרה שנים שהיה יעקב בישיבת שם ועבר - לא שכב. לא כתוב לא 'ישן' אלא לא

'שכב', כלומר, אם היה עייף, היה מרכין את ראשו קצת לנוח, ושוב עוד פעם היה קם ולומד תורה. ועכשיו, זה הלילה הראשונה שיעקב אבינו הרשה לעצמו לשכב ולישון בפישוט רגלים וידים.

באיזה גיל היה יעקב אבינו כשיצא מבית יצחק? רש"י כותב בסוף הפרשה הקודמת (כח, ט), שכאשר הלך לישיבת שם ועבר היה בגיל ששים ושלוש. זאת אומרת שגם בגיל ששים ושלוש יעקב אבינו פחד ללכת ללבן, כי פחד שהוא עלול ח"ו לקבל ממנו השפעה רעה. ולכן לא הסתפק יעקב אבינו בכל מה שלמד מאז שהיה ילד קטן, אלא הוסיף עוד ארבע שנה בבית שם ועבר. יעקב אבינו היה יושב אהלים, יושב ועוסק בתורה. אך אמר, זה לא מספיק. כל הזמן שהוא עוד נמצא ב'חממה' של תורה - הוא מוגן. אבל עכשיו שהוא הולך ללבן והוא עומד לצאת מ'חממה' של תורה, אומר יעקב, זה מסוכן, הוא עלול חלילה לקבל ממנו השפעה רעה. לכן הוסיף יעקב אבינו עוד ארבע עשרה שנה של לימוד תורה, שלא שכב בהם, כדי שהם יגנו וישמרו עליו, כשישה עשרים שנה במחיצתו של לבן הרשע,

”

בזמן שהוא הוכתר להיות 'הראשון לציון' הוא רומם את הכסא הזה. הוא פיאר את הכסא עליו הוא ישב. וכשהוא יצא, לא נגרם לו כלום, הוא עודנו בכבוד ובגדולתו

הרבנות והלכה. אבל עכשיו אחרי שהוא יצא וסיים את כהונתו - הם כתבו בעיתונים שלהם - חשבנו שלדרשות שלו יבואו כמה אנשים בודדים, אחד, שתיים. מנין, שני מנינים. אבל מה הם רואים, לא רק שכמות המשתתפים לא ירדה, אלא גם התווספו עוד אנשים.

והסיבה לכך פשוטה מאוד. בזמן שהוא הוכתר להיות 'הראשון לציון' הוא רומם את הכסא הזה. הוא פיאר את הכסא עליו הוא ישב. וכשהוא יצא, לא נגרם לו כלום, הוא עודנו בכבוד ובגדולתו. הרי כיבדו אותו על

התורה שבו, והתורה שבו - לא נפגעה ולא נחסרה חלילה. לא הכסא נתן לו את הכבוד, אלא התורה שלו.

זהו דבר שהאדם צריך להבין וללמוד ולדעת: תהיה שוה מצד עצמך! כאשר אתה שוה, ויש לך ערך אמיתי משלך, אז כבר לא משנה היכן תשב, גם אם אתה יושב בכסא הפשוט ביותר, אתה שוה. מי שהוא 'גדול בתורה' - לא משנה באיזה כסא ישב, הכסא עצמו נהיה חשוב מאותו רגע שהוא ישב עליו.

אבן שישב עליה משה רבנו

כאשר עשו עם ישראל את המלחמה עם עמלק, משה רבנו ישב על אבן. לא על כסא מרופד, או כסא יפה מפורמייקה, אלא ישב רק על אבן, כדי להשתתף איתם בצרה. אבל אמרו חז"ל (ברכות נד.). שהרואה את האבן שישב עליה משה רבנו - צריך שיתן הודאה ושבח לפני המקום, צריך לברך ברכה - "ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה". וכך נפסק בשלחן ערוך (סי' ריח סעיף א). הרי זה

יהיה מוגן ולא יקבל ממנו השפעה רעה.

לפיכך, אחרי אותם עשרים שנה במחיצתו של לבן הארמי, הוא יכול לשלוח מלאכים לעשו ולומר לו: "עם לבן גרתי - ותרתי"ג מצוות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים", התורה הגינה עליו.

העיקר שלא תזדקק לצאת לעבוד!

מכאן נלמד, כמה זה לא פשוט לצאת לעבודה, ובמיוחד בימינו כשהרחוב פתוח מאד, זו סכנה גדולה מאד.

מיום שאבא יסד את הישיבה עד יום הסתלקותו, במשך תשע שנים, אבא לא רצה להנות מהתורה, לא רצה לקבל משכורת מהישיבה. היה חי מאותה פנסייה זעומה של שלושים דינרים שהיה מקבל מהממשלה. ובאמת שבבית היתה מורגשת עניות, הרגשנו שהמצב מאד קשה, ובכל זאת אבא לא רצה לקחת משכורת. לעומת זאת אנחנו שלימדנו בישיבה, לנו אבא שילם משכורת. באתי ושאלתי אותו, אבא, אם אתה סובר שלא כדאי להנות מהתורה אז למה לנו אתה משלם משכורת מהישיבה?

התשובה שלו היתה כך: זו חסידות. ומי שרוצה לעשות חסידות, צריך תמיד לשקול דבר מול דבר. לא תמיד לבחור בחסידות ולא תמיד מידת הדין לפי שורת ההלכה, אלא צריך תמיד לשקול דבר מול דבר. אומר לי אבא, אם אתה לא תקבל משכורת, אתה תצטרך לצאת ולעבוד, יש לך אשה וילדים שאתה צריך לפרנס. והיום, לצאת לעבוד בגיל צעיר כזה, עלול האדם ללכת וליפול אחרי הרחוב, והרחוב פעם היה, הרבה יותר טוב מהמצב של היום!

שתדעו, המצב של הרחוב באותם ימים, היה הרבה יותר טוב מהמצב של הרחוב כיום. אף פעם לא שמענו על אינטרנט, לא שמענו שבפלאפון יש כל מיני הודעות וכל מיני תמונות, כל הדברים האלו לא היו באותה תקופה. טלוויזיה - זה הדבר היחיד שהיה באותם ימים, וקראו לזה "המכשיר הטמא"

בה"א הידיעה.

וכבר סיפרתי לכם פעם¹ איך שהזדמן לי לשמוע מה אבא חשב על הטלוויזיה, לדעת ולהבין למה באמת היא כ"כ חמורה.

פעם היינו בבית של יהודי אחד גביר גדול, קראו לו יהודה כהן זצ"ל, יהודי ירא שמים בתכלית. היה לו ברית של הבן או הנכד שלו, אני הייתי אז ילד בגיל 12 והתלויתי לאבא. בתונס היו עושים בריתות בשעות הצהריים, ובדרך כלל בברית היו מחלקים לכולם קצת צימוקים ושקדים ואנשים הולכים לביתם, אבל זה היה יהודי עשיר גדול ועשה סעודה גדולה בביתו, בזמנם לא היה מושג של אולמות,

צריך תמיד לשקול דבר מול דבר, לא תמיד לבחור בחסידות ולא תמיד מידת הדין לפי שורת ההלכה

אבל היה לו בית גדול ומרווח, והזמין את גדולי הרבנים לביתו. עשו שם את הברית, וכיבד את כולם בסעודת מצוה. כולם יודעים שהאוכל אצלו כשר - מהדרין מן המהדרין. במהלך הסעודה הוא רצה לכבד את גדולי הרבנים, ולכן הראה להם דבר שאף פעם הם לא ראו, "הטלוויזיה" - מעולם לא שמעו את המכשיר ה"נכבד" הזה. פתח את ה'חדשות' של השעה שתיים עשרה, והנה אבא רואה מי אומרת את החדשות? אשה. אני עוד זוכר טוב מאד, הייתי אז ילד בגיל שתיים עשרה, היתה זו אשה ערבייה עם שרוולים ארוכים, אך פתאום אבא קם ואמר, מה זה? אסור!! ובעל הבית נבהל, ומיד סגר.

אח"כ אבא אמר, עד היום לא ידעתי למה

1. (ראה בשיחת "מה יעשה הבן ולא יחטא" גליון מס' 6).

כי היום צריך קודם כמה שנים טובות להיות במסגרת של תורה. תוותר על החסידות שלא להנות מהתורה, העיקר להיות יהודי טוב שומר תורה ומצוות, וכל זה בכדי שלא תזדקק לצאת לרחוב לעבוד.

”פה נטמן” יעקב אבינו

מי לנו גדול מיעקב אבינו שכל כך נזהר ושמר על עצמו. המצב שלנו היום כ”כ חלש, ולפני ארבעים שנה היה יותר טוב. אבל יעקב אבינו היה לא לפני ארבע מאות שנה, אלא לפני ארבעת אלפים שנה, ובכל זאת פחד שהיציאה מבית המדרש, והשהייה במחיצתו של לבן - עלולה להשפיע עליו. יעקב אבינו ידע שעכשיו זה לא הזמן לצאת לעבוד, אתה עומד ללכת ולהיות במחיצתו של לבן, אתה עלול לקבל ממנו השפעה. השפעה של דיבור, השפעה של מעשה, השפעה של זלזול. מה עשה יעקב אבינו? הלך ונטמן בישיבת שם ועבר. אם שמים לב, לא אמרו הלך ולמד בישיבת שם ועבר, אלא ”נטמן” (ראה רש”י כה, ט). כמו שכותבים על המצבות פ.ג. - ”פה נטמן”, כך יעקב אבינו נטמן, לא יצא מישיבת שם ועבר ארבע עשרה שנה. רק כעבור ארבע עשרה שנה שהיה טמון בבית המדרש - הוא יכול ללכת בגיל שבעים ושבע ללבן, רק אחרי שנים ארוכות של לימוד רצוף, הוא יכול להיות רגוע שהוא חזק ומוגן. וכשפגש את עשו יכול היה להצהיר ולומר בבטחון, ”עם לבן גרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים”. נשאר צדיק וישר, ”תתן אמת ליעקב” - לא למד דרכי שקר ורמאות מלבן.

מכאן מוסר גדול מאוד בשבילנו. כמה מתנה טובה שהקב”ה נתן לנו בארץ ישראל שיש ”כולל”, בחו”ל לא היה כולל, בתונס ובג’רבה, אדם רק התחתן, היה צריך לצאת לעבוד, לא היה כולל. הם היו רובם ככולם, יושבים בלילה ולומדים, יש מי שלומד שעה, יש מי שלומד שעתיים, ויש מי שלומד חמש שעות. אבל ב”ה כאן בארץ ישראל יש מסגרת של הכולל,

ה”חרדים” לדבר ה’ אשר בארץ ישראל צועקים בקול גדול על הטלויזיה: ”מכשיר טמא”, ”תועבה”, כל המילים הכי קשות שיש, ואני לא ידעתי מה יש בזה, ביטול תורה? זה כן, אבל עד כדי כך לקרוא לזה, תועבה? טמא? ועכשיו אני מבין. איך אדם יכול לבוא ולשמוע את החדשות מהמכשיר הזה ולא יסתכל באשה הזאת שהיא אומרת את החדשות? אבא לא היה לו הוה אמינא שבטלויזיה מביאים דברים הרבה יותר גרועים... עד שראה את אותה תמונה של אותה אשה ערבייה, שהיתה צנועה, על זה זעק ואמר: עכשיו אני מבין למה בארץ ישראל צועקים הרבה על הטלויזיה. ומה שיש שם היום - רחמנא ליצלן.

”

אבל היום בימינו, קשה להישמר, הרי אתה צריך ללמוד גמרא, ובאותה שפה - להבדיל להבדיל - כתובים כל אותם הספרים המקולקלים שיש ברחוב.

אבא היה אומר, אני לא מלמד את הילדים שלי צרפתית, למרות שזו שפה מאד שימושית, כי בזכות זה ממילא אני מרויח שהם יהיו מובדלים ומופרשים מכל הספרות הקלוקלת. כשהם לא יודעים צרפתית - אני יכול להיות בטוח שהם לא יקראו בכל הספרים המקולקלים, כי הם לא מבינים אותם. אבל היום בימינו, קשה להישמר, הרי אתה צריך ללמוד גמרא, ובאותה שפה - להבדיל להבדיל - כתובים כל אותם הספרים המקולקלים שיש ברחוב.

לכן אבא היה אומר לי, תיקח משכורת מהישיבה.

שאדם יוכל בעזרת ה' עוד להתחזק ועוד לשים טבעת טובה לשמירה על כל מה שהספיק ולמד בישיבה, ויוכל לעלות להר ה' ולבקר בהיכלו.

לא עושים עברות בשביל לראות השכינה

בהמשך הפרשה. "ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה, ואנכי לא ידעתי". מה אומרים רבותינו כאן? "אילו ידעתי לא ישנתי". יעקב אבינו לא ידע שיש ה' במקום הזה, אבל אם היה יודע, לא היה ישן במקום הזה.

שואלים המפרשים? הכיצד, הרי אם הוא לא היה ישן במקום הזה לא היה זוכה לגילוי שכינה, הקב"ה מתגלה עליו ואומר לו, "אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק". ומבטיח לו: "הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך. והיה זרעך כעפר הארץ, ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה..." (כח, יג-יד). יעקב אבינו היה מוכן להפסיד את כל הברכות האלה? מה אומר, אילו הייתי יודע לא הייתי ישן כאן, להיפך, תישן פה כדי שתקבל את כל ההבטחות האלה.

מכאן לומדים דבר גדול: לא בשביל לקבל הבטחות ולזכות לראות את השכינה, יהיה מותר ח"ו לעשות עבירה אחת. כאן זה בית ה', אמנם עוד לא נבנה שם בית המקדש, עוד מוקדם מאד, אבל מה? זה בית ה', לכן אמר, אם הייתי יודע לא הייתי ישן פה.

מה נורא המקום הזה

פרסמו השבוע סיפור על יהודי אחד מקרית שמונה שלפני כמה חודשים - ל"ע ולא עליכם - מת מוות קליני, במשך ארבעים וחמש דקות היה מנותק, והרופאים לא האמינו שהוא יוכל עוד פעם לחזור לתחיה, אבל היה נס וחזר לתחיה

הוא מספר שם את כל מה שעבר עליו בארבעים וחמש דקות האלה, איך העבירו אותו לבית דין

של מעלה, ומלאכי חבלה התלבשו מסביבו - לפי מה שהוא מספר - וקראו לו רשע, וכינו אותו בעוד כינויים של גנאי. על מה היו כועסים עליו? על כך שמדבר בבית הכנסת, ולא הייתי נזהר הרבה בטלטול של מוקצה, כך הוא אומר. ועל זה, איזה מלים חמורות היו מלאכי החבלה אומרים לו, איזה חרדות. רוב הדברים שהוא סיפר שראה, ידועים גם אצל הגויים, יש איזה רופא שעשה ספר מתוך מה שהוא שאל אנשים חולים שמתו מוות קליני, מאה חמשים איש. תירגמו את הספר הזה גם בעברית, "החיים שלאחר המוות". אבל אנחנו לא זקוקים לזה, אנחנו מאמינים בתורה ובה הכל כתוב. אבל הנה גם גויים כולם מספרים אותו דבר, איך מרגישים שהנשמה שלהם עוברת במנהרה, והם רואים שם איזה אור גדול, ומראים להם סרט נע על כל מה שעשו מגיל קטן עד ליום האחרון. וכך גם הוא מספר את הדברים האלה. הרב חיים דוד הלוי זצ"ל, רבה הראשי של תל אביב, בספרו "עשה לך רב" הביא את כל הדברים שמספרים הנשמות האלה, והביא את המקור שלהם מהזוהר, שעוברים דרך מנהרה ורואים שם אור גדול מאד, רוב הדברים ידועים. אבל היהודי הזה, אומר שעל דיבור בבית הכנסת, ועל שלא היה זהיר הרבה בטלטול מוקצה, על זה הוא קיבל מלים קשות כאלו.

היום הוא הולך ממקום למקום ומספר את הסיפור שלו. הוא מספר שהיה לו מצוה אחת שעמדה לו. הוא איש 'חברא קדישא' כשהיה שומע בעירו - קרית שמונה, עיר קטנה, מישהו ל"ע לקראת גסיסה, היה הולך ונשאר איתו ומקריא לו "שמע", ומשתדל שתצא נשמתו ב"ה אחד". חסד כזה גדול. גם כשהיה בעבודה, היה עוזב את העבודה שלו והולך. אומר שאולי זו הזכות שעמדה לו לחזור לחיים.

כאשר קראתי את זה בליל ששי, לא הצלחתי לישון מהר - למרות השעה המאוחרת. מי יודע איפה אנחנו? זה זכה והחזירו אותו לתחייה, ואז

רוצה לדבר? תצא החוצה לדבר, לא בבית ה'. צריך לירא מבית ה'. לפחד לדבר שם דברים בטלים. לא לשכוח את ה'!

הוי מקדים שלום לכל אדם

בהמשך הפרשה אנחנו רואים, כאשר יעקב הגיע לחרן, כתוב: "ויאמר להם יעקב, אחי מאין אתם?" צריך ללמוד מכאן, איך אדם צריך לדבר, איך להתייחס ולהתנהג עם אנשים אפילו שלא מכיר אותם בכלל. בוקר טוב. שלום. מה שלומך? מה שמעו? יעקב לא מכיר אותם, אנשים גויים, והוא שואל אותם בחביבות: "אחי, מאין אתם?", הרבה מוסר יש ללמוד מכאן!

רבותינו אומרים (ברכות דף יז ע"א) על רבן יוחנן בן זכאי, שאף אחד לא הקדים אותו באמירת שלום, ואפילו גוי בשוק. מעולם לא התחיל מישהו להגיד לרבן יוחנן בן זכאי שלום. רבן יוחנן, כמה שהיה גדול הדור, תמיד היה הראשון, היה מקדים ואומר לכולם, שלום, שלום. לכל מי שיכול להיות שיאמר לו שלום, ר' יוחנן היה מתחיל ואומר לו שלום. גם את זה לומדים מיעקב אבינו, שכל מעשה טוב, אפילו דבר קטן כזה - הוא חשוב מאד.

כוחו של מעשה טוב

רחל אמנו, כדי שלא אחותה לא תתבייש, היא נתנה לה את ה"סימנים". בואו נראה מה היה קורה אם רחל אמנו לא היתה נותנת ללאה את הסימנים? פשוט מאד, יעקב אבינו היה מכיר שזו לא רחל, ואז היה עומד על זכותו המלאה שהוא רוצה להתחתן עם רחל, ולכן לא היה יכול להתעקש - היות שיעקב כבר שילם לו שבע שנות עבודה עבור רחל, היה מוכרח לתת לו את רחל. אבל, התורה מעידה שרחל היתה עקרה, לא היתה מסוגלת ללדת ילדים. בשלמא, שרה אמנו, הקב"ה שינה את הטבע ונתן לה להביא ילדים, אני מבין, כי אחרת, אם שרה אמנו לא תלד, לא יהיה המשך לזרעו של אברהם

בודאי עשה ויעשה תשובה על כל הדברים האלה, ויזהר שלא להכשל עוד פעם. אבל האם מישהו מאיתנו מובטח לו שיתנו לו לחזור ולתקן?

ומקדשי תיראו

זה מה שאומר יעקב אבינו, "אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי", אם הייתי יודע שכאן זה בית ה' - לא הייתי ישן פה. אמנם מי שיושב ולומד בצהרים וכדומה, ומרגיש עצמו קצת עייף ונח על הסטנדר, אני לא חושב שיש בזה חשש, הרי אדרבא, אם ילך לנוח במיטה אז הוא כבר עלול לישון שעה, שעה-

כאשר קראתי את זה בליל ששי, לא הצלחתי לישון מהר - למרות השעה המאוחרת

וחצי ויותר. אז ודאי עדיף שמרכין את ראשו על הסטנדר בשביל לנוח קצת, עשר דקות, רבע שעה, בשביל להתעורר ולהתרענן שיוכל להמשיך לשבת וללמוד. זה ודאי לא בכלל האיסור. הרי גם יעקב אבינו בשיבת שם ועבר אמנם לא הלך לישון על המיטה בפשוט ידיים ורגלים, אבל גם הוא הרכין ראשו על הקיר בשביל לנוח קצת, ובזה אנחנו לא מדברים.

אבל "מה נורא המקום הזה" - לשבת לפטפט, לדבר ולהתבדח, לומר איזה מילתא דבדיחותא בבית ה', לאו מילתא זוטרתא היא - לא דבר קטן, זה עון גדול. "אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי", צריך לשים לב הרבה על כבוד בית ה'. תזכרו ותזכירו את ה'.

אחת מהמצוות של התורה "ומקדשי תיראו" (ויקרא כו, ב) חייבים לפחד ולכבד את בית ה'. אתה

להביא את כל שתיים עשרה השבטים, ורחל היתה עומדת בצד.

רחל בזכות שעשתה מעשה טוב, לא רק באותו הזמן קיבלה על זה שכר, בכך שזכתה להביא חלק מהשבטים, אלא קיבלה שכר גם לדורות, לעתיד. בזמן חורבן בית המקדש, כמה שבאו האבות הקדושים והאמהות הקדושות והתפללו להקב"ה, לא קיבל את תפילתם. עד שבאה רחל והקב"ה מבטיח לה: "מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך נאום ה', ושבנו בנים לגבולם" (ירמיה לא, טו-טז).

צא ולמד מה כוחו של מעשה טוב. מעשה אחד טוב! היא הראשונה נושעה בזכותו - קיבלה שני שבטים, יוסף ובנימין. ועם ישראל כולו עומד להוושע בגאולה השלמה שנזכה שתבוא בקרוב במהרה בימינו אמן - בזכות רחל!

אדם אף פעם לא יתעצל מלעשות טוב, היום אתה יכול לעשות טוב - תעשה! מחר, הרבה פעמים אתה תרצה לעשות טוב - ואתה כבר לא

יכול. אתה רוצה אבל אתה לא יכול, לא מסוגל. היום ברוך ה' אתה בריא, יש לך כסף, יש לך שכל בראש, היום אתה יכול להעניק - תעניק. דע לך שאתה מעניק לעצמך. אתה עושה חסד עם עצמך. אתה הראשון שתהנה מהחסד שאתה עושה. לא צריכים להרגיש ולהתפאר "אני עושה חסד", אלא לדעת שאתה בעצם מעניק לעצמך. לחשוב ולכוין, אני עושה חסד בשביל מצוות ה' יתברך. "והלכת בדרכיו" (דברים כח, ט), "מה הוא רחום, אף אתה רחום. מה הוא חנון, אף אתה חנון. מה הקב"ה גומל חסד, גם אתה תהיה גומל

אבינו, כפי שהבטיח לו הקב"ה "כי ביצחק יקרא לך זרע" (בראשית כא, יב). וכך גם יצחק אבינו, רבקה אמנו היתה עקרה, אבל אם לא שהיה הקב"ה עושה נס ונותן להם ילדים אז לא היה המשך לזרעו של אברהם אבינו. אבל יעקב, גם אם רחל עקרה, הקב"ה לא היה עושה נס לשנות את העקרה הזאת כדי שתהא אשה רגילה, למה? כיון שכאן יש ברירה אחרת, מה יכול היה לעשות יעקב אבינו? להתחתן באותו זמן עם לאה, ולאה לא היתה עקרה, והיתה היא יכולה להביא את שתיים עשרה השבטים, ורחל - תשכח כמת מלב...

אבל מה ראינו? רחל כבר בהתחלה עשתה דבר גדול, עשתה מעשה טוב ומסרה את הסימנים ללאה אחותה כדי שלא תתבייש. וכפי שרש"י מסביר ואומר על הפסוק (בראשית ל, כב), "ויזכור אלוקים את רחל" - זכר לה הקב"ה את המעשה הטוב שעשתה, שמסרה סימנים ללאה, ולכן, "וישמע אליה אלוקים ויפתח את רחמה" - הקב"ה נתן לה ילדים.

לפעמים אדם לא יודע כמה עומד הקב"ה לשלם לו עבור המעשה הטוב שהוא עשה. אדם צריך תמיד להשתדל לעשות מעשים טובים, ולזכור, "ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך". אם רחל לא היתה עושה את המעשה הטוב הזה, היתה נשארת עקרה. נכון, היא היתה האשה הראשונה של יעקב, אבל כשהיה רואה יעקב אבינו שעוברים שנים על גבי שנים והיא לא ילדה, היה מתפלל, ואולי גם התפילה שלו לא היתה מתקבלת, ואז היתה לאה זוכה להכנס לביתו יותר מאוחר, אך היא היתה זוכה

”
לפעמים אדם לא יודע כמה עומד הקב"ה לשלם לו עבור המעשה הטוב שהוא עשה. אדם צריך תמיד להשתדל לעשות מעשים טובים, ולזכור, "ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך"

חסד" (עיין סוטה דף יד ע"א).

בזכות מה זכה יעקב אבינו לעושר?

אני מדלג על הרבה דברים שרצייתי להזכיר. אבל אנעמוד בנקודה האחרונה שרצייתי לדבר עליה בעיקר. יעקב אבינו לפני שהלך ל'שיבת שם ועבר' היה בגיל ששים ושלוש, וכשהלך לבית לבן היה בגיל שבעים ושבע. ובדרך, אליפו רודף אחריו כדי להרוג אותו במצות עשו אביו. ויעקב אבינו מצא עצה: "עני חשוב כמת" (נדרים דף ס"ד ע"ב), קח את כל מה שיש לי ותשחרר אותי לחופשי. קיבל אליפו את דבריו לקח את כל רכושו ושיחרר אותו. וכך הולך יעקב אבינו ללבן כשהוא ריק מכל ואין לו כלום בידו. יעקב אבינו הלך ללבן ריק - כמו שכתוב (בראשית לב, יא), "כי במקלי עברתי את הירדן הזה", וחזר עם שתי מחנות - כמו שכתוב (שם ל, מג. לא, א), "ויפרוץ האיש מאד מאד, ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמורים. וישמע את דברי בני לבן לאמור לקח יעקב את כל אשר לאבינו, ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה".

במה זכה לכך יעקב אבינו? בא ריק, רש ועני, כשיש לו בידו רק מקל, ובזכות מה זכה לכל העושר הגדול הזה? מסתמא יש לכם הרבה תשובות...

יהיו שיאמרו, יעקב אבינו הרי שמר על עצמו, שמר על ברית קודש, עד שאומרים חכמים "כוחי וראשית אוני" (בראשית מט, ג) שלא ראה קרי מימיו גם לא באונס. וכי זו מילתא זוטרת? בשכר זה - הקב"ה נתן לו את כל העושר הגדול הזה.

יש מכם שיתנו תירוץ אחר, האם יש לנו מישהו שישב ולמד תורה, שעסק בעמלה של תורה

כמו יעקב אבינו, עד גיל שבעים ושבע "לילה כיום יאיר כחשכה כאורה" (תהלים קלט, יב), ישב ולמד - "תלמוד תורה כנגד כולם" (פאה א, א), ורק בגיל הזה התחיל לעבוד, לכן הקב"ה נתן לו הרבה שפע. וכמובן, תוכלו למצוא עוד הרבה סיבות ועוד דברים גדולים שיש ליעקב אבינו.

אבל בואו נראה מה כותב הרמב"ם, שורה אחת. הרמב"ם בהלכות שכירות (סוף פרק י"ג), "כדרך שמוזהר בעל הבית שלא יגזול שכר העני, ולא יעכבנו" - בעל הבית קְּצָנָה שתי מצוות: "לא יגזול שכר העני" - לפעמים חושבים שאפשר לדרוך על העני, ולא לשלם לו מה שמגיע לו, התורה מזהירה, תזהר, בעל הבית, לא לגזול שכר העני. ויש עוד מצוה: "ולא יעכבנו", יש כאן איסור "לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר" (ויקרא יט, ג) - אסור לך לעכב את השכר שמגיע לפועל שלך. ואמרנו והזכרנו כמה פעמים, כשעלית למונית, יש לך אפשרות לקיים מצות עשה דאורייתא על שאתה משלם לו את השכר שלו בזמן, אם תחשוב לרגע: "אני בא לקיים מצות: "ביומו תתן שכרו" - הרוחת מצות עשה דאורייתא. אבל אם שילמת את הכסף, ולא חשבת, כיון ש'מצוות צריכות כוונה' (ש"ע או"ח סי' ס' ס"ד), הפסדת את המצוה. הבאת פועל הביתה לתקן לך איזה דבר, תשתדל לשלם לו ביומו, לקיים בזה מצות עשה דאורייתא.

נמשיך מדברי הרמב"ם: "כדרך שמוזהר בעל הבית שלא יגזול שכר עני ולא יעכבנו - כך העני מוזהר שלא יגזול מלאכת בעל הבית ויבטל מעט בכאן ומעט בכאן, ומוציא כל היום במארה, אלא חייב לדקדק על עצמו בזמן. שהרי הקפידו חכמים על ברכה רביעית של ברכת המזון שלא

”

**במה זכה לכך
יעקב אבינו? בא
ריק, רש ועני,
כשיש לו בידו רק
מקל, ובזכות מה
זכה לכל העושר
הגדול הזה?
מסתמא יש לכם
הרבה תשובות...**

יברך אותה".

מה זה "זמן". בעל מסילת ישרים (בתחילת פרק י"א) כותב: "גזל של הזמן הוא גזל!" מתי שסיכמת עם בעל הבית שלך להגיע, תקפיד להגיע באותה שעה. אל תגיע מאוחר, אלא מה? אדם אומר, בסך הכל חמש דקות... אבל צריך לדעת שחמש דקות זה זמן, זה גזל של חמש דקות.

הרמב"ם מתנגד ל"סנקציות" בעבודה!

הרמב"ם ממשך, "וכן חייב לעבוד בכל כוחו", היום יש מושג כזה שהעובדים עושים "סנקציות" - מלה כזו, בעל הבית לא שילם לי בזמן - מיד עושים קצת בעיות. נמצאים במקום ולא מקבלים קהל, וכך עושים כל מיני קשיים למיניהם, כדי להכריח את המעביד לשפר את שכרם. אבל לפי התורה, אומר הרמב"ם: "וכן חייב לעבוד בכל כוחו שכן יעקב הצדיק אמר, 'אֲתָנָהּ יִדְעֶתֶן כִּי בְכָל כּוֹחִי עֲבַדְתִּי אֶת אֲבִיכֶן' (בראשית לא, ו).

היכן עבד יעקב אבינו? אצל הרשע הזה לבן הארמי, שהחליף את משכורתו עשרת מונים - מאה פעמים. בהתחלה מסכם איתו, אתן לך שכר כך וכך, ואז כשרואה לבן שההסכם הזה

עומד להיות טוב ליעקב, קם ואומר, לא, אני מתחרט, אני מעוניין בהסכם אחר, רואה שגם עכשיו זה עומד לטובת יעקב, שוב אומר לבן אני מתחרט. עשרת מונים, מאה פעמים - שינה את משכורתו. איזה רשע, איזה נבל. עד שבנותיו אומרות, "הלא נוכריות נחשבנו לו, כי מכרנו" (בראשית לא, טו), חיתן את שתי בנותיו תמורת ארבע עשרה שנה שיעקב אבינו עובד אצלו. במקרה כזה, השכל הקטן שלנו אומר, אדם כזה - מצוה לרמות אותו, מצוה לא להיות טוב וישר איתו, זה מצוה...

אבל יעקב אבינו לימד אותנו את ההלכות האלו, לימד אותנו, שגם אצל לבן צריך לעבוד ביושר. זה

מה שכותב הרמב"ם: "וכן חייב לעבוד בכל כוחו" בכל כוחו! לפעמים אדם מבקש לדוגמא, משכורת של אלף שקל על עבודה מסוימת, ובעל הבית אמר לו: לא, אתן לך רק שמונה מאות. זכותו להגיד לו, גם אני אתן לך עבודה של שמונה מאות. בבקשה, אתה משלם לי שמונה מאות, אני אתן לך עבודה באיכות של שמונה מאות. אבל אם דיברו וסיכמו על עבודה טובה ששווה אלף, אסור לו לרמות אותו ולתת לו עבודה פחותה ברמה של שמונה מאות.

הרבה פעמים אמרתי, אנשים חושבים מה זה מלמד "לשם שמים"? מי שהוא מלמד בלי כסף. אמת, ודאי שזה לשם שמים, אבל גם מי שהוא מלמד עם

אבל יעקב אבינו לימד אותנו את ההלכות האלו, לימד אותנו, שגם אצל לבן צריך לעבוד ביושר. זה מה שכותב הרמב"ם: "וכן חייב לעבוד בכל כוחו" בכל כוחו!

כסף ומשכורת, יכול להקרא שמלמד "לשם שמים", אם הוא משקיע את כל כוחו, ועובד באיכות טובה, למרות שחושב שמגיע לו יותר שכר. אם הוא אומר למשל, אותו שיעור שהייתי נותן כאשר אני מקבל אלף, אותו שיעור אני אתן גם כאשר אני מקבל שבע מאות. נכון שיש לי יוכוח עם ההנהלה - אני מבקש שיתנו לי אלף, והם רוצים לתת לי רק שבע מאות - אבל לא בגלל זה אני אתן שיעור פחות טוב, זה נקרא לשם שמים! אלא אם כן הודיע ואמר להם, תראו, כדי לתת שיעור ברמה הגבוהה, אני צריך להשקיע עבודה יותר, ואם אני לא אקבל אלף, אזי אין לי את האפשרות להשקיע. אין בזה בעיה, כי

אמר "כי בכל כוחי עבדתי את אביכן" - וממשיך הרמב"ם בשורה האחרונה שלו להלכות שכירות - "לפיכך, נטל שכר זאת אף בעולם הזה, שנאמר (בראשית ל, מג) ויפרוץ האיש מאד מאד". הרמב"ם מסביר לנו, בזכות מה זכה יעקב אבינו לעושר גדול, עד שנאמר בו, "ויפרוץ האיש מאד מאד"? בזכות דבר אחד, לא בזכות שמירת ברית קודש, לא בזכות שישב ולמד תורה שבעים ושיבע שנים בעמל רב שאין כמוהו, על זה כמובן יש שכר אחר. אבל העושר שזכה כאן בעולם הזה, אומר הרמב"ם, אינו אלא רק בזכות שהוא עבד בכל כוחו, בנאמנות גדולה. על הדבר הזה, נתן לו הקב"ה שכר, הרבה עושר - כאן בעולם הזה.

לפעמים רואים שהאדם יכול לחשוב, הוא מסדר אותי, אני אסדר אותו. אבל בעצם אתה לא מסדר אותו, אתה מסדר את עצמך. אתה גורם לעצמך שאתה תקבל פחות.

כמו אותו משל של החפץ חיים. היה איזה כפרי אחד שלא היה יודע קרוא וכתוב, ובודאי שלא היה יודע חשבון, והיה מוכר תפוח אדמה. שק תפוח אדמה - בעשרה שקלים, הוא לא יודע לעשות את החשבון אם יש לי חמש מאות שקים כמה כסף זה יוצא, לא יודע חשבון, לא יודע כלום. לכן הוא היה מוכר בשיטה מיוחדת, היה אומר להם, תשמעו, אתם מביאים משאית ומעמיסים, אני לא יודע לספור כמה שקים של תפוח אדמה העמסתם, היה לוקח את הכובע שלו, אומר על כל שק שאתם מעלים למשאית, תשימו כאן מטבע של עשר אגורות. האנשים היו מצטיידים בהתחלה, מביאים מלא מטבעות וכל שק שמעלים אותו שמים כנגדו עשר אגורות בכובע שם. אחרי שממלא למשאית את כל הסחורה שהוא רוצה לקנות, הם עושים חשבון ועל כל עשר אגורות שיש שם, נותן לו הקונה מטבע של עשרה שקלים במקומו. לוקחים מכאן עשר אגורות, והוא מקבל עשרה שקלים תמורתו. וכך בסופו של יום, הוא הולך כשבידיו יש לו חופן גדול

אם סיכמו שיתן שיעור ברמה של שבע מאות - יתן שבע מאות. אבל אם סוכם שיתן שיעור ברמה טובה, אך הם עדיין לא הסתדרו בתשלום, הוא רצה לקבל יותר, והם רצו לשלם לו פחות, כאשר עדיין - למרות שהוא מאוכזב - בכל זאת הוא יבוא ויתן את השיעור הטוב כפי שסוכם, זה נקרא לשם שמים.

רבי משה לוי זצ"ל היו מזמינים אותו לתת שיעורים. ולפעמים בסוף השיעור היו נותנים לו מאה שקל, הוא היה אומר, השיעור הזה השקעתי בו המון, ובהחלט הייתי יכול לומר לאותו גבאי על שיעור כזה אתה נותן לי מאה שקל? הייתי יכול להתוכח איתו שיוסיף לי, שיתן לי חמש מאות

לפעמים רואים שהאדם יכול לחשוב, הוא מסדר אותי, אני אסדר אותו. אבל בעצם אתה לא מסדר אותו, אתה מסדר את עצמך. אתה גורם לעצמך שאתה תקבל פחות

שקל. אבל אני לא עושה כך, מפני שאם אני מתוכח על חמש מאות שקל, זאת אומרת שהשיעור שלי שווה חמש מאות שקל. אבל לא, השיעור שלי שווה מליון שקל... נתנו לי מאה שקל פה בעוה"ז, אז מגיע לי את כל ההפרש שיש ממאה שקל עד למליון שקל, ואת זה הקב"ה יביא לי, ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך" (אבות ב, יד).

העובד ביושר - זוכה לעושר!

"וכן חייב לעבוד בכל כוחו, שהרי יעקב הצדיק

של כסף - מטבעות של עשרה שקלים.

פעם אחת ראה הכפרי הזה שבעל המשאית מעלה את התפוחי אדמה ומסדר את השקים שם למעלה על המשאית, כדי שיהיה מקום לשים יותר. מסתכל הכפרי הטיפש הזה לצדדים, ויפן כה וכה, וירא כי אין איש שרואה אותו, הכניס את ידו לתוך הכובע שלו, ולקח משם חופן מטבעות של עשר אגורות, ושם אותם בכיסו, ושמת, אף אחד לא ראה אותי. אך הוא טיפש גדול, מילא אם היה עושה להיפך שהיה זורק בתוך הכובע שלו ומוסיף עוד מטבעות של עשר אגורות, היה מרוויח בכך שהיה מקבל תמורתן עוד מטבעות של עשרה שקלים מהקונה. אבל כאשר הוא לקח, ממי הוא לקח? הוא לקח מעצמו. לקח מטבעות של עשר אגורות, ועל כל מטבע הפסיד תמורתו עשרה שקלים...

כאשר האדם עובד בכל כוחו, בכל הנאמנות שלו - זוכה לעושר. זה מה שכותב הרמב"ם. גם בשמים פוסקים כמו הרמב"ם. מי שיעבוד בצורה הזאת וילך ביותר, יזכה לעושר.

בעזרת ה', בעתיד, כמה מכם יהיו ראשי ישיבות, רבני ערים, או בכל תפקיד טוב, אבל שתדעו, זה סוד העושר. אם אתה עובד ביותר - אתה תזכה לעושר. "ויפרוץ האיש מאד מאד מאד".

כל מה שהאדם עושה - לעצמו עושה

יש פתגם בערבית: "מי שעושה - עושה לעצמו". אדם חושב עשיתי לו, עזרתי לו, אבל זו טעות, עשיתי טוב - עשיתי לעצמי!

הפתגם הזה, נפוץ עם סיפור, על עני אחד שהיה מסתובב על הפתחים, ועל כל צדקה או אוכל שהיו נותנים לו, היה אומר את הפתגם הזה "מי שעושה - עושה לעצמו". היה לו עזות לעני הזה, עד שהיה הולך ודופק גם על הארמון של המלך, ומבקש, תביאו לי משהו. המלכה היתה מרחמת עליו ונותנת לו כיכר לחם, לחם נקי מהטוב ביותר - שופרא דשופרא, ומה היה אומר לה? בדרך כלל העניים נותנים איזו ברכה,

אבל הוא אומר את המשפט הקבוע שלו: מי שעושה עושה לעצמו. יום אחד המלכה החליטה להתפטר מהאיש העני הזה שלא יודע להגיד תודה, ולא רצתה יותר לראות אותו. אפתה והכינה בשבילו כיכר לחם עם רעל, אמרה יאכל וימות, וכך לא תראה את פניו עוד. אבל... כל מעשה שעושה האדם - עושה לעצמו!

היה לו לעני הזה, איזה צריך קטן מחוץ לעיר שהיה יושב בו. והנה באותו היום הוא רואה שם את בן המלך, שהיה אוהב ללכת עם חברים לצוד ציד להביא, ראה העני שהבן של המלך עיף מאד, קרא ואמר לו: ברוך הבא, אתה הבן של המלכה, בא תכנס לביתי, אני אתן לך לאכול מהלחם שאמא שלך אפתה. שמח הבן ואמר תודה רבה, אכל מהלחם שהיה עם רעל, ומת במקום. אותו עני רץ מהר למלכה, ואמר לה, מה אגיד לך, קרה אסון, הבן שלך... והמלכה מיד הבינה, הרי כאן בעצם התגשם המשפט שהוא תמיד היה אומר לה: "מי שעושה - עושה לעצמו". היא חשבה להזיק לו, אפתה את הכיכר הזה עם רעל בשבילו, אבל היא אפתה אותו - לא עלינו ולא עליכם - בשביל הבן שלה.

סוד מרע ועשה טוב

וגדולה הזכות ממידת הפורענות פי חמש מאות פעם (סוטה דף י"א ע"א, ובתוס' שם ד"ה מרים), לכן צריך להשתדל לעשות טוב. לדעת שמה שהאדם עושה - לעצמו הוא עושה, לשתי הכיוונים, "סוד מרע, ועשה טוב". לא רק בכיוון השלילי כפי שהמלכה הזו עשתה לעצמה, אלא גם בצד החיובי.

רחל אמנו עשתה טוב, היא זו שהרוויחה הראשונה, זכתה לשני שבטים, יוסף ובנימין, ובא והוסיף לו יעקב אבינו עוד שבט, מנשה ואפרים - קיבלה שלושה שבטים. ובנוסף עם ישראל כולו יגאל בזכותה.

צריך לזכור, לשחזר את הדברים האלה. ניתן לעזור לחבר במילה טובה, לחזור לו על הסוגיא, לעזור לו בכל דבר שהוא צריך, ובכך למעשה בעצם אתה עוזר לעצמך.

לאחר שהרווה את העיר המוכה
בבצורת רוחנית במים חיים
של תורה וקדושה, מונה
כעת ליו"ר המועצה הדתית
בעיר ומקווה להגשים
משם את כל חזונו
הרוחני לעיר ❁ הרב
ששון טרבלסי שליט"א
בוגר הישיבה שידין לו
בכל דבר שבקדושה
נשלח לפני כשש עשרה
שנה לכפר סבא ע"י מוה"ר
הגאון רבי צמח מאזוז
שליט"א ואת המהפכה שחולל
אף אחד לא שיער ❁ לרגל
המינוי החשוב ישב פתב "כתר
מלוכה" עם היו"ר החדש
ושמע כי הכל נזקף
לרבני הישיבה
ומשנתם ❁
יחד דפדפו בין
יומני העבר,
על הכלים
שקיבל בישיבה,
ועל התורה שינק
מרבני הישיבה ❁
וכמובן על הפעילות
הרוחנית הענפה
בכפר סבא ובאלעד על
התוכניות לעתיד ואיך הוא
רואה את העיר בעוד עשור
❁ והיא שעמדה.

מים

בששון

❖ הגעת למתיבתא 'מושבניק' צעיר בן 11.5, כיצד אתה מחזיק מעמד בלחץ הלימודי והגשמי?

מהרגע שהגעתי למתיבתא למבחן אצל המנהל הרב חנן קבלן שליט"א (לשעבר, כיום דיין בבית הדין "משפט וצדק" שע"י הישיבה) ועד לרגע שנפרדתי ועברתי ללמוד בישיבה, עטפו אותנו ההנהלה והצוות ובפרט האב בית המסור הרב יוסף כהן בחום ועידוד, וכל הזמן נטעו בנו חשק לעלות ולהתעלות בתורה.

אחרי כשבועיים שלמדתי בכיתה ז', הקפיצו אותי לכיתה ח' ואז זכיתי ללמוד אצל הרב אליהו קבלן שליט"א שכיום הוא המפקח החינוכי בתלמוד תורה "איש מצליח" בבני ברק, והשיעורים שלו היו פשוט חויה של לימוד.

❖ מהמתיבתא עלית לישיבה, לודאי הישיבה היוותה שותפה לא קטנה בעיצוב אישיותך, איזה כלים מיוחדים תוכל לומר

כמו כל ילדי המושב הוא צעד בסנדלים פעורי פה וכיפה מרושלת אל בית הספר המקומי, ועתידו היה צפוי כעוד חקלאי מוצלח וחרוץ או אולי משהו מפותח יותר, אבל לא מעבר לזה, עד שהם הגיעו. בקיץ תשמ"ה בעודו בכיתה ז' הגיעו אל המושב - מושב תלמים שבדרום הארץ קבוצת פעילים מסולסלי פאות ועטורי זקן מארגון "יד לאחים" למבצע גיוס ילדי ישראל לישיבות הקדושות. תושבי המקום כהי העור, נרתעו מלמסור את ילדיהם בידי הדמויות לבושי השחורים, למרות ההבטחות והשכנועים. שני אמהות כן הסכימו, אבל תנאי התנו "בתנאי שילכו ללמוד אך ורק בישיבת 'כסא רחמים'". הפעילים עמדו בתנאי ולקחו את התלמידים אל רחוב הרב שר בבני ברק "המתיבתא של כסא רחמים". לקחו למבחן, החזירו, ודאגו, ולא הרפו עד לקבלתם של התלמידים.

בעסקה זו נחתם עתידו של הנער הצעיר ששון טרבלסי כמי שלימים ימנה על מקימי מוסדות "אור המאיר" באלעד וכיום יו"ר המועצה הדתית ב"כפר סבא" כשאתו אחיו הגדול יאיר מנהל המתיבתא כיום, ונער נוסף מבני המושב אריאל טרבלסי כיום מלמד חשוב בתלמוד תורה "לחם הבכורים" בירושלים.

עשרים ושבע שנה אחרי, יושב צוות "כתר מלוכה" עם הרב ששון טרבלסי שליט"א ומצפה להתוודע ממנו את הדרך שהובילה להתמנות כרב בית כנסת שמשפיע על קרובים ורחוקים, עד שמתבקש לעמוד כיו"ר המועצה הדתית בעיר, להאיר בכפליים.

כאן בבנייני הישיבה התמירים ברחוב הרב עוזיאל (בקרום ממש 'איש מצליח'...) בבני ברק - בית היוצר שהוציא משעריו רבנים ומורי הוראות אנשי שם הפועלים להרבות תורה ויראה בישראל, אנו מעלעלים בין דפי העבר ומגלים את הנתיב המלא.

אותם רכשת על ספסלי הישיבה?

ללא ספק הישיבה היא היתה המקור היחיד שלנו לכל תחום, הן בקנין התורה הן במנטליות ובהנהגות והן בהשקפה הצרופה של רבני הישיבה.

זכיתי בישיבה ללמוד בשיעור א' כמו כל תלמידי הישיבה אצל מוה"ר רבי צמח מאזוז שליט"א שהערכת אליו חוצה גבולות, ועד היום הוא מלווה אותנו בכל צעד ושעל ביעוץ ובהדרכה ובסיוע במסירותו הידועה, ומידו היתה לי להגיע עד הנה, ואיני יכול לפרט. בזמנו למדתי חברותא עם הגאון רבי אליהו בנימין מאדאר שליט"א כיום ראש כולל "פקודת אלעזר" באלעד ויחד עלינו בתורה ויראה.

אי אפשר לשכוח את השיעורים אצל רבי ינון שהיה לנו המשל והנמשל לענוה אמיתית וישרה, וכמובן השנתיים המיוחדות שזכינו להסתופף בצילו של מרן ראש הישיבה, שם קניתי בקניין גמור את ההבנה וההעמקה בדברי המפרשים, ובפרט את ההשקפה הטהורה שהיתה שזורה במהלך השיעור.

לאחר מכן למדנו איסור והיתר אצל המשגיח הרב מיכאל סגרון שליט"א ששימש לנו גם כמורה דרך בחכמת החיים המיוחדת שלו, תוך שהוא מתחבר לכל תלמיד ודואג לצרכיו הגשמיים והרוחניים.

❖ אולי תמקד יותר מה התייחד בשיטת הלימוד של הישיבה?

במקום לענות על השאלה בפרוטרוט, אני חושב שעדיף שאספר איך התגלגלתי ל"כפר סבא", ויחד נעשה את החשבון אילו לא למדתי בישיבה, אם אכן הייתי זוכה לפעול כפי שזכיתי עד להיום תל"ת.

ובכן ככה זה התחיל, ערב אחד אחרי תפלת ערבית אני יושב בחדר שלי בישיבה עם חבר, ואומר לו: אני ב"ה כבר לומד בישיבה יותר

מעשר שנים, הספקנו כבר לקבל תעודת "יורה יורה" ממרן ראש הישיבה שליט"א והראש"ל הרב שלמה משה עמאר שליט"א, נראה לי הגיע הזמן לצאת בחוץ להשפיע, ללמד, לזכות את הרבים. שתי דקות אחרי שאני אומר את זה דפיקות בדלת, הרב משה דוד (כיום משגיח סדר ג' בישיבה) נכנס לחדר - אני זוכר את זה עד עכשיו - הוא מצביע לי בתנועות ידיים (הוא היה באותו יום בתענית דיבור) על שלשה אנשים סרוגים, ומסמן לי "הם מחפשים אותך", הם הציגו את עצמם כנציגי ציבור מתפללים בכפר סבא שמחפשים "בסך הכל" קורא בתורה שיתארח אצל משפחה שתו"מ מדי שבת ויקרא להם בתורה. לא יודע למה אבל מייד הסכמתי והתנתי זאת לאחר שאת"עץ במוה"ר רבי צמח שליט"א.

הם השאירו פרטים והלכו, ואני פניתי להיועץ במוה"ר, נכנסתי לרב סיפרתי לו על ההצעה, הרב שמע, בירר על מקום ההתאכסנות בשבת, ואמר לי: "הרבה בחורים שאלו על הצעה הזאת לא שלחתי אותם, אותך אני שולח!".

שבת פרשת בא התשנ"ז, היתה השבת הראשונה שלי ב'כפר סבא', השבת עברה מאד יפה, קראתי בתורה, הציבור ב"ה נהנו מהקריאה, והאכסניא החביבה אצל משפחה כהן מתושבי המקום, שהיו להם שלשה בנים בלבד, והם ארחו אותי מהשבת הראשונה ועד שהתחנתתי - אירוח נפלא וחם מכל הלב, רק הוסיפה לטעם הטוב.

כך עברה עלי השבת הראשונה והשניה והשלישית עד שפעם אמרו לי אולי תאמר איזה דבר תורה קטן, פעם זה היה לפני ערבית ופעם לפני קריאת ס"ת, פעמים על הפרשה ופעמים הלכות בענייני דיומא, עד שלבסוף נהייתי מלבד קורה בתורה וחזן, גם מוסר במשך השבת חמשה שיעורים ודרשות! במשך השנים התהדק הקשר יותר ויותר, התחלתי למסור שיעורים גם באמצע

ברכת הדרך

משמחות שנתנו לך טפיחה על השכם היתה שווה הטירחא, המאמץ, הטלטול כל שבת?

בהחלט, די אם נזכיר כי "כפר סבא" היא אחת הערים עם האחוזה הנמוך ביותר של ציבור שומרי תורה ומצוות, ובאופן טבעי כל דמות רוחנית במקום מתבלטת ומשפיעה כפליים, ממקום אחר.

אולם אחד המקרים שנתנו לי הרבה כח להמשיך במאמץ, זה היה ערב שבת אחד, אני מגיע אל בית הכנסת, ובפתח בחור צעיר, גבוה, ובעל תסרוקת פרועה כמיטב המסורת הרחובית. הבחור קרוב משפחה של אחד ממתפללי בית הכנסת, כנראה התחבר לחמימות הקהילתית ששוררת בבית הכנסת, ובשבועות האחרונים החל לפקוד את בית הכנסת, נגש אלי ושאל: "אפשר לשאול את הרב שאלה?" משעניתי בחיוב, שאל: "מותר לי לחזור אחרי התפלה לבית ברכב?" הופתעתי מהשאלה, לא ידעתי אם הוא חומד לצון או פשוט מרוקן מכל תוכן רוחני, הסתפקתי ושאלתי: "למה נראה לך שמותר?" התשובה שהוא ענה לי, החרידה אותי: "יש לי

השבוע, בגמרא, בהלכה ובפרשת השבוע, והתערתו בכל הקשור לבניין הרוחני של הקהילה - רב בית הכנסת במלא המובן אך ללא טקס או הכתרה.

אני חייב לציין יהודי יקר בשם אליהו סעדה ז"ל מבוני בית הכנסת וגבאיה, שמושם מה מצאתי חן בעיניו, ובלא ידיעתי היה עושה הכל לגבות את מעמדי בבית

הכנסת, מה שהגדיל את כח ההשפעה הרוחנית שנתתי בס"ד במקום בצורה יוצאת דופן.

לא אשכח את אותה השבת ח' ניסן התשמ"ח, הוא עלה מפטיר וקרא את ההפטרה לע"נ הוריו, אח"כ גם התפלל מוסף, הוא רק סיים קדיש על ישראל והתמוטט על מסגרת העץ של הבימה, חטף מכה חדה בעורף, והוטח על רצפת הבימה. רופאים ממתפללי בית הכנסת הוציאו את כל הקהל החוצה, ומיהרו לעשות לו החיאה, עד שהגיע האמבולנס ופינה אותו לבית החולים.

כולנו נשארנו לקרוא תהלים לרפואתו ורק קרוב לחצות היום חזרנו בדממה לבית. אחר הסעודה מארחי יצא לבית החולים ברגליו, ואותי העייפות הכריעה לנוח צהריים, רק אמרתי לו אם הוא "אליהו" בחיים שיעיר אותי כשהוא חוזר. כשהתעוררתי ראיתי את מארחי יושב על הספא ולומד, פתאום הכתה בי ההכרה "הוא לא העיר אותי" והבנתי שהגרוע מכל קרה... יהי זכרו ברוך.

מצמרר. מעניין האם היו גם חוויות ❁

שאינו מצוי כיום בשאר הישיבות.

ואני מכיר עוד הרבה מחברי לישיבה, שכולם בדרך זו נכנסו לכהן רבנים בבתי כנסת וק"ק ברחבי הארץ והעולם.

ואם אני מסכם את הדברים, הרי שהעובדה שהישיבה מדרבנת את התלמידים לקרא בתורה ולמסור שיעורים, ולא להסתגר בעולם הקטן הפרטי,

היא שעמדה לה לישיבה להיות נס להתנוסס בעולם התורה בכלל והספרדי בפרט.

❖ **כידוע לנו עולם העשייה שלך לא הסתכם בשיטח הטריטוריאלי של "כפר סבא" אלא אף מחוצה לה.**

האמת תמיד הייתי מחובר לעשייה רוחנית, כך שכבר בלומדנו בישיבה הקמנו ת"ת סיוע לבחורי הישיבה שנתן הנחות משמעותיות ביותר ברשתות וחנויות בעיר, לטובת בחורי הישיבה. ת"ת שהתפרסם כל כך והפך לדוגמא לתתניקי"ם בעולם הישיבות.

כן בשנת תשס"ה התגבשנו קבוצת אברכים: הרב ליאור כהן שליט"א חתנו של מרן ראש הישיבה שליט"א הרב אליהו כהן שליט"א והרב מיכאל סעדיה שליט"א וביחד רצינו לפתוח ישיבה קטנה לאחר שראש העיר הראשון קריספל פנה לשיבה והציע שהישיבה תפתח ישיבה באלעד, ואז קמנו ורצינו לפתוח יש"ק בעיר.

לאחר שהרעיון החל להתגבש למשהו מעשי, הבנו כי אם אין גדיים אין תיישים וכי שומה עלינו איפוא להתחיל בפתחת תלמוד תורה

מעניק לראש העיר שי בחנוכת בית כנסת

אישור מחלה מהרופא לשבוע, אז לא מותר לי?! לא ידעתי מה להגיב לצחוק או לבכות, הרצנתי ואמרתי לו: סע עכשיו חזרה הביתה, תתפלל ביחיד, ובשבת הבאה נשמח לראות אותך בבית הכנסת. שבת הבאה הוא הגיע וגם אחריה, הצטרף לשיעורים, שמע ולמד, והמשיך במסע לגלות את הדת, כיום הוא אברך כולל חשוב באלעד והילדים שלו לומדים במוסדות שלנו "אור המאיר" בעיר...

❖ **מרנין את הלב לשמוע על יהודי שהתקרב, אך הבטחת לנו בסוף חשבון.**

אכן, כשאני מביט במשקפת הזמן אל ההתחלה, אני אומר לעצמי: הנה לא קראו לי לבוא למסור שיעורים ודרשות, לא קראו לי לקרב, לחזק, וכמובן אף לא לבוא ולכהן כיו"ר המועצה הדתית. מה פתח לי שער להכנס אל תוך הקהילה? "קריאה בתורה!!!" וכל פעם שזה עולה לי בראש אני נפעם מעוצמת הדברים, רבני הישיבה צפו את העתיד ואולי אף את ההווה, ונתנו לנו את כל הכלים לעמוד ולכהן בקהילות הקדושות החל (תרתני משמע) מקריאה בתורה, לדרוש בציבור, לעלות חזן בנעימה, וכלה בהקניית ידע הלכתי מעשי לבחורים, מלבד לימוד הגמרא בעיון ומדות טובות וירא"ש טהורה. מה

מגיעים מכלל הערים בארץ, ולא רק מריכוזים חרדים, לכן אני קורא לבוגרים: לחזור הביתה! לחזור למקום מגוריהם ולהביא לעם שבשדות את דבר הישיבה, ואם כולנו נתרכז בריכוזים חרדים, מה שבאמת עדיף מבחינה חינוכית, מה יהיה על העם הצמא בשדות?! וגם מי שקשה לו לגור בעיר חילונית, ובצדק! יכול ליטול חלק בפעילות ובהרבצת התורה, והרבה דרכים למי שרק חפץ בכך.

לסיום הייתי רוצה לומר גם לכל בוגרי הישיבה שכבר עוסקים בפעילות ציבורית, תמיד תזכרו כי כל צעד שהתקדמת בחיים הוא נזקף לזכותם של רבני הישיבה, וכל מי שמת'יעץ ומקבל ברכת הדרך ממרנן ורבנן על כל דבר, זוכה ורואה ברכה והצלחה בכל צעד ושעל.

בעיר, ואכן בעידודם וברכתם של רבני הישיבה יצאנו בפרסום על פתיחת ת"ת בעיר ותוך חודש נרשמו למעלה ממאתיים תלמידים שרק מאה מתוכם התקבלו, עקב תנאי הקבלה המחמירים, תחת ניהולו המוצלח של הרב מיכאל סעדיה שגם הביא את המקור הכספי שהיה הבסיס הראשוני לפתיחת הת"ת. כשכולנו לצידו ואני מנהל את המערך הכלכלי והמו"מ מול הרשויות.

❖ ניסע שוב ל"כפר סבא" והפעם אל הכסא החדש - יו"ר המועצה הדתית בעיר, ספר לנו על החזון שלך לפעול מהתפקיד.

אני מקווה בע"ה לפעול על שינוי התפיסה הרווחת בקרב הצבור הכללי, כי כל הנוגע לשירותי דת הינו משהו טורדני ואינטרסנטי, ע"י חיבור כל התושבים לערכים ולמקורות, וכבר לפני שמונתי לתפקיד יו"ר המועצה הדתית, ארגנתי זה שנתיים 'יום שכולו תורה' בשיתוף עם ארגון 'ערכים' שלפי מיטב ידיעתי הוא הוא ה'יום שכולו תורה' הגדול ביותר בארץ!

וכמוכן נשתדל לעמוד על שיפור וייעול המערכות הקיימות. כן בשנה הקרובה אנו עומדים לחנוך מקוה טהרה בשכונות הצפוניות בעיר, המשוכלל ביותר בארץ, ואנו מתכננים בע"ה לבנות מבנה חדש למוסד הרבנות ולמשרדי הרבנות והמועצה.

❖ יש לך אולי מה לומר/ לקרוא לבוגרי הישיבה די בכל אתר ואתר.

באופן כללי רוב תלמידי הישיבה

טנא מלא ברכות

נשגר לכבוד ידידנו היקר

מוקיר רבנן ומתמכין דאורייתא

ר' צביקה שלום הי"ו

לרגל הכנס הבן

לנועם עול תורה ומצוות

יה"ר שיזכה לראותו גדל יחד עם אחיו

לתורה לחופה ולמעשים טובים, מתוך

בריאות איתנה ונהורא מעליא לאורך

ימים ושנים טובות, אכ"ר.

הנהלת הישיבה

המערכת

10

שבעות

ישועות שמתגלגלות במשרדי הישיבה, הפכו
לדבר שבשגרה ואינם סוחטים כבר ולו בדל של
התרגשות. הבטחתו של מרן ראש הישיבה שליט"א
"כי כל התורם לישיבה מתברך בפי 10" מתממשת
במלוא עוזה, ויהודים מאמינים בני מאמינים
רואים ברכות וישועות. לקטנו מעט מן
האור לרגל ההילולא הקרבה,
וכל הרוצה ליטול יבוא
ויטול.

בכפולא

אליה ותקחו את הכסף שיהיה לכם, צדיקים שלי..."

בעלת הבית שקיבלה את השיחה, מיהרה להודיע לבעלה כי הברכה התגשמה! "הסיפורים על ישועות וברכות שהתגשמו, נכנסו לנו לתוך הבית" אמרה לבעלה בהתרגשות גוברת. האברך שאמונת חכמים היתה נטועה כה עמוק בליבו, אמר בפסקנות "לא!" חסר עוד סכום של 530 ₪ לקבל פי עשר בדיוק! ואנחנו עוד נקבל אותם, חכי ותראי! הדיון הלך והתפתח, האשה טענה כי מי אמר שמקבלים בדיוק הכוונה "בערך" וזה כבר נס! הדיון הוכרע עוד באותו שבוע. הישועה המופלאה שכבר התממשה כולה לגרסתה של האשה, הביאה רוח אמונת חכמים עזה לבית, והיא החליטה לספר זאת להוריה. תוך כדי סיפור הדברים שחה לה הבת על ההתפלמסות שהיתה ביניהם אם כבר התממשה הישועה או שיש לה המשך..." האמא שהתרגשה והופתעה מעוצמת כח התורה, כעת הגיע תורה להפתיע ולחתום את הישועה. "לא תאמיני" היא קטעה את הבת "היום עשיתי לכם קניות לבית", ו... היא הוציאה שוב את החשבונית מתיקה לראות שאינה טועה, והמספר שסיכם את סך החשבונית הפך להיות החלק האחרון מהפאזל שנשלם בידיה. "ועלה לי הקניה 530 ₪ בדיוק!..." עכשיו גם האברך הסכים

האברך האחראי על מכירת הכרטיסים היה המום! "שמע זו הנחה לכל אברכי הישיבה, במקום לשלם 613 משלמים 563, אל תרגיש עם זה לא בנוח" הוא אמר.

מנגד התעקש הקונה ואמר בחישוב למדני "אם ראש הישיבה אמר פי עשר אז למה שאקבל 5630, אני מעדיף 6130". "אתה צודק!" הודה האחראי, וקיבל לידי סך של 613 ₪.

לא שכל כך קל היה לו להוציא את הסכום, אך האמונה בדבריו של מרן היתה כה פשוטה וברורה.

יומיים אחרי, מוצש"ק, הנשמה היתרה זה מכבר פרחה לה אל מקום משכנה, הבית אט אט חוזר לעצמו אחרי שבת עם ילדים בפ", ודפיקות בדלת. ידיד קרוב בפתח: "שמע, התפנה לי איזה סכום קטן, חשבתי להביא לך מענק, אתם שתהיו בריאים לומדים כל היום, ויהיה לי זכות אם תקח ממני". הוא הוציא מעטפה הושיט לבעל הבית והסתלק. הוא לא ידע עד כמה העיתוי שהגיע מבהיל, הסכום שהיה במעטפה 5000 ₪ במזומן.

הוא יצא, והשמחה בבית רבתה, "הנה ההחזרים שהבטיח ראש הישיבה כבר החלו להגיע", תם אך לא נשלם, חסרים הרי עוד 1130 בכדי להשלים לפי 10. יום אחרי כן מצלצלת החמות ובפיה בשורה, "מגיע לי סכום של 600 ₪ מגברת באזור שלכם, גשו

מערבי בדרום, אני מסדר את הסחורה, ובאחד מהנעלים אני מוצא סך של 5000 ₪, זה הדהים אותי, זה בדיוק הסכום שנתתי לך לפני שבוע..."

כי אכן התממשה כל הברכה. אך מסתבר שגם הוא טעה... שבוע אח"כ על הקו הידיד שפתח את מיכל הישועה בביתו של האברך, ובפיו סיפור הזוי במקצת, אך אילולי היה יעד ושותף לכך, אף הוא מסרב היה להאמין. וכך הוא מספר "אתמול רכשתי סחורה

הופתעתי, וכבר אז הייתה לי תחושה שמשוהו כאן לא רגיל קורה בעקבות התרומה שלי לשיבה.

ניגשתי למזכירה ואמרתי לה שתביא שיק ע"ס 2,500 ₪ בלבד עבור הלוואה שמאושרת ע"י בעה"ב. המזכירה הוציאה לי שיק על הסכום הנ"ל וניגשתי לבעה"ב להחתים אותו. הוא מסתכל על השיק ושואל, ביקשת 5,000 ₪ הלוואה, לא? למה

הלחץ מורגש היטב במשרדי השיבה, הטלפונים רועמים ללא הרף, יהודים יקרים המאמינים בכוחה של התורה מזילים את כספם לתמוך בממלכת התורה, וכל המתעסקים במלאכה עסוקים במכירת הכרטיסים. אברכים יקרים מצלצלים לידידים ולמכרים ומצעים להם להצטרף לעסקה הגדולה, להיות שותפים בהקמת דור העתיד של גדולי הדור לעם ישראל. בין הטלפונים שהרימו האברכים, היה זה ליהודי יקר שחפץ היה לרכוש כרטיס אך טען כי מצבו דחוק במעט, האברך הזכיר לו את דבריו של ראש השיבה וטען כי אדרבה, אם המצב דחוק הרי שזה הזמן להרים תרומה ולשפר את המצב בסכום כפול 10, וכיהודי מאמין סבר וקיבל ורכש כרטיס.

יומיים לאחר ההילולא מתקשר הרוכש מרוגש ונפעם לאברך שמכר לו את הכרטיס, וכה בפיו: "יום למחרת שקניתי ממך את כרטיס ההגרלה, ניגשתי לבעל הבית שלי וביקשתי ממנו הלוואה של 5,000 ₪ למספר חודשים. בעה"ב אמר לי "שמע אתה עובד מסור ולכן 2,500 ₪ תקבל ממני מתנה מזומן היום בצהריים, ולך תבקש מהמזכירה שיק ע"ס 5,000 ₪ הלוואה.

אין לי ספק כי זה בזכות התרומה לישיבה הקדושה.

הסיפור לא נגמר בזה, ובאמת איך יגמר אם לא קיבלתי עדיין פי 10, ובאמת שבוע אחר כך עשיתי עיסקה גדולה והבאתי לבעל הבית שלי מזומן, הבעה"ב הוציא 1,200 ₪ והביא לי מתנה, קח מגיע לך...

כתוב רק 2,500 ₪? הזכרתי לו שהוא נתן לי מתנה ע"ס 2,500 ₪, ואם כן מספיק לי רק 2,500 ₪ הלוואה. לא תאמין אבל הוא הפתיע אותי ואמר: "גם ה-2,500 ₪ האלה מתנה"...

"תאמין לי" - ציין האיש - אני עובד בעבודה הזו יותר מ-10 שנים, ולא קרה לי ולא לאף אחד מהעובדים דבר כזה.

לכבוד הישיבה שאמר "כי מי שתורם לישיבה, מקבל פי עשר" בעלי לא חשב הרבה ומיד תרם סכום הגון לישיבה אך בתשלומים. את התשלום הראשון הוא כבר העביר בסך של 200 ₪. יום אחרי ההילולא, בעלי שמתעסק באופן עצמאי קיבל עבודה שהרויח בה איך לא? 2000 ₪ במקום. משעמם?! בצדק, אכן גדול כוחה של התורה להפוך את הנס לדבר של טבע, שגרתי ומשעמם.

שוב, אשה מצלצלת לישיבה ומספרת את סיפורה: "אתמול בעלי שמע את מרן ראש הישיבה שליט"א בתכנית ששודרה

המייגעות, רצים אל בתי הכנסת ואימת היום נסוכה עליהם.

ובאולם הישיבה, שם מתקיימת עבודת יום הכיפורים בהשתתפות "הכהן הגדול" - מרן ראש הישיבה שליט"א, כבר צר המקום מהכיל, והמאמץ לשמור על דממה, החל נושא פרי.

מרן ראש הישיבה פותח במכירת המצוות בכדי שלא לאבד זמן במהלך היום הגדול, כל דקה בזה היום מנוצלת לעוד תחינה ופיוט, סגולה או קריאה. בזה אחר זה נמכרים המצוות, פתיחות ההיכל, העליות והספרים, כשההכנסות

גלגל השמש החל אט אט שוקע בפאתי מערב, וקדושת יום הכיפורים עטפה את רחובותיה הצפופים של עיר התורה והחסידות בני ברק. פה ושם עוד נראו יהודים "נעולי קרוקס" מנוקדים בפתיית צבע זכר לעבודות הפסח

העמיקה מעט, לפתע הבזיק בו חישוב מסויים, הוא מיהר לעשות חשבון מדוקדק, ולמראה התוצאה האחרונה שקיבל הוא נפעם, סך הרווח הנקי מעסקה זו הוא 45,000 כפול עשר בדיוק! מסך התרומה אותה הרים בזה היום לשיבה הקדושה.

הוא סירב להאמין, אבל המספרים ריצדו מול העיניים, ההבטחה שהתקיימה זה היה צפוי, אך כל כך מהר לא האמנתי, חשב לעצמו יצחק.

יומיים חלפו ועל הקו הידיד מחו"ל, "תשמע, זה יתעכב כנראה, והסחורה תגיע רק לאחר החגים. היו סיבות בלתי צפויות ואני אוכל לשלוח רק אחר כך".

החגים כבר היו מאחור, ושוב צלצל מחו"ל: אני מצטער אני לא יודע מה קורה, אבל זה יתעכב עוד, וגם לא נראה לי שאצליח לשלוח את כל הסחורה, אני ממש מתנצל". חתם הידיד.

חודש רדף חודש, והסחורה לא הגיעה. ערב אחד סח יצחק לחבר על הברכה ש'כמעט' התגשמה, רק שבסוף... ופתאום יצחק קטע וקפץ "הי, לא שילמתי עדיין את התרומה לשיבה" האירועים והסידורים שתכפו אותי בזה אחר זה, השכיחו ממני את התרומה... תכף הוא צלצל למשרדי השיבה והסדיר את תשלום התרומה.

קודש לשיבה. בין קניה למכירה מזכיר ראש השיבה כי זכותה של השיבה עומדת לתומכים והעוזרים, ומובטחים הם כי יקבלו 'החזר' מן השמים פי עשר לא פחות! 'בתנאי' הוסיף ראש השיבה שיקיימו את הבטחתם וישלמו את נדרם בהקדם, מי שישכח וישתהה, כבר אין ברכתו מובטחת! בין קוני המצוות היה יצחק יעקב (שם בדוי) שסך קניית המצוות והעליות ביום הכפורים הגיע לסך 4,500 ₪, לא על מנת לקבל 'הפרס' קנה, אלא כיהודי, המאמין בחשיבותה ובגדלותה של התורה, ידע כי אין זכות גדולה מזו להרים תרומה לממלכת התורה ישיבת "כסא רחמים", תרומה שהיא גם לתינוקות של בית רבן, גם לבחורים, גם לאברכים, גם לבנות סמינר, ואף לבנות בית יעקב.

"אל נורא עלילה, אל נורא עלילה..."
"ל-עולם ה', דברך נצ-ב בשמים..." גם ה'ברכו' האחרון

נשמע, ובאחת נתלשו "כנפי המלאכים" שהושאלו לעמך בית ישראל ביום גדול זה. הכל פנו לעסקיהם זה בסוכתו וזה בלימודו, ולאחמ"כ איש איש לעניניו ועסקיו.

כמה שעות אחר צאת הצום והפלאפון אצל יצחק מצלצל. על הצג מספר מרובה ספרות - טלפון מחו"ל. על הקו ידיד מחו"ל שמדי פעם שולח סחורה קטנה במחיר זול ומשתלם, לעסק. "שומע" הוא פתח, יש לי הזדמנות נדירה לשלוח לך כמות גדולה של סחורה במחיר נמוך מאוד, מעוניין? שאל הידיד. חישוב קצר העלה כי אכן נקרתה כאן הזדמנות פז, על המקום אושרה העסקה, מה שנשאר זה לצפות כמה ימים להגעת הסחורה, ובע"ה הרווח מובטח. הטלפון נותק, אבל בדיוק אז המחשבה

הניצול את נס ההצלה הפרטי שלו.

כחודש לפני הפיגוע, השתתף יואל בהילולא דצדיקייא המתקיימת כמידי שנה ע"י ישיבתנו הקדושה תכב"ץ. במהלך האירוע, הגיש אחד מפעילי הישיבה ליואל קופת צדקה של הישיבה וביקשו לשים בה צדקה, וכשתתמלא, ימסרנה לישיבה. יואל לקחה ברצון וטמנה בתיקו.

עד אותו בוקר שבו ארע הפיגוע - הוא מספר במכתב בהתרגשות - הזנחתי את הענין, ולא תרמתי צדקה. באותו יום יצאתי בדרכי למחוז חפצי, והמתנתי לאוטובוס בתחנה ההיא. למרבה הפלא, נזכרתי שלא נטלתי ויטמינים שהייתי זקוק ליטול, ושבתי לביתי. כשהייתי בבית, צדה עיני את הקופה, והתעורר בי מין רגש פנימי בלתי מוסבר לתת צדקה.

שלשלתי מספר מטבעות בקופת הצדקה, ואמרתי את הנוסח הרשום עליה בזה הלשון: "יהי רצון שתצילני מכל מיני תאוונות ופיגועים בדרך". לאחר מכן יצאתי מהבית, שבתי לתחנה וחיכיתי שוב לאוטובוס.

מששמעתי נהמת אוטובוס מתקרב,

החיילים

שעמדו בטרמפיאדה בצומת אזור ביום כ"א שבט התשס"א, והמתינו לתומם לאוטובוס שיסעם למחוז חפצם, לא פיללו את אשר עומד לקרות בעוד מספר רגעים.

אוטובוס 'אגד' אשר הונהג על ידי מחבל ערבי, נטה לפתע מהכביש, ושעט במהירות היישר אל יושבי התחנה, בהם התנגס בעצמה פראית.

למרבה הצער והזעזוע, באותו מסע הרג נדרסו למוות שבעה חיילים ואשה הי"ד, ועוד רבים נפצעו. המחבל נלכד לאחר שנורה ונפצע קשה, ועוד אירוע דמים הצטרף לכל האירועים הקשים הזכורים מאותה שנה.

בתוך המהומה המפחידה, זרחה קרן אור משמים על אחד החיילים שנכחו בתחנה, וחיו ניצלו באופן פלאי הודות תרומתו לישיבה הקדושה. היה זה **יואל יוסף אבניאל** הי"ו שהינו מצאצאי גאון עוזנו מוה"ר רבי חי טייב זצוק"ל.

סיפורו ידוע פחות או יותר, אך כאן אנו מביאים את הדברים מכלי ראשון ממש. במכתב למרן ראש הישיבה שליט"א, מגולל

הרוגים ועשרות פצועים...

כאשר שכבתי בבית החולים, חשבתי לעצמי בזכות מה ניצלתי ממוות בטוח, ומיד קישרתי זאת לצדקה שתרמתי דקות לפני הפיגוע, שהרי פסוק הוא "וצדקה תציל ממות". כל כך מפעים ומרגש היה עבורי גילוי זה, עד שכאשר רואיינתי בתקשורת הכללית, ונשאלתי כיצד נצלתי, השבתי בבטחון כי ניצלתי בזכות מצות הצדקה שנתתי לשיבה. גם לכל מי שבא לבקרני, כולל נשיא המדינה והרמטכ"ל, אמרתי כי אין לי ספק, **שהדמים** שנתתי להחיות עמלי תורה, הצילו אותי **מדמים** והחיו אותי.

הרופאים הגויים לומר.

והנה באחד מימי האשפוז שלאחר הניתוח, נערך ביקור רופאים, ובאותה עת, קרא החולה מספר תהלים "איש מצליח". והנה, משקרב למיטתו הרופא המנתח, הבחין בתמונתם של מרן הגאון **רבי רחמים חי חויתה הכהן** זצ"ל ותלמידו מרן **מייסד הישיבה** זצ"ל, שהתנוססו על כריכת הספר, וקרא בהשתאות "הרי אלו הזקנים ששמרו עליך בשעת הניתוח...".

קמתי לראות האם מדובר באוטובוס לו אני ממתין, ולתדהמתי אני מבחין כי האוטובוס הקרב פונה במהירות לכיוון המדרכה. בשניה הראשונה חשבתי שהוא איבד שליטה, ובאופן אינסטינקטיבי זזתי הצידה, אך כעבור שניות שמעתי בום אדיר. עצמתי את עיני בחזקה ולא העזתי לראות את המתרחש סביבי.

מעצמת ההדף, נדחף עלי בכח אחד החיילים, והפילני ארצה. בעקבות נפילה זו נהיו לי שברים ברגליים, בחוליות הגב ובאף.

בקושי הצלחתי להתרומם, ולחרדתי נגלה לעיני מחזה זוועה. סביבי היו מוטלים שמונה

סיפור פלאי סיפר מוה"ר הגר"מ לוי זצ"ל באחד מדרשותיו:

מר **רחמין סרוסי** מנתניה, היה מכתת רגליו ברחבי צרפת בכדי להרים תרומות ליישיבת "כסא רחמים". פעם היה עליו לעבור ניתוח מסוכן וחשש מאד לחייו. שלח איפוא תרומה הגונה ליישיבה, וצירף בקשה כי יברכוהו שיעבור את הניתוח בשלום.

לאחר הניתוח שעבר ב"ה בהצלחה, פנו המנתחים אל מר רחמין וסיפרו לו כך: "הניתוח היה קשה, אך נתקלנו בתופעה שלא ראינו כמותה, במשך כל זמן הניתוח עמדו שני רבנים בעלי זקנים, אחד מימינך ואחד משמאלך, ועקבו היטב אחר מעשינו, עד שזוהרנו מאד שלא לטעות חלילה".

מי היו אותם שני רבנים, לא ידעו

ההדר עמד

מעמד סיום השי"ס
בישיבה ברוב פאר והדר

"לא להזניח את העיון"... מרן ראש הישיבה במשאור

"תחליטו החלטה חזקה"... מוה"ר רבי צמח נואם

בהזדמנות זו בחר מוה"ר לעמוד על גזרת הגיוס, והקריא את דברי בעל הטורים שכותב בפרשת דברים "כי אילו יהא תלמיד חכם אחד בארבעים אלף איש לא צריכים לא רומח ולא חרב" "זאת אומרת" אמר הרב כי כל בן ישיבה שיושב ושוקד על התורה שקול כארבעים אלף!

מוה"ר קרא לבחורי הישיבה להצטרף ללימוד דף היומי, ולא רק למסכת ברכות הקלה, אלא להחזיק מעמד גם במסכתות הגדולות והקשות, ואני מקווה - חתם הרב - כי בסיום הבא יהיה מספר כפול ומכופל של מסיימים.

התרגשות, התעלות, ושמחה אמיתית בגומרה של תורה. אלו התחושות שאפפו כל מי שנכח במעמד סיום הש"ס.

מסתבר שלא רק ב'טדי' המרוחק רבתה שמחת התורה, כאן באולם הישיבה התאחדו כל תלמידי הישיבה אברכי הכולל בבני ברק ובאלעד לחוג יחדיו בשמחה בגומרה של תורה.

הנה זה הגיע! שבע שנים של עמל, של התמדה, של שקידה, לגבור על שחיקת הימים, להתמיד למרות הקשיים, והנה זה בא - סיום הש"ס התשע"ב.

יום שני י"ב אב אולם חדר האוכל של הישיבה ערוך כיד המלך, השולחנות מלאים בכל טוב, וברקע תזמורת פיוטית איכותית בניצוחו של נעים זמירות ישראל ר' ישי טהרני הי"ו, מוה"ר רבי צמח לא 'התפשר' על שירים גרידא, אלא דרש תזמורת מלאה כיאה וכיאות לשמחה של מצוה כזו.

תוך כדי שהמקום מתמלא בבחורי הישיבה ואברכי הכולל, מוגשת מנה ראשונה לקול נעימת התזמורת, ושלחן הכבוד מתכבד בנוכחות רבני הישיבה המשגיחים והרמ"ם.

את המעמד פתח מוה"ר רבי צמח מאוזז שליט"א, שהרחיב במהות השמחה ביום זה, ואמר כי אם ביום שמחת תורה אנו ששים ושמחים, הרי שבסיום הש"ס אנו צריכים לשמוח בשמחה כפולה ומכופלת א. בגלל שאת התורה גומרים כל שנה, אבל ש"ס אחת לשבע שנים. ב. בקריאת התורה בלבד לפעמים אי אפשר להבין את כוונת התורה, כי הדבר תלוי בפירוש רבותינו כפי שקיבלו מסיני, אבל כשאדם לומד את הש"ס הוא מבין כל דין ומצווה על בוריה.

הס מושלך, מרן ראש הישיבה שליט"א הגיע לכבד את המעמד, הכל נעמדים על רגליהם ביראת כבוד ובדממה, עד לכניסתו של מרן. מרן ראש הישיבה מפתיע את הנוכחים ובמקום לפתוח בדברים הוא מוציא צילום מספר הזכרונות ותולדות של הגאון רבי בן ציון קואינקה זצ"ל (עורך גליון המאסף) ומתחיל לקרא מלה במלה מהגיגי הגאון הנ"ל, תוכן הדברים הוא כי הגרב"ץ קואינקה מספר על כך, כי כבר היה סמוך ובטוח בידענותו בלימוד, אך שם לב כי לכל מפרש או מחבר הוא מנענע לו בראשו ומסכים לדבריו, מה שגרם לו שלבסוף אינו יורד לעומק כוונת המפרשים ולמפרע מתברר לו שאף הבסיס אינו מחוור בעיניו, מזה הוא הסיק שאין זו הדרך אלא שיש להתנגד לכל דעה - למה כתב כך? ואיך הוא סובר כן? ומדוע שלא נאמר אחרת? ולמה כתב כל מלה ומלה? ורק אז התחיל לחוש את מתיקות עצמת הלימוד כשהוא בא בעיון ישר, ובבהירות מעולה. [היות ומרן הורה לתלות את תצלום לשונו של הגרב"ץ בלוח המודעות לעיון הבחורים, צרפנו אף אנו את הדברים כהויתן בסוף הכתבה] בשולי הדברים הבהיר מרן כי כך גם עם כל חשיבות לימוד הבקיאאות ודף היומי, צריך לא להזניח את העיון ואת הדברים הבסיסים כלימוד התנ"ך. וכבר היה חכם גדול בדורנו ששכח פסוק מפורש! וכל כך למה, מאחר שמזניחים את הדברים העיקריים.

הרגע לו ציפו שבע שנים - הסיום

"הבקי" הרב יהושע כהן שליט"א

"המייסד" רה"כ הגר"ד עידאן נואם

"שמחו שמחת תורה כי היא אורה..."

פותח באמירת הסיום. כדרכו הוא מחדש ומפלפל גם על מימרא קצרה ומפורסמת שכזו "תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא" והשמות המקבילים (אליהו - אליהו) רק מוסיפים הרהורי דברים...

מגיד השיעור הרב מאדאר מנה אחת לאחת את מעלותיו הרבות של לימוד דף היומי וקרא לבחורים ולאברכים הנוכחים להגיע להחלטה עיקשת, ללמוד דף אחר דף ולא להתייאש כי פרוטה לפרוטה מצטרפת לחשבון גדול, ואם אדם טורח הקב"ה עוזר לו ומסייע בעדו.

עוד התייחס הרב מאדאר בדבריו, אל עצתו של

הפייטן ר' ישי טהרני

עם זאת, אמר מרן כי לימוד דף היומי הינו חשוב, וכדאי שכל אחד ילמד דף ליום ויחדש עליו חדושים, שלא ילמד דף ולא ישאיר סימנים שעבר שם, ובזכות זה זוכרים יותר את הנלמד.

לאחר מכן נשא דברים הגאון רבי **דוד עידאן** שליט"א ראש הכולל, שהוא בעצם מייסד השיעור דף היומי בישיבה לזכרו של מר אביו הצדיק רבי שמואל עידאן זצ"ל מנהל הישיבה לש"ש, שדיבר על כך כי ישנם שני סוגי

לומדים, יש שקובעים זמן ללימודם ואם

נאנסו ולא יכלו ללמוד הפסידו את אותו לימוד, ויש שקובעים הספק ללימודם ותמיד יכולים להשלים את ההספק שהחסירו באחד מן הימים, אלא שבגלל שאין זמנם קבוע נגרם להם הרבה חסרונות, על הראשונים יש לומר: "עת לעשות - הפרו תורתך" דהיינו הקובע עת לעשות- גורם לפעמים להפרו תורתך'. ואצלנו - אמר הרב - יש גם שעה קבועה וגם הספק קבוע כך שיוצאים עם כל היתרונות.

בסיום דבריו הודה הרב לכל המסייעים לקיום השיעור שממשיך זה כארבע עשרה שנה בשני מחזורי דף היומי, ביניהם לרבי **משה פחימה** הי"ו שדואג למקום הלימוד לרכישת הגמרות ולעריכת הסיומים, וכן לידידנו **ישראל ג'רמון** הי"ו שתומך ועוזר לעריכת הסיומים ברוב פאר, לעודד משתתפים חדשים, וכמובן למגיד השיעור הגאון רבי **בנימין אליהו מאדאר** שליט"א שמעביר את השיעור מידי יום ביומו בשפה קולחת ובהירה עד שאפילו מי שמעולם לא למד דף גמרא מבין! וכן למוה"ר רבי **צמח מאזוז** שליט"א שמעודד את משתתפי השיעור במילגות ומענקים, וב"ה בזכות כולם השיעור מומשיך וימשיך ב"ה.

הרגע הגדול אליו חיכו זה שבע שנים הגיע, והגאון הרב **בנימין אליהו מאדאר** שליט"א מגיד השיעור

במעלת החזרה והשקידה.

במהלך הדרשות הוגשה סעודה כיד המלך למשתתפים, וקטעי שירה ופיוט מפי החזן הדגול רבי ישי טהרני הי"ו הנעימו בין דרשה לדרשה. אוירת השמחה וההתעלות שהורגשה היטב בחלל אולם הישיבה, חרשה תלמים בלב הבחורים, ותרמה למספר גדול של מצטרפים לשורות "לומדי דף היומי". כמדומה ששנים לא ראו כותלי אולם חדר האוכל של הישיבה שמחה שכזו.

החפץ חיים זצ"ל שעורר על כך כי ראוי לכל אדם ללמוד מסכת אחת לפחות, ולהתמיד בה הרבה עד שידע אותה על פה, וכך יוכל לשננה בכל עת שתזדמן לו שעה פנויה ואין ביכולתו ללמוד מתוך ספרים, ולפחות בזה יקיים "שיהיו דברי תורה מחודדים בפיו".

לסיום הוזמן הגאון רבי יהושע כהן שליט"א מחבר ספר כרם יהושע על כללי הש"ס וידוע בבקיאותו הרבה בשבילי התלמוד, לשאת דברי חיזוק ועידוד

קטע מזכרונותיו של:

הגאון רבי בן ציון קואינקה זצ"ל

אחרי החופה החילותי ללמוד לבדי (ורק זמן מועט היה בא מו"ר הנ"ל [רבי וידאל אנג'ל] ללמוד בביתי כשעה או שתיים ביום). עוד מאחרי הפסח, שכבר החילותי לקנות לי ספרים יקרים, בהם שיטות מקובצות, חי' הרשב"א, חי' הריטב"א, פני יהושע, הפלאה, המקנה, אור חדש, ועוד ועוד. ולכן אחרי החופה. החילותי בחשק גדול לעיין בספרים האלה, ובאמת למדתי סוגיא אחת או שתיים, ואמנם פתע פתאום ראיתי כי לא אבין מאומה. והענין היה כך, עיינתי בסוגיא אחת בש"ס ורש"י ותוס' ומהרש"א ומהר"ם שיף, ונדמה לי כי הבנתי, ואמנם כאשר עיינתי בספר הפלאה לא הבנתי מאומה. חזרתי לפני יהושע, והנה ראיתי כי גם דבריו איני מבין, חזרתי למהרש"א לתוס' ולהש"ס והנה גם את אלה איני מבין. אנכי משתומם בקרבי מה זה? הלא לפני רגעים אחדים נדמה לי שכבר הבנתי הכל. לקחתי סוגיא אחרת לעיין, וכמעשה הראשונה כן מעשה השניה, וכן השלישית והרביעית והחמישית. אנכי משתומם בקרבי האם ללכת אצל מורי ורבי לדרוש ממנו פשר דבר, באמת נתביישתי, ואמנם כשהתבוננתי בזה ראיתי כי כן היה צריך להיות. כאשר שמתי לב ראיתי כי כל הסוגיות האלה שלמדתי לא היה לי 'קרן' ממני כלומר 'קאפיטאל' מאומה. הנה למדתי רש"י, ואמר לי כי פרוש הגמרא כך, ואנכי נענעתי לו ראש. אחרי כן למדתי התוס', ראיתי כי הן דחו את פירוש רש"י, למדתי המהרש"א וראיתי כי בא לקיים פירוש רש"י וגם לו נענעתי ראשי. עיינתי אחרי כן בפני יהושע, ראיתי כי הוא דוחה דברי המהרש"א, והוא לקח לו דרך אחרת בישוב דברי רש"י או דוחה את שני הפרושים של רש"י ושל התוס' יחד, ומפרש פירוש אחד מהסוגיא, נענעתי גם לו את ראשי. האמנם? ההיתה לי בעצמי איזו התבוננות או תפיסה בהסוגיא? לא! ולכן ראיתי כי כדי להבין היטב דברי כל רב או מחבר נחוץ מקודם ללמוד היטב רק בהגמרא ורש"י והתוס' לבד, ולירד לעומק דבריהם מדוע פירשו כן ולא כן, וגם לדקדק על כל מלה ותביבה הנראית מיותרת בדבריהם, ובאופן

זה יכול המעיין להבין היטב, וגם היה נקל מאד להבין את דברי המחברים אחרי כן, כן חשבת וכן עשיתי, וכן הצלחתי בעזה"י בלימודי. אמנם בימים הראשונים היה קשה עלי מעט הלימוד הזה, אבל אחרי כן הורגלתי בו. ואז קבלתי גם הקולמוס לחבר ידוע, לפי המליצה 'וקנה לך חבר', והחילותי לרשום חידושים אחדים, רק אחרי הלימוד בהגמרא ורש"י ותוס', כמובן ברוב החידושים האלה לא היה לא טעם ולא ריח, רק במעט החדושים ראיתי אחרי כן ענין, שיש בהם איזה פרטים שניתנו ליאמרו. ואמנם היה עוד חלק בהחידושים האלה שראיתי ושנתכוונתי לדברי המפרשים המהרש"א, והמהר"ם שיף, והפנ"י, חידושי הרש"ש, ועוד כמה ספרים, ואלה נתנו שמחה בלבבי בראותי שיש על כל פנים דבר מה שאני מוצא בדברי המחברים. לאט לאט הצלחתי בעזה"י בלמודי יותר, וגם התמדתי בו, בימי החורף לא היה לילה שישנתי קודם שעה אחת אחר חצות, ובאמת שבלימוד בלילה ראיתי הצלחה רבה. ואח"ז ראיתי שכן דברי חז"ל ורבנו הגדול הרמב"ם ז"ל, באמרום כי אין בינה של תורה אלא בלילה. ומובן שגם התמדתי לכתוב חידושים רבים בכמה ענינים רבים ושונים, ומה רב ההבדל בין החדושים שכתבתי בתחלת למודי, לאלה שכתבתי אחרי כן, כי רובם של כל החידושים מצאתי בספרים היותר יקרים, ואלה נתנו לי האומץ לכתוב ולהוסיף לכתוב. כה נמשכה לי תקופה זו חמש שנים מתרמ"ב עד תרמ"ז.

בינתיים היתה לי ידיעה גדולה חדשה עד מאד, כי הנה כאשר כתבתי, עוד בשנת תרמ"ח החילותי לקנות לי ספרים יקרים, ובינתיים עוד ספרים יקרים ונכבדים יותר, שו"ע הגדולים האורים ותומים, הכרתי ופלתי, הנו"ב, הקצות, האבני מילואים ועוד ועוד. ואמנם קניתי את הספרים, וידעתי גם על מה טובים, אך הידעתי גם את שמות מחבריהם, האמנם? הידעתי באיזו תקופה חיו הרבנים האלה? ובאיזו עיר או מדינה נולדו? מה היתה השפעתם על בני דורם? ומה הן תולדתם לבית אבותם? ועד כמה היתה פעולתם הגדולה והרחבה על שדה התלמוד? מאומה מכל זה לא ידעתי, וגם לא עלה בדעתי לחקור על זה אשר נראה לי אז כדיעה שאין בה שום תכלית ושום תועלת. וזאת לא זאת כי גם הספרים אשר כבר למדתי מקודם, בהיותי בבית רבי, הרי"ף, והרמב"ם והרא"ש והרשב"א והר"ן, והטור, והבית יוסף, היכלותי לדעת מתולדתם דבר? לא מאומה! וגם התלמוד והתוספות הידעתי מי חיברם? ובאיזה זמן נתחברו? על המשניות ידעתי מכמה סוגיות בתלמוד שרבי חברן. אבל מי היה "רבי" זה? ומי המה כל התנאים והאמוראים המוזכרים במשנה ובתלמוד, מה היתה תולדתם ובאיזה זמן, ובאיזה מקום נמשכה פעולתם, מכל זה לא ידעתי מאומה, וגם סדר מספר השנים לא ידעתי, וכמדומה לי כי אז לא ידעתי שגם בית מקדשנו נבנה פעמיים ונחרב פעמיים, לא ידעתי מבית שני כלל, ובאמת מה נורא הדבר, אברך מעיין בן ט"ז שנה ויותר, ושכבר נשא (קרי השיאוהו) אשה, לא ידע מכל זה מאומה. כן היה סדר הלימודים עם התלמידים בימים ההם, ללמד לתלמידים רק מעט עיון באיזו סוגיות וחסל, אי הידיעה הזאת נמשכה לי עוד שנתים ושלוש. ונשארתי לומד לבדי רק בש"ס ומפרשים ומעט גם בדברי הפוסקים.

הוגה באותיותיו

עיונים בנוסחאות התפילה

התפלה והדקדוק - קשר הדוק

חלק א': בענין ניקוד כ"ף הכינוי בתפלה

פרק א'. לא תוכל להתעלם! (המשך מחוברת מספר 6)

הכינויים (דף ט"ז ע"ב עד דף ל"א ע"א) באורך וברוחב שכן צריך להיות ע"פ הדקדוק. עכ"ל. ומבואר שכל עיקרי הדברים, הטעמים, הראיות והחילוקים מבוארים שם, ואח"כ כתב מו"ר בדבריו: "ובכל התנ"ך הכינוי לזכר לנוכח בא בשוא וקמץ חוץ מחמש מלים בודדות והם אַתָּה, אוֹתָהּ, פָּה, לָהּ, עִמָּךְ, שבאו בסוף משפט בקמץ ושוא גם לזכר (כמו מודים אנחנו לך) ותו לא מידי". עכ"ל. וממילא פשוט שמי שמעיר על המשך דבריו, ולא פתח ועיין ולמד כל דברי לחם הביכורים הנ"ל מתחלתו ועד סופו והבינם כראוי, לא עשה מלאכתו נאמנה, וחזקה על דבריו שלא יהיו נכונים. וזה פשוט. וכבר השמעתך במאמר א' הודאת בעל דין בעל לב אהרן, שלא עבר על כל דברי לחם הבכורים בנושא, ושלא הבינם כראוי. ע"ש. וברור שדבריו בזה אמת לאמיתה, כפי שרואים מדבריו הנסתרים אחת לאחת מתוך דברי לה"ב למבינם כראוי, וא"כ תימ'ה תימ'ה אקרא שלמרות הקדמה

1.. ולא כפי שכתב אברך יקר אחד הי"ו מאלעד בירחון "יתד המאיר" חשון תשע"ג, שאין זה אלא דברי ענוה. ע"ש. ובמחכ"ת תמהני עליו שבלא שקדמה לו עצמו ידיעת הדקדוק ולא עסק בה מעולם קודם לכן כי אם מקופיא וכולי האי ואולי, מכניס עצמו להיות מכריע בדבר, וכן לא יעשה. ומתוך דבריו כאן תראה סתירת רוב דבריו שם וחוסר ידיעתו בהבנת הכללים בנושאים אלו. ואם נראה לאחד להוכיח את חבירו על סגנון ולשון לא ראוייה לדעתו, אם כוונתו לשמים יקבל שכר ע"ז, אך מכאן עד כדי ליישב בכל מחיר בדברים מרפסן איגרי ולחזור בזה על טעות קודמו לכתוב בנושא מסוים בלא להכירו כלל בלשון בוטה [וכלשונו שם: שבוה תראה שטענות הכותב "בלות

הרב מרדכי מאזוז

ראש ישיבת "כסא רחמים-עמנואל"

"הקושיות" של לב אהרן, על "לאוקמי גירסא"

יד. והנה, עד כה ביארנו בס"ד ההערות שיש ב"יישובים" שנכתבו בלב אהרן, לניקוד הנהוג בפי העולם. ועדיין היד נטויה להתייחס אף לקושיות "הגדולות" שהקשה לב אהרן, על דברי מו"ר מרן רבנו הגדול גאון עוזנו ראש הישיבה נר"ו שכתב בענין זה, שמכח קושיות אלו חרץ הדין שאין מקום לומר שיש טעות בניקוד תורתך וכדומה, פקח עיניך וראה. ראשית, הביא את דברי מו"ר נר"ו בסוף הקונטרס הבהיר "לאוקמי גירסא" (הנדפס בסוף סידור "איש מצליח" מהדורא ב'), והעיר לפי סדר דבריו, ואולם מעיקרא טעה טעות גדולה, כי כל עין רואה שבאו דברי מו"ר שם בקיצור נמרץ ועצום בעמוד אחד קטן בלבד, וזאת מפני שפֶתח דבריו האיר "שאנו סומכים על דברי מארי דאתרין הגאון הקדוש ר' שאול הכהן זצ"ל ראש חכמי ג'רבא לפני כמאתיים שנה אשר הוכיח בטוב טעם ודעת בספרו לחם הביכורים שער

אלא אדרבא הכלל בזה הוא, שלשון נקבה משמש גם עבור זכר". (ומכאן הביא באורך את "ראיותיו מהראשונים" מ'טרף בפיא', ואם ככה "את" עושה לי וכו', כדלעיל אות ט'. ע"ש). עכ"ד.

ביאור "שורש ועומק קושיותיו"

והנה כבר הבאנו דבריו לעיל (בגיליון הקודם) על "מאות המקומות" וכו', ותמהנו ע"ז מאד ובצדק, ומ"מ מאחר שזכינו ת"ל להתחנך מרבותינו להתבונן היטב בדברי החכם המושג, יהא אשר יהא, [ולא מיבעיא גדולי הדור], לכן אחר העיון שוב בדבריו, ירדתי לעומק דעתו, מאיפה נבעה טעותו (שיש "מאות" מלים כלפי זכר בלשון נקבה), שכיון שקרא דברי מו"ר מקופיא, ולא התבונן בהם, חשב בכוונת דבריו, שחמשת המלים הנ"ל (לך, בך וכו'), הם תמיד מוגדרים כלשון נקבה, אלא שמצאנו כמה פעמים בודדות שיצאו מן הכלל ונכתבו גם לזכר, אבל בשאר המלים לא מצאנו כן, וגם הם זה רק מעט מאד, לכן לא מתחשבים בזה. וע"ז "מקשה" כמה קושיות:

א. הרי מצאנו עוד מלים נוספות (צָנָה, השמדך וכו') וכנראה שנעלמו מעיני הרב...

ב. הרי גם בחמשת המלים הנ"ל, זה לא פעמים בודדות, אלא מאות פעמים בתנ"ך באו מלים אלו גם לזכר (ואכן, צודק מאד בנתון עובדתי זה). וא"כ אין זה כפי שהורגל על לשוננו שזה "כלל קבוע" שזה לשון נקבה...

ג. ש"בהגלות נגלות" שזה מאות פעמים, ויש עוד "דוגמאות נוספות" (כמו בליבותם, ודבקה עצמי וכו'... כדלעיל טעות ב'), ונדאי טעמא בעי מה נשתנו אלו, ולא ייתכן שבכל זה אינו מדוקדק, [פירוש: ומאחר שכנראה עבר על כל ספרי המדקדקים כמו צחות לראב"ע, ומכלול לרד"ק וערוגת הבושם ולחם הביכורים ועוד, ולא מצא לזה שום טעם... לכן -] על כרחך שאדרבא הטעם הוא שזה בא ללמדנו שאין זו טעות לדבר בלשון נקבה כלפי זכר, ורק דמיון הוא מה שחושבים כל העולם שבלשון הקודש יש הבדל

זו של מו"ר נר"ו, הרהיב עוז להתייחס להמשך דבריו (כדלקמן) שלא באו אלא לתוספת ולהדגשת נקודה מסוימת בענין ולחשוב שכיון שיש לו "השגות" ע"ז סגי ליה בהא לסתור כל הבנין בשעה שאפילו פתחו לא ראה. ובסמוך תראה שאין בכל השגותיו ממש, גם על המשך דברי מו"ר, ומאותה סיבה, שגם דברי מו"ר בהמשך בנויים על ידיעת הדקדוק ועל היסודות שנתבארו בלה"ב, ומי שלא למד החומר לעומקו בכל הענין, הרי הוא מגשש באפלה וכמו שתראה בעיניך כאן.

ובלב אהרן (עמוד קט"ז), יצא להקשות ע"ז, וז"ל: "קשיא לי בה תרתי. חדא, דהאיכא נמי: ועדותיו וחוקיו אשר צָנָה. (דברים ו', י"ז). ולהלן עד הַשְּׁמִיָּדָה (כ"ח, כ"ד). ולהלן הַשְּׁמִיָּדָה (פסוק ס"א). [וכאן הוסיף ש"בעוד מקומות בתנ"ך נאמר לשון נקבה אצל זכר" והביא את חלק מ"הראיות" דלעיל טעות ב'. ע"ש]. ותו דאף אי יהיבנא ליה כל דיליה שהן מלים מסוימות, הא גופא קשיא, וטעמא בעי, מה נשתנו אלו המלים מכל המלים, ומה גם שאינו לעתים רחוקות בתנ"ך שידבר על זכר בלשון נקבה, אלא מאות מקומות, ויש פרשיות בתורה שכמעט כל הפרשה נאמרת בלשון נקבה עבור זכר. ואי סלקא דעתך שניקוד זה אינו מדוקדק כלל עד שראוי שבגיננו כל העולם ישנו את תפקידם, איך יתכן כזאת. אלא על כרחך שאדרבא מהתנ"ך איכא למילף שניקוד כזה אינו טעות כלל. זה באשר לדברי הרב לאוקמי גירסא".

והמשיך וכתב: "ולגופו של ענין נ"ל בעניי מדברי הראשונים ז"ל שמה "שהורגל על לשוננו" שֶׁאֵתָּהּ בָּךְ לְךָ עֵמָּהּ הוא לשון נקבה, אמנם כ"ה בתנ"ך בדרך כלל, אבל אינו כלל קבוע וכמו שמצאנו מאות מקומות בתנ"ך (אין טעם לטרוח על ליקוט דברים ידועים) שמדבר עם זכר והכתיב וגם הקרי בלשון נקבה,

ומטולאות"...], ולהסתפק בהתנצלות כלשהיא שאמנם אינו כל כך מונח בזה וכו' ולצפות שגם עליו יאמרו שאין זה אלא דברי ענוה... אין זו דרכה של תורה לעני"ד, ותורה אמת כתיב בה! השומע ישמע והחידל יחידל.

בין זכר לנקבה.

טעות ה'. ביאור הכללים ב"חמשת המלים"

והנה לא הבין כלל את דברי מו"ר, שהניח כמוסכמה (ע"פ הדיבור הרגיל על לשון כל ההמון היום) שהמלים לָךְ בָּךְ וכו', הם נקבה, ומקשה ע"ז שזה לא כלל קבוע. ולא התבונן שהרב אומר שחמשת המלים הנ"ל, "באות בסוף משפט בקמץ ושוא גם לזכר". והיינו, שבכל התנ"ך יש לחמשת מלים אלו בכל מאות המקומות שבאו, כללים מיוחדים ושונים מכולם, שאם כתובות הם **כלפי נקבה**, אזי בין אם הם באמצע משפט או בסופו, **תמיד** ינוקד בקמץ ושוא, לָךְ, בָּךְ, עֲמָךְ, אוֹתָךְ, אֶתָּךְ.

אבל **כלפי זכר** יש "כלל" שונה שאם נכתבו באמצע משפט [דהיינו בטעם משרת] הם ככל הניקוד הרגיל בתנ"ך לזכר בשאר מלים. דהיינו לָךְ, בָּךְ, עֲמָךְ, אוֹתָךְ, אֶתָּךְ. אבל אם זה בסוף משפט [או בשאר טעמים מפסיקים], אזי גם לזכר, "הכלל אומר", שהם מנוקדים **תמיד** כמו נקבה, לָךְ, בָּךְ וכו'.

וכוונתי לומר, שלא כפי שחשב בטעות, שזה תמיד ניקוד נקבה, ויש "מאות יוצאים מהכלל" הכתובים כן בזכר, אלא יש פה "כלל ברור ויציב" גבי מילים אלו בלבד, שזה ניקוד גם של זכר לכתחילה ולעיקובא, באופן מסוים של "הפסק" (ובדיבור של היום, לא הורגלו בזה, ואין להביא שום ראיה).

ודבר זה מבואר היטב בכל ספרי המדקדקים, עיין להראב"ע בספר מאזניים (הנדפס אחר ספר צחות, דף ר"ד ע"א), הביאו הגאון ישרש יעקב (עמוד י"ט) וז"ל: "ויש מהם [דהיינו חלק מהמילים ורק הם] על דרך אחרת [דהיינו שכליהם שונים משאר המלים], כמו: לָךְ וּבָךְ ואוֹתָךְ וְעֲמָךְ, שיהיו "בְּהֶסְקָמְכֶם" שלא נפסק הענין" [דהיינו: באמצע משפט] בקמצות הכ"ף, "ואם היה באתנח וסוף פסוק ופעמים עם הזקף" יהיה הכ"ף בשוא, ויתערב [דהיינו, וישתווה, במלים אלו באופן זה] לשון זכר עם לשון נקבה".

והביא שם היש"י שכתב עוד ראב"ע שם (בדף קפ"ב ע"א): "כי אין בכל המקרא "לִיכִי" סימן לשון נקבה, רק הוא לעולם לָךְ. "גם ימצא כן לשון זכר", רק [=אבל] לשון זכר לא יהיה כן כי אם באתנח או בסוף פסוק וכו'. ע"כ. והרי מפורש שבהפסק זה לשון זכר.

והביא שם אח"כ יש"י שכן כתבו המדקדקים בעל שיח יצחק, והר"י לומברוזו, והרז"ה המדקדק, ולעיל מיניה הביא כן מהרד"ק במכלול (ליק, דף קצ"ד ע"א) שכתב גבי תיבת "לך" לזכר, וז"ל: "לָךְ הלמ"ד בשוא, והכ"ף בקמץ, או לָךְ בהפסק, הלמ"ד בקמץ והכ"ף בשוא". הרי לך שפתיו ברור מללו שמדבר על זכר, ואומר שהכלל בו שבהפסק הוא נהיה כמו נקבה, ואין זה יוצא מן הכלל, אלא זה הכלל עצמו, והביא אח"כ יש"י, שבמקום אחר (דף כ"ו ע"א) ריכז הרד"ק את חמשת המלים הנ"ל, וז"ל: "אבל אוֹתָךְ נמצא שוה לזכר ולנקבה, כי לא נמצא בצירי, [כוונתו, שגם בנקבה הכללים במלים אלו שונות מכל המלים, שתמיד לנקבה מנוקד בצירי לפני הכ"ף, והכ"ף בשוא, ואילו באלו תמיד בקמץ ושוא], וכן עֲמָךְ, בָּךְ, לָךְ, וכן אֶתָּךְ". ע"כ. וביאר כוונתו יש"י שזה שוה לנקבה רק בהפסק, אך לא באמצע מאמר, ע"ש. וכן מבואר ברד"ק להדיא בכל מקום, כמו שכתבתי בהערה².

2. וזה מבואר להדיא ממה שהביא לעיל את דבריו גבי לָךְ, וכן ראיתי לרד"ק שחזר ע"ז מפורש בכל חמשת המלים. בדף קפ"ח סו"ע"ב: "אוֹתָךְ, ובהפסק" אוֹתָךְ התי"ו קמוצה וחי"ף בשו"א". ובדף קפ"ט ע"א: "אֶתָּךְ, ומחר אתן ויש אֶתָּךְ" (משלי ג'). ובדף קצ"ג ע"ב: "עֲמָךְ, בשוא המ"ם וקמץ הכ"ף, ו"בהפסק" בקמץ המ"ם ושוא הכ"ף" [עֲמָךְ]. ובדף קצ"ד ע"א: "בָּךְ, בשוא הב"ת וקמץ הכ"ף, או בָּךְ "בהפסק" בקמץ הבית ובשוא הכ"ף". ע"כ. והרי לך שפירושו של הגאון בעל ישרש יעקב בדבריו הוא אמת לאמיתה, וכפי שזה מתבאר גם מראב"ע הנ"ל, ומבדיקה בכל התנ"ך כולו. ולאפוקי מבעל יסוד הקיום (עמוד ק"י), שכתב על פירושו של יש"י: "אין דבריו נכונים, שא"כ היה לו לפרש". ודבריו שלו אינם נכונים, שהרי פירש ופירש בכל מקום, אלא שלא טרח לפתוח הספר, ויותר מזה שירשע יעקב עצמו העתיק שורה קודם, את דבריו המפורשים גבי "לך". וכאן כתב ג"כ את "לך" וילמד סתום מן המפורש. ועוד שאם הרד"ק לא פירש, הרי התנ"ך לפנינו, צא ובדוק ועיניך תחזינה מישרים. ועוד שמתעלם מראב"ע שכתב כן מפורש בלי ספק, והזכירו בעצמו בהמשך דבריו, ומעיר על נקודה צדדית שם ומתעלם מהיעקר. ובכלל לא הבין את הכללים בזה, שמקשה אח"כ שכתב הרד"ק במקו"א, שיש גם "מה עָנָךְ ה' ו' אוינו בהפסק, ומה ענין שמיטה, שעד כה דיברנו דוקא ב'מילים", ו"ענך" הוא מהפעלים, וכבר ראית שהרד"ק כותב להדיא גבי אלו המלים שהם רק בהפסק, והנה מרן החיד"א בתשובתו המפורסמת מעתיק את הדברים שכתב יסוד הקיום מיד אח"כ, "שהרי לך ברור שאין לשנות שום דבר בכנויים הנמצאים בסדר תפילותינו, וכבר בדקתי ומצאתי שבתפלת החול לבד שינה מ"ב שינויים, וסימניך, וגם יד' ה' היתה ב"ם להומם ולאבדם". והביא החיד"א את המשפט האחרון. ונראה שהתפעל מתקיפותו והיה בטוח שבדואי נעשה

ועיין בישרש יעקב שהקדיש לזה פרק שלם (עמוד י"ג והלאה), וביאר את כל זה בטוב טעם ודעת, דברים ערבים לאוזן שומעת, וזה לשונו בתוך דבריו: "העולה מכל מה שכתבנו הוא, שמלת לָךְ תשמש לנקבה בכל מקום בין באמצע המאמר, ובין בסופו. ולזכר לא תשמש אלא בסוף המאמר, אבל באמצע המאמר תשמש מלת לָךְ, וה"ה למלות אוֹתָךְ, עֲפָךְ, בְּךְ אֲתָךְ". ע"כ.

ודברים אלו הובאו ופורשו ונפרשו בלחם הביכורים מיד בדף הראשון למאמר זה, עיין לו בדף י"ז ע"א וסיכם הדברים בראש ע"ב וז"ל: נמצא לזכר יאמר לָךְ באמצע המאמר ולָךְ בהפסק, ולנקבה בין באמצע בין בהפסק לָךְ. וה"ה בשאר המלות בְּךְ אֲתָךְ אוֹתָךְ עֲפָךְ באו בהפסק המאמר לזכר, כאשר יבואו לנקבה. וכל אמצע המאמר יאמר לזכר בְּךְ אֲתָךְ אוֹתָךְ עֲפָךְ, וזה דבר פשוט". עכ"ל. והביא אח"כ את דברי ראב"ע הנ"ל והרב שיח יצחק והר"י לומברוז והרז"ה המדקדק. ע"ש.

ומעתה כל עין לך תראה, שכל אותם "מאות" שמדבר עליהם, לא נותר מהם "מאום" (אותה גימטריא במ"ק). ורוח קדים נשא את ההרבה, לא נשאר מהם עד אחד!³

טעות ו'. "לא קיבלנו הוראות מרן"... יבאר שיש שמות, פעלים ומלים, ושונים בהם הכללים.

ומה שהעיר המחבר, "דאף אי יהיבנא ליה כל דיליה שהן מלים מסויימות [והיינו "שמרגיש" שיש פה

איזה חילוק], הא גופא קשיא, וטעמא בעי מה נשתנו אלו המלים מכל המלים... אלא על כרחך שאדרבא מהתנ"ך איכא למילף שניקוד כזה אינו טעות כלל". ע"כ. מהלך זה בעיני הוא ממש כמי "שיקשה" על הרב ילקוט יוסף, שאיך אומר בכל מקום ש"קיבלנו הוראות מרן", והרי הוא עצמו פוסק בסב"ל דלא נקטינן כמרן, וכן בעוד כמה עניינים חולק על מרן (אם ע"פ ראשונים, או מנהגים קדומים, או בתפלה ע"פ האר"י ועוד), ואף אי יהיבנא ליה כל דיליה שהם עניינים מסויימים, מ"מ טעמא בעי מה נשתנו אלו העניינים, אלא על כרחך שאין כלל כזה שקיבלנו הוראות מרן!!!...

אכן "קושיא" כזו "חזקה" מאד, אם אחרי שמבינים שטעמא בעי, מסיקים מיד מסקנות ולא שואלים מהו הטעם... אך כמו שבהוראות מרן עם כל היוצאים מן הכלל, מבינים אנו שהם דברים מוגדרים, ואין בהם כדי לסתור את הכלל כולו. אף כאן, אין שום שאלה כלל, כי מלים אלו לא נשתנו פתאום בניקודם, אלא "משונים" היו מעיקרא בכל מהותם, והיינו שהם בכלל קבוצה אחרת של מלים השונה מכל התיבות.

ואבאר כאן אחד הכללים הבסיסיים והראשונים בדקדוק, ומביא זה מרן לחם הביכורים בשער א' מספרו (אות ח'), והוא שהשפה מחולקת לג' קבוצות מלים, ואעתיק לשונו בקצרה:

לשון הקודש וכן כל לשון ולשון נבנה מג' דברים: שם, פִּעֵל, מְלָה. וסימניך: ועל שפם יעטה.

השם - הוא כל אשר בְּשֵׁם יקרא, כגון: בית, חצר, שמים, ארון, תיבה, זית, תמר וכיוצא. [ובתפלה: תורתך, שמך, טובך, ישועתך, ועוד].

הפִּעֵל - הוא אשר יבטא האדם: פועל, פעלתי, פעלת, פעלו, [דהיינו תיאור פעולות שעשיתי או עשו אחרים, ובתפלה כגון: נקדישך, נעריצך, נברכך, נמליכך, ועוד].

המְלָה - היא הנקראת מלת הטעם... המשמשת בשמות ובפעלים לקשר ביניהם... כגון: את, רק, גם,

זה אחר העיון והדקדוק המלא. ואילו ידע שאין כאן אלא דחיות בעלמא התלויות על בלימה, בודאי לא היה סומך עליו, ואדרבא היה נוהג בישרש יעקב בימין מקרבת. וזה ברור. ועוד נקדיש לזה בל"ג פרק מיוחד.
3... ומעתה על פי האמור, אסבר את אונג להבין מהיכן באה הטעות למחבר זה נר"ו ועוד ת"ח רבים, לחשוב שנקדישך וכו' זה נקבה. וזאת בעקבות חמשת מלים אלו שלהם תורה מיוחדת בפ"ע וכדלקמן, וגם המדקדקים שהזכירו בדבריהם שיש לשון נקבה בתפלה וכו', כוונתם באלו המלים כשבאים באמצע משפט לזכר, ואכן בהם מצאה הקפידא מקום לנוח שמדברים בתפלה כלפי שמיא בלשון נקבה רח"ל והוא איסור גדול כדלעיל. ועוד יבואר בפרטירוט א"ה במאמרים הבאים.

על. עכת"ד.

והקישו מזה על הכל, וכבר ביארנו שאין זה ניקוד נקבה, וגם אין זה אלא בפעלים בלבד], והנה הוא הביא רק ששה, ואני יוסיף להקשות שהרי מצינו עוד: אשר צָנַף (שמואל א' י"ג י"ג). כשמעתו עָנַף (ישעיה ל', י"ט), מיום הַבְּרָאָה (יחזקאל כ"ח, ט"ו), מה עָנַף ה' (ירמיה כ"ג ל"ז). קָרָאָה ה' (ישעיה נ"ד, ו'). כי פָּאָרָה (ישעיה ס', ט'). הנני נוֹתֵנָה (יחזקאל כ"ג, כ"ח) הנני נוֹתֵנָה (שם כ"ה, ד'). פזר עצמות חֲנָף (תהלים נ"ג, ז', לדעת רוב המפרשים). ליקטתים מספרי המדקדקים כדלקמן.

אלא שכמה מוזר שמציגים זה כאילו חדשות הוא מגיד, והלוא אין חדש תחת השמש, ובכל הספרים במשך הדורות שפסקו שצריך להגיה תורתך וכו', הביאו קושיות אלו ודחאוהם על הסף.

ואציין מקורותיהם בקיצור:

הרז"ה המדקדק שהגיה את כל סידורו, "שערי תפלה" (לפני כשלוש מאות שנה. בהסכמת גדולי הדור. ראה במאמרים הבאים אי"ה) **כתב בספרו יסוד הניקוד** (שער הכינויים אות ח'. דף נ"ו ע"א): "ונמצא מלות שהאות שלפני הכ"ף קמוצה, כמו: ועצובת רוח קרָאָה ה', (ישעיה נ"ד). כי פָּאָרָה (ישעיה נ"ה). וחוקיו אשר צָנַף, (דברים ו'), מה עָנַף ה'. (ירמיה כ"ג). פזר עצמות חֲנָף (תהלים נ"ג), אלה ודומיהם". וסיים בדבריו: "ואנו אין לנו רשות להשתמש בהם בתפילותנו".

הגאון היעב"ץ שהגיה כן בכל סידורו "בית אל - עמודי שמים", וחזיק את הגאון ישרש יעקב על ששינה כן גם לספרדים [ויפורט במקומו אי"ה], כותב ליש"י במכתב הנדפס בספרו "לוח ארש" סימן תע"ז ס"ג, וז"ל: "עוד אני שואל ממעכ"ת, באשר אמרו לי משמו, שאומר ברדתו לפני התיבה בצבור בקדושה נְעִרִיצָה, "וכמו שניקדוהו אנחנו ב"בית אל" שלנו, נגד הרגל בני קהילתו, וקהילתנו בכלל שהיו אומרים נעריצָה. והקפידו עליו שלא לשנות, ואני קלסתי על ככה, אמרתי יפה עשה שלא נמשך אחר טעות ההמון, מאת ה' ישא ברכה, ועתה על מה הוא סומך

ולכל קבוצה מאלו, יש כללים שונים לגמרי, כמו שתראה שם בלחם הביכורים שעשה שער השמות, ויש שער הפעלים, ויש שער המלים, וכן סידרום המדקדקים הראשונים, שכל אחד וכליו ועניינו, ואין לדמות מילתא למילתא, אלא לעיין בתנ"ך ובראשונים מה לימדונו הדרך בכל דבר.

וא"כ חמשת המלים "לך בך אתך אותך עמך", שייכים המה לקבוצת "המלים" כי אינם שם ולא פועל, תורה חדשה להם בניקוד כ"ף הכינוי השונה מכל שאר השמות והפעלים, הן לגבי זכר והן לגבי נקבה, וכמו שביארנו לעיל, ואין צורך לבקש בזה טעם, כי דיינו בראותנו שנותן התורה הפריד העדרים עדר עדר לבדו, א"כ זהו רצונו שכך ידברו בחלק זה של השפה. וגם אין כאן עוד שום מקום לשאלה למה נשתנה ניקודם ויצא מן הכלל, כי "הכלל אומר", שהמלים לבד, כמו שהפעלים לבד והשמות לבד (בעניינים אחרים). ושמור כלל זה היטב, כי נזכיר בהמשך עוד פעמים, שמות מלים ופעלים וכו', והבן זה.

טעות ז'. "חדשות אני מגיד"?

ולכן לא נשארה טענה נכונה בדבריו, כי אם מהמלים שהביא בתחילת דבריו (עמוד קט"ז), שהם, צָנַף (הביא פעמיים), הַשְּׁמִיָּה, (הביא ארבע פעמים). והם מקבוצת הפעלים, ובדרך כלל בפעלים בא ניקודו ג"כ כמו בשמות, בשוא וקמץ, כמו: צור יִלְדֶּךָ תשי, (דברים ל"ב, י"ח). וַיִּבְרָכְךָ והרבך (דברים ז', י"ג). הובאו בלה"ב, ועוד מאות כאלה. ולכן הגיהו בסידורי אשכנז ובסידור דידן בברוך שאמר: ונגַדְלָה ונְשַׁבְּחָה ונְפָאָרָה ונְמַלְכָה, ולא כנוסח הדפוס: ונגַדְלָה ונְשַׁבְּחָה ונְפָאָרָה ונְמַלְכָה. כי אף שהם פעלים, מ"מ רוב הפעלים בתנ"ך מנוקדים בשוא וקמץ.

וע"ז מקשים שהרי מצינו יוצאים מן הכלל הנ"ל, [אלא שהם הבינו מזה שיש לשון נקבה על זכר,

ובוטח וכי לא נמצא למתנגדיו ג"כ עדים נאמנים רבים בכתוב, כאשר צָנָה, עד השמדה, עצמות חוֹנָה, מיום הבראָה, כשמעתו עָנָה, כי פאָרָה, מה עָנָה, הנני נתַנָה וזולתם, ודי בזה כעת". עכ"ל. והרי לפניך מצד אחד משבח את ההכרעה וגם מתמודד עם הטענות "לחדודי קאמינא" כמו שכתב אח"כ, ודוחם על הסף (כמבואר בתשובת יש"ש, סימן תע"ח ס"ב).

הגאון בעל עיקרי הד"ט (חלק א"ח הלכות תפלה סימן ד' אות ט"ז), שגם אחר ראותו דברי החיד"א, דעתו להגיה כישרש יעקב, [ויפורטו דבריו במאמר ב', אי"ה], וכותב בתוך דבריו: "יען כי ע"פ הדקדוק אינו מדוקדק, ובפרט בשמות בכינוי לנוכח, "שאם מצאנו כן במלות בכינוי [דהיינו חמשת המלים לך בך וכו'], ופעמים מועטות בפעלים ג"כ בכינוי, כי כן בתוכחות שבמשנה תורה יִצְאָו דוק ותשכח איזה פעמים בקמץ בנפרד בפועל וכינוי" [וכוונתו למלים הנ"ל שהביא הה"כ, השמך וכו'], אמנם בשמות וכינוי עדיין לא מצאתי לע"ד דוגמא לזה לא לזכר ולא לנקבה לא לסמוך ולא לנפרד וכו' ועל עם ה'... והתמידו במנהגם בניקוד קמץ, וקראתי עליהם ולגלוגם עלי אהבה!⁴

הגאון ישרש יעקב שממנו תוצאות חיים לברר אמיתות תיקונים אלה, הקדיש לזה פרק שלם ודן בכל אלה (מעמוד ל"ב והלאה), וכתב בדבריו: "ואני חיפשתי אחריהן ולא מצאתי בכל כ"ד ספרים אלא שש עשרה". ומוכיח שאין להתחשב בכך. [ולמעלה הבאנו חמש עשרה, וצל"ע מהו הט"ז, ואין הפנאי מרשה כעת].

מורן הגאון לחם הביכורים שכתב מו"ר שאנו סומכים על מה שבירר בספרו, ציין לפעלים החריגים הנ"ל בדף כ' ע"א, וז"ל: "האמנם עוד זאת מצאנו בפעלים שבאו לפעמים בשוא וקמץ", והביא את

4. והיינו דוקא מפני המחלוקת בקהילה קבועה, ולא דמי כעובל לאדנא לזמננו זה שיש עשרות מנהגים ועשרות סידורים, ולולי אותם שמרעישים, רוב העולם מכבדים אחד את השני לעשות כמנהגו וכדעת רבותיו. ויתבאר באורך אי"ה במאמרים הבאים.

צוך, הבראך, כשמעתו ענך, חֲנֵךְ, ומה ענך, קראך, פארך, נותנך, השמדך, וסיים בדברי ישרש יעקב הנ"ל, שאינם אלא שש עשרה ואין לסמוך עליהם. (כמו שיתבאר).

בקונטרס "איש מצליח" (שנדפס בספר ויען שמואל תשס"ג), הזכיר את כל זה ג"כ בעמוד שי"ח. ע"ש.

ומכל זה עיניך הראות, שלא גילה שום נפלאות, רק עליו נפלאתי נוראות, דממה נפשך, אם ידע כל זה, קשה הדבר להאמין שכך יתעלם מדבריהם לגמרי, שאין זו דרכה של תורה וכדברי הילקוט יוסף שהבאנו בראש המאמר (אות ה'), ולא יתכן להציגם כקושיות חזקות וחדשות אשר לא ידעם איש! ואם לא ידעו ולא פתחו כל מקורות אלו שהם אבן יסוד לנושאים אלו, [וזוה מלבד מה שבספרי המדקדקים הראשונים הוזכר כל זה ג"כ, כמו שהביאו יש"י ולה"ב וכדלקמן, וכמו שהביא מו"ר נר"ו מדברי דונש בן לברט (באו"ת ניסן ואלול תשס"ט), אלא שספרים הנ"ל שמניתי הם המקור להגהות אלו בתפלה], תמוה כפליים שאם באת "לחלוק" עליהם, איך לא עינת בהם. ואולי גם נסמוך על "דיינים" שלא בקיאים וקצר מצע שכלם מלהבין את הספר "הנדיר" שלחן ערוך חשן משפט... וכל אחד בנושא שדן בו למעשה, חייב להיות בקי בו בכל צדדיו, בספרים המובהקים הנוגעים לענין. וזכור לטוב מו"ר הגאון האדיר מהר"ם הלוי זצ"ל שפעם דיבר בשיעור בישיבה בענין איסור ברכה לבטלה מדאורייתא או מדרבנן, "הזכיר" לו אחד התלמידים שיש בזה ספר שלם "ברכת יעקב" (כמדומני, ואינו לפני כעת) של הרב סופר נר"ו שדן בזה, וחזי ליה מר בבישות, "בודאי שראיתי אותו". שוב שאלו: הרב עבר על כל הספר?, והשיבו מו"ר ז"ל במתק אמריו: "וכי אני יכול לפסוק בנושא מסויים, בלי ללמוד את כל החומר ששייך לנושא זה?"! יהי זכרו ברוך, נלכה באורחותיו.

המשך יבוא אי"ה בגליון הבא.

"שים דגש על זה"

הרב אלעד עשור

ולומר כי דוגמאות אלו הם מעטות ולא תנוח דעתו עד שנמציא לו עוד הרבה דוגמאות ורק אז יתחיל לחשוב "כ"כ הרבה מקומות משתנה המשמעות אולי כדאי שנתחיל לדקדק וזהו...".

זאת הסיבה שעדיף לתפוס דוגמאות פשוטות המצויות לרוב, ובדרך של כלל להגיע לכולם. למשל: ההפרש - בניקוד - בין ה"א הידיעה לה"א השאלה, הוא שה"א הידיעה מנוקדת על פי רוב בפתח, וה"א השאלה מנוקדת בחטף פתח. ואם נתבונן יותר הרי שאחר ה"א הידיעה צריך לבוא דגש כמו 'הַפְּסָא' 'הַשְּׁלֶחֶן'. ובה"א השאלה רפויה "הַיֵּשׁ בה עץ", כיון שלעולם לא יבוא דגש אחר שוא - חטף.

וכעת נראה עד כמה הדברים משנים משמעות ולרוב. הנה דוגמא לשינוי באותה מלה "הארץ הַטּוֹבָה" - ה"א הידיעה. "הַטּוֹבָה היא אם רעה" - ה"א השאלה. ומה יקרה אם ח"ו ישכח להדגיש אחר ה"א הידיעה של: "הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל" הרי שנהפך לה"א השאלה. וכי יש מישהו שמפקפק ח"ו בטובתו של הקב"ה?! ואם בדרך זו נלך נוכל למצוא הרבה הוכחות, כי כל ה"א הידיעה המחוסרת דגש לאחריה הרי שנהפכה לה"א השאלה.

ואחרי הכל אסור לנו לשכוח כי לעולם אין הוכחתנו במבטא ע"פ שינוי משמעות בלבד. כי אם נגרוס כך יטעו לחשוב שבמקום שאינו משנה משמעות אין בעיה. ולא באו הוכחות מעין אלה רק פרפראות לחכמה ואינם גופי הלכות אלא הדין דין אמת, אתם ובזולתם.

וכיון דבהכי עסקינן אמרתי לכתוב עוד דוגמא

מעלת הדגש לוקה בחסר אצל רובא דעלמא. אם נשאל מדוע צריך דגש ומי אמר שיש כזה דבר? אזי ודאי נשמע את התשובה המפורסמת 'ישנם הרבה מקרים שזה משנה משמעות' כמו למשל 'מְשִׁיב הרוח' בדגש, השרש נ.ש.ב. והדגש שבאות ש' בא להשלים את הנו"ן ככל גזרת חפ"ן, וממילא הפירוש שמשבח את ה' שהוא גורם לרוח לְנִשּׁוֹב. אבל 'מְשִׁיב הרוח' השרש ש.ו.ב. ור"ל גורם לרוח לְשׁוֹב (אמנם זה אינו מדוייק כי באמת בשרש ש.ו.ב. אומרים מְשִׁיב ככל גזרת נע"ו). וכגון חֶלֶה המשמעות היא לחם, אך חֶלֶה, מלרע, הוא מלשון חולי ב"מ וכשזה מלעיל אזי משתנה למשמעות של 'תזוזה' דהיינו היא חלה - זוהי. או כמו ששמעתי לפני זמן מה בבית הכנסת כשהוציאו ס"ת החלו משוררים "גדלו לה' אתי" אך דא עקא שבמקום לומר גְּדָלוּ ג' פתוחה וד' דגושה אמרו הם - גְּדָלוּ ג' קמוצה וד' רפויה וההפרש ביניהם הוא עצום, כי הראשון משמעותו ציווי ובקשה: "אתם האנשים הנמצאים אתי תגדלו ותשבחו את ה' אתי" (כמו יתגדל ויתקדש). והשני משמעותו: "הם האנשים הנמצאים אתי גְּדָלוּ וְצַמְחוּ אתי לה'" (ועל זה אמרתי אם זה מה שנגרם מאמירת פסוקים אלו עדיפה היא שירתם השחוקה של 'התוניסאים' - שלנו - ששרים 'תנו כבוד לתורה ותנו לראשה עטרה' בדרך קבע, ויהיה מה שיהיה הכי עדיף...) וכהנה רבות.

ובכן, בדרך כזו עלול השומע להתחיל לדון בעצמו

נקראת ע' הפעל ובר"ת עה"פ, והשלישית ל' הפעל ובר"ת לה"פ. וכל זה פשוט וידוע.

ישנן שתי קבוצות עיקריות בשרשי הפעלים: השרשים השלמים והחסרים. השלמים כמו ש.מ.ר הם לא משתנים בשום הטיה או גוף כמו: שמרתי, אשמור, ישמרו, משמר, נשמר וכו'. אבל החסרים כמו א.כ.ל בחלק מההטיות כמו אכל, אוכל, אוכלים, השרש נשאר בכתב ובקריאה. אך בחלק כגון יִאָכַל, יִאֲכָלוּ, הא' נכתבת אבל אינה נקראת, ולכן שרש זה נקרא חסר, כי בחלק מהצורות היא נחסרת מהקריאה או אף מהכתיבה כמו שרש נ.פ.ל שבהטיית יְפֹל נפלה ונעלמה הנו"ן אף מהכתב ולא רק מהקריאה.

ומעתה נדע שגזרת חפ"ן - חסרי פ' נ' היינו שרשים שפ' הפעל שלהם נ' והם נחסרים בחלק מהצורות. ובמה שנכתב בתחילת המאמר - שרש נ.ש.ב כשנאמר 'מְשִׁיב הרוח ומוריד הגשם' הרי שבמלת 'מְשִׁיב' האות נ' מהשרש שהיא פ' הפעל נחסרה והיא נבלעת בדגש שבאות ש', ולכן אם נחסר דגש זה הרי שהשרש אינו נ.ש.ב, כי רק האות נ' נחסרת כשהיא פ' הפעל. וכגון שרש נ.מ.ס בעתיד אומרים יְמַסּוּ במקום יְנַמְסוּ.

וכן גזרת נע"ו - נחי ע' ו', היינו שרשים שע' הפעל שלהם ו' והם נחים, כלומר אינם נחסרים מהכתב אלא מהקריאה בלבד, כמו שרש ש.ו.ב שבמלה מְשִׁיב היא אינה נשמעת אלא נראית, ורק התחלפה הו' ב' כדרכה כידוע. וכמו שרש ק.ו.ם שאומרים יְקִימוּ או יְקִימוּ והי' אינה נשמעת.

להוכחה פשוטה בנושא, אחר שרבים לא שמים לב אליה, וכל שומעה אם את האמת יבקש - יודה ולא יבוש.

בעניין מבטא האותיות: למשל הטעות לומר ו' כ-ב' רפה נבוא ונשאל את מי שחושב שדרך נכונה היא זו, מפני מה האות ב' זכתה לשלשה סוגי מבטא רפה, קל וחזק, מה שאין כן ה-ו' רק שניים דגש (חזק) ורפה? ויותר מכך אם ו' היא כ-ב' רפה, אם כן כשיבוא דגש באות ו' נצטרך לקראה כ-ב' דגושה, כי הלא שתיהן שוות. אלא מוכרח שאינן שוות, ומדוע נאמר שבחלקן שוות ובחלקן לא. ואם בשביל סודות מספרי האותיות? יכול היה רבש"ע לעשות ל-ב' מבטא אחד ול-ו' שניים או להיפך, ומדוע לזאת שלשה ולזה אחד שקיים כבר במבטא. ועוד, בשלמא לאות ב' מצאנו מבטא לכל מצב אם רפה או דגוש אך ב-ו' מה ההבדל בין דגושה לשאינה דגושה? ומעין זה נאמר גם באות ח' אם אכן מבטאה כ-כ' מדוע ל-כ' שלשה מבטאים ול-ח' מבטא אחד בלבד ושום הדגשה אין בה. וכן רק ב-ח' יש פתח גנובה וב-כ' אין. ועוד הרבה הקלות שקבלו הגרוניות (ו-ח' ביניהם) שאינן מצויות ב-כ'. וכן אפשר על זו הדרך בעוד אותיות ודברים הצריכים הוכחה ואכמ"ל.

והיות שהזכרנו למעלה סוגי גזרות נבאר עניין זה בקצרה:

ידוע שכל שרש של פועל בלשון הקדש מורכב משלש אותיות. ובהיות והרבה משתמשים באותיות השרש לדוגמא כשרוצים לומר שהאות ש' של השרש ש.מ.ר והאות א' של השרש א.כ.ל הן שונות, כי זו גרונית, וזו אינה, הרי שנצטרך להאריך ולומר אות פלונית בשרש זה, ואות פלונית בשרש זה. לכן משלו המדקדקים את כל השרשים בשרש פ.ע.ל דהיינו אותיות ש' וא' הנ"ל נקראות בקיצור פ' הפעל, ובר"ת פה"פ, ור"ל האות הנמשלת באות פ' בשרש פ.ע.ל דהיינו האות הראשונה בשרש, ובשרש ש.מ.ר תהיה זו ש', ועל זו הדרך השניה

חדשות אני אני

בית המלזכה

מתחדשים לחמשים...

ההילולא השנתית

מופע לייזר אומנותי ומרהיב, מצגת היסטורית המסכמת חמשים שנות אור, ספר עב כרס שי לכל באי ההילולא, נרות, דגלים, מזכרות, וזה רק חלק מההתחדשות המדוברת לכבד את ידידי הישיבה ומוקיריה בהילולא הקרובה, לרגל ההילולא הבאה בסימן "וקדשתם את שנת החמשים שנה" במלאות יובל שנים לייסוד ישיבתנו הקדושה.

הריח המוכר של תחלת עונת "ההילולא" הולך ומתחזק מיום ליום במשרדי הישיבה, כשהשנה ניחוחות מחודשים צפים לקראת ציון דרך כה חשוב בדרכה של הישיבה.

מאז ומתמיד היתה ההילולא "האירוע המשפחתי" שאף אחד מבין ידידי הישיבה מוקיריה ומעריכיה לא יותר עליו. לכולם הוא מזהה כערב הוקרה חוייתי ומרתק לישיבה ותומכיה, הכולל את משאם הנערץ

של גדולי הדור ורבני הישיבה כשבראשם מרן ראש הישיבה שליט"א, נעימות ופיוטים מזרחיים על טהרת הקודש, הדלקת נרות לע"נ מאורי האומה זי"ע, ולבסוף ההגדלה הגדולה בין כל הרוכשי הכרטיסים שהיטו כתף לטובת הישיבה, לתמוך ולהחזיק בממלכת התורה הקדושה.

מסתבר כי השנה לרגל ציון דרך כה חשוב, עתידה ההילולא להפוך לאירוע מרשים ומיוחד מעבר למקובל מידי שנה, וכאמור כבר נצפות הכנות קדחתניות לתוכניות חדשות ומגוונות לכבוד באי ההילולא.

שער החמישים בו עברה השנה הישיבה, השפיע גם על תוכן הפרוספקט הנשלח כמידי שנה לידידי הישיבה, ובין קפליו צוינו "אבני דרך" בחמשים שנותיה של הישיבה. מעניין לראות איך כמעט בכל שנה נבט פרי נוסף באילן רב השרשים והפירות ממלכת התורה הקדושה, ונרשמה התפתחות נוספת במוסדות הישיבה, פעם זה מבנה חדש ופעם זה יהיה מוסד חדש, המשקף באופן חד וברור את העובדא כי אכן "אל מלך יושב על כסא רחמים" וחפץ בהתפתחותה של הישיבה, תפארת עולם התורה. מעניין

לציין כי אף הקמת האיגוד "כתר מלוכה" נראה בין אבני הדרך...

גם המתנות בהם זוכים כל רוכשי כרטיסי ההגרלה, התייחדו השנה במתנות יחודיות ומקוריות, כך לדוגמא מתנה שלא נראתה מאז "יובל הארבעים" והיא נרתיק יוקרתי לטלית ותפילין, כשעליו רקומים ברקמה אומנותית בניני הישיבה המפוארים. כן ברשימה, מתנה מיוחדת "שמן הברכה" שמן שנתברך ע"י מרן ראש הישיבה שליט"א. ועוד שמונה מתנות מיוחדות וחשובות.

הגשר צר מאד!

כעבור עשר שנים מאז הלמו כלי העבודה בקירות בתי המדרש בהיכל ישיבתנו הקדושה, הגיע הזמן ושוב אדריכלים ובעלי מלאכה טובבים את בתי המדרשות. כפי שכבר דווח בעבר על גבי גליונות ה"כתר", הצפיפות בבתי המדרשות שוכנת קבע בשנים האחרונות, ואף גוברת משנה לשנה. כעת המציאות מכריחה את תנופה נוספת, והיא אכן נמצאת בשלבים מתקדמים.

במסגרת הבניה הקרובה יורחבו בתי המדרשות של ישיבה קטנה וגדולה, בכמאה מטרים רבועים, שיחולק בין שני בתי המדרשות של ישיבה קטנה וגדולה. בכדי למנוע

"והבית בהבנותו"

הפרעה בין הישיבות יבנה קיר אקוסטי חוצץ ביניהם עם אפשרות הזזה וקיפול, בכדי לחבר את בתי המדרשות באירועים בכנסים ובשעות הצורך.

ההרחבה הצפויה הינה בעצם המשך ל'גשר עזריה' הקיים, לכל אורך קומת בתי המדרש. לפי התוכנית אמורה הבניה להימשך חודשים ספורים בלבד, ולהתאכלס כבר בזמן קיץ הקרוב.

העיתוי המתאים של גמר ההרחבה, בשנת החמשים של הישיבה, גרם כפי הנראה שאף האירוע הגדול של כנס הבוגרים - ציפיית כולנו - יתקיים בהיכל המורחב. כאמור על כנס הבוגרים פרטים יבואו...

כנס הבוגרים

שוב עשור. מאז כנס הבוגרים הקודם, שהתקיים לפני כעשר שנים בחנוכת הבית של הבניינים "החדשים", ובמלאות "יובל הארבעים" לייסוד ישיבתנו הקדושה, והציפייה והתיאבון לכנס בוגרים רק הלך וגדל.

על דפי הגליונות האחרונים עלה לא פעם נושא כנס הבוגרים עם הבטחת 'פרטים יבואו', הפעם כבר יש תאריך ומקום, והעיתוי - אין מתאים יותר לשנת ה"יובל" - כפשוטו - לייסוד ישיבתנו הקדושה. נכון לשעת כתיבת השורות כבר התכנסו פעם אחת הוועדה המכינה אצל מוה"ר רבי צמח שליט"א לדון במיקום בתאריך ובתוכנית הערב, וישנם גם מסקנות.

כפי הנראה אם לא יהיה שינוי - כנס הבוגרים יתקיים ביום אסרו חג פסח השתא, בישיבתנו הקדושה. קבלת פנים וכיבוד קל יוגש ברחבת הכניסה, התוכניות והדרשות בהיכלות הישיבה קטנה וגדולה שיהיו עד אז אי"ה מחוברים לבית מדרש ענק, ולאחר מכן יתכבדו הבוגרים בבר בשירי עשיר ומכובד באולם הישיבה.

יצוין כי כבר כעת אנו שומעים מצוות ההפקה על תוכניות מרתקות ומיוחדות למעמד ההיסטורי "כנס הבוגרים" לרגל חמשים שנות אורה מיום ייסוד הישיבה. חמשים שנה של ייצור גדולי תורה ויראה מבית היוצר ממלכת התורה הקדושה "כסא רחמים ספרדית", הינם גורליות עבור המשך מורשת יהדות ספרד בגאון ובתפארת, שהוכיחו את עצמם במוסדותיה ההולכים ומתרבים בפ"י.

לכל באי הערב יחולק שי חשוב ורב הערך שכעת עמלים רבות להכנתו, שי שכל המעמד הגדול כדאי רק בשביל הוצאתו.

לבוגרי הישיבה היקרים שימו לב: הכניסה למעמד ההיסטורי היא אך ורק על ידי כרטיסי כניסה שישלחו לבוגרים לפי הכתובות הנמצאות במאגר מזכירות האיגוד. על כן מי שכתובתו אינה מעודכנת, ואף את הבטאון אינו מקבל, יעדכן את פרטיו במזכירות האיגוד בפלא': 0504158562, או אצל נציגי הערים.

פגשתם בוגר שאינו מעודכן מסרו לו את מספר האיגוד, וקשרו בוגר נוסף לשרשרת הנשלמת.

דרוש שיחה

מרכזיית טלפונים משוכללת הותקנה לרווחת בחורי הישיבה

בשלהי זמן קיץ, הוחלט בהנהלת הישיבה על שדרוג המערכת הטלפונית המיועדת לבחורי הישיבה. בין השיקולים שהביאו להחלטה למרות ההוצאות הכספיות הכרוכות בזה, היתה העובדה כי הוראת רבני הישיבה היא כידוע שאין לבחורי ישיבה להחזיק מכשיר פלאפון ואף לא מאושר, הוראה שניתנה בישיבה מיום צאתו של הפלאפון לאור עולם, ולימים התבררה כגורלית וחשובה ובעשור האחרון הרבה ישיבות חשובות אימצו הנהגה זאת, ועל כן יש לתת לבחורים תחליף למכשיר הפלאפון ע"י מערכת טלפונים מספקת שתעמוד לשירות הבחורים.

מערכת לטעינת שיחות

לוח הודעות

במסגרת הסיכום עם מפעילי המרכזייה החדשה סוכם כי כל בחור יקבל קוד וסיסמה ובאמצעותם יוכל להוציא שיחות לארץ ולחור"ל, בעלות נמוכה מזה של בזק, והתשלום יתבצע ע"י הטענת חשבון השיחות על ידי קוד וסיסמה שישנה לכל בחור במערכות הממוחשבות שהותקנו בכניסות לישיבה, או בכניסה למסלול שיחות שמשולמת על ידי הו"ק.

בנוסף הורה שלא הצליח להשיג את הבן יוכל להשאיר הודעה בתא הקולי של בנו, ותכף תוצג הודעה במסך הענק המוצב בכניסה על כך כי ישנה הודעה לבחור פלוני, ההודעה כמובן תמחק לאחר שמיעתה. כמו כן הוגדל מספר מכשירי הטלפון בצורה משמעותית, אם המערכת הישנה כללה כחמשה עשר טלפונים בישיבה גדולה וקטנה שחלקם אינם תקינים דיו, הרי שכעת ישנם עשרים טלפונים בישיבה הגדולה בלבד ועוד כחמשה עשר בישיבה קטנה. יצויין כי עם פתיחת זמן אלול נעשו מאמצים גדולים להתקין את המערכות ולהפעילן במהירות האפשרית, ואכן תוך כשבועיים כבר יכלו הבחורים להנות מהמערכות החדשות, ולשוחח ללא המתנה כלל.

גילו אוצר!

יוזמה חדשה וברוכה שבאה מצידם של בחורי ישיבה גדולה, הפיחה רוח חדשה ומרעננת בתחום כתיבת חידו"ת, נוסף לרוח המצויה תדיר אף בתחום זה, בבוסתן התורה בישיבתנו הקדושה.

במיזם עצמי של קבוצה מטובי בחורי הישיבה, החלו בעריכת והוצאת גליון חודשי תחת השם "אוצרות התורה", הכולל בתוכו מקבץ מענין ומרתק של חידושים ורעיונות במגוון תחומי תורתנו הקדושה.

האוצר

מטרת הגליון כפי הנראה מבין אופי המדורים, הוא עידוד כתיבת חידושים ורעיונות עצמאיים מפי בחורי הישיבה, ובנוסף אף לתת במה מכובדת וראויה לקושיות אשר לא נמצא להם פותר בעיון הש"ס ובהלכה, דבר שהביא בעקבות זה התפלמסות ודיונים מתמשכים של מקשים ומתרצים, בעיון ישר וסברות נכונות להגיע אל עמק השווה.

בין גילי הגליון אנו מוצאים ג"כ מגוון מדורים בתחומים שונים על התורה ועל האמונה, על הדקדוק ועל העיבור ועוד ועוד. עד כה יצאו ארבעה גליונות כן ירבו.

מערכת הבטאון שולחת בזה את ברכתיה לעורכי הגליון ולכל המסייעים, בתקווה שנמשיך לראות את הגליון יוצא מדי חודש בחודשו.

אברכי הכולל מתגייסים!

התגייסות רבתי נרשמה בין אברכי הכולל, למען שמירת הערים "המוקסמות" והצלחת חיילי ישראל במהלך מבצע 'עמוד ענן'. ככל בית ישראל בימים טרופים שכאלו, שנרתמים להרבות בתורה ובתפלה, התגבשו אברכי הכולל בהמלצת ראש הכולל **הגר"ד עידאן** שליט"א לקיום משמרות ללימוד רצוף במשך כל היממה בתענית דיבור ללא הפסק כלל. לצורך הצלחת המבצע נתלתה רשימה בכניסה לכולל בה חולקו שעות היממה כולל השעות הקטנות של הלילה, לשעות, ובמשך היום נרשמו האברכים ו'תפסו' שעות בהם ילמדו ללא הפסק כלל כאמור.

מוה"ר **רבי צמח מאזוז** שליט"א קרא במכתב חס לאברכים להיחלץ חושים ולהצטרף למבצע החשוב להגנת עם ישראל, ואף קראם בשם: "מגיני ישראל".

כמו כן בימים הראשונים למבצע, התכנסו אברכי הכולל לשמוע דברי התעוררות מפי הרה"ג **רבי בנימין אליהו מאדאר** שליט"א, שקרא לאברכים להתחזק בלימוד התורה להגן על ישראל מפני המשחית, בדבריו הזכיר את דברי הגמרא בברכות (דף נ"ט ע"א) כי לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב, "כך" אמר הרב, הקב"ה לא רוצה חלילה לפגוע בנו רק לפשט את העקמומיות שבלבנו, ועל כן באה אלינו האזעקה הזאת. מיד לאחר הדברים החלו באמירת סליחות כשלפני התיבה עבר הרב מאדאר שליט"א. כמוכן לאור קריאתו של מרן הראש"ל **רבנו עובדיה יוסף** שליט"א הוסיפו לאחר החזרה תפלת "אבינו מלכנו", בתפלה ובתקווה כי אכן נזכה בקרוב לראות בישועת ישראל.

אמה של מלכות

עם סגירת הגליון התקבלה השמועה המרה ביום שלישי י"ג בכסלו, על פטירתה של הצדקת הכשרה והצנועה מרת **כנפיטה** ע"ה אשת המנוח איש החסד ורב הפעלים ירא ה' ר' **עזר (אלעזר) עמאר** ז"ל ואם הבנים יבדל"א הנדיבים החשובים תמכין דאורייתא ה"ה **שימו צבי ינון וכמוס** ה"ו.

מסע ההלויה יצא למחרת בערבו של יום רביעי עת הובא ארונה בטיסה ישירה ממרסיי בצרפת, בליות עשרות בני משפחה ואנשי הקהילה ה"ו אל משכן הישיבה תכב"ץ.

מיד בהגיע מטתה הטהורה אל מתחם הישיבה, הורה מוהרי"ץ שליט"א למאות תלמידי הישיבה שהיו בעיצומו של סדר ערב לרדת להוקיר ולהכיר טובה, ולחלוק כבוד אחרון למנוחה ז"ל שכל ימי חייה החזיקה ותמכה בישיבה ובמוסדותיה.

את מסע ההלויה פתח **מוהרי"ץ שליט"א** בדברי הספד ומעשיות על המנוחה הצדקת, שלא בחנם זכתה שכל צאצאיה הולכים בדרך התורה והמצוות ותומכי תורה ביד נדיבה ורחבה. תכף לאחר מכן נשא דברים **מחן ראש הישיבה שליט"א** שדבר בשבחה על שהשכילה לחנך את בניה לאהבת תורה ולומדיה בצורה יוצאת דופן. אחר הספיד הגאון רבי **רפאל כהן** שליט"א ראש מוסדות "יתד התשובה" בצפת, (שאף הביא את תלמידות הסמינר שבנשיאותו, וקריו על שמה של המנוחה "כנפי יונה"), שהרבה לספר על יראתה וצדקתה של המנוחה, ועל זכותה שמאות בחורי ישיבה העוסקים בתורה יומם ולילה ילוו אותה בדרכה האחרונה.

בשלב זה הוחזרה המטה אל רכב החברה קדישא שנסע לבית ההלויות שמגר בירושלים. גם תלמידי הישיבה הגדולה עלו על אוטובוסים שהעמידה הישיבה לרשותם לנסוע לירושלים לכבוד המנוחה.

במקביל התקבלו הבנים ובני המשפחה במעונו של מחן הראש"ל **הגר"ע יוסף שליט"א**, שהשתתף בצערם ונשא דברי הספד וחיזוק לכבוד המנוחה ז"ל.

מחן הראש"ל מנחם את המשפחה הנכבדה

לאחר מכן הובאה המטה אל בית ההלויות שמגר, כאמור שם המתינו עשרות המלווים. במקום נשאו דברים הראש"ל הגאון רבי **שלמה משה עמאר שליט"א**, הרה"ג רבי **חננאל כהן שליט"א** ראש מוסדות "חכמת רחמים" בברכיה, הצדיק הרב

מקיץ נסים חיים מאדאר שליט"א, ועוד רבנים חשובים. כן נשא דברים שר הפנים וסגן רה"מ הרב **אלי ישי** הי"ו.

בין הקהל נכחו דמויות חשובות נוספות כדוגמת הרה"ג רבי **יהודה דרעי** שליט"א, ועוד, וכן שרים חכ"ם ואנשי ציבור בכירים.

בסיומו של ההספדים שוב נסעו המלווים אחר מטתה אל מרומי הר הזיתים שם נשמנה מטתה הטהורה סמוך לקברו של בעלה מר **עזר עמאר** ז"ל ובחלקת מרן מייסד הישיבה זצ"ל, לקול קריאת מזמור יושב בסתר ואנא בכח ע"י עשרות תלמידי הישיבה והמשתתפים. תנצב"ה.

אלון בכות

יחד עם כל עולם התורה מצטערים אנו באבלם הכבד של בני המשפחה הרוממה והכבודה, תמכין דאורייתא, הנגידיים הנדיבים היקרים, האחים שלא יתפרדו

מר צבי, ינון, שימו וכמוס הי"ו למשפחת עמאר
ואחיותיהם ת"מ. מרסיי-צרפת

על פטירת אמם הצנועה והכבודה ומדוכאת ביסורים, אשר כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון, עמדה לימין בעלה בפזור צדקות וגידלה את

בניה שיבדלח"ט לתורה וליראת שמים טהורה

מרת נופיטה עמאר ע"ה

ביום י"ג בכסלו התשע"ג

(יום פטירתו של הצדיק רבי רחמים מאזוז זצ"ל, ונטמנה בליל ט"ו בכסלו במעלה הר הזיתים בחלקת מרן מייסד הישיבה זצוק"ל)

מעומק הלב נשלח את תנחומינו הכנים למעלת בניה הגבירים הנכבדים הי"ו, יה"ר שהשי"ת הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם, ירפא לשברם, ובהמשך דרכה / דרכם בצדקת פרזונם לישיבות הקדושות ולישיבתנו בפרט, ינוחמו בנחמת ציון וירושלים, ובבוא גואל צדק ותחיית המתים בכפלי כפליים.

חותמים בצער רב

הרב **רחמים מאזוז**
תלמידי הישיבה ובוגריה

הרב **צמח מאזוז**
אברכי הכוללים

ראש הישיבה
רבני הישיבה

מנהלי סניפי:

והמכון

הסמינר

בתי הספר

תלמודי התורה

הישיבות

ראשי פרקים

פרקים קצרים מהווי הישיבה ומוסדותיה

הצדיק רבי שמואל עידאן זצ"ל

מנהל הישיבה לש"ש

כמידי שנה, התכנסו אברכי הישיבה ותלמידיה באולם חדר האוכל של הישיבה, לעצרת התעוררות ואזכרה לדמותו של מנהל הישיבה לש"ש רבי **שמואל עידאן** זצ"ל ביומא דהילולא, כשהשנה נערכה האזכרה אף לזכרו של הצדיק רבי **אלעזר אבוחצירא** זצוק"ל הי"ד שנסתלק בצורה מזעזעת וטראגית בשנה שעברה בו ביום.

מיוחדת היתה האזכרה השנה, שנתכבדה בנוכחותו ובמשאו של הראשון לציון רבי **שלמה משה עמאר** שליט"א, מלבד מרן ראש הישיבה שליט"א והגר"י ברדא שליט"א שמתתפים בכל שנה.

הרבנים דברו על עניני השעה על "גזירת הגיוס", וקראו לאברכים ולבחורים להתחזק בלימוד התורה בכדי לבטל את רע הגזירה. בשבחו של צדיק הזכירו את עזרתו לישיבה, ועל החיוב שמוטל עלינו להשלים את החלל הנוצר לאחר פטירת הצדיק.

התבטאות נדירה של המגיה האגדי מוה"ר רבי **מקיץ שלי** זצ"ל על המנוח, סיפר הראש"ל שליט"א, ששמע באוזנו את רבי מקיץ שאמר כי "מעולם לא השיב רבי שמואל את פני ריקם", דבר המלמד על מסירות הנפש של רבי שמואל למען הציבור.

במהלך הערב הוגש לפני הרבנים הקובץ השנתי "ויען שמואל" היוצא מידי שנה לע"נ של המנוח ביום האזכרה, השנה רואים כי עריכת הספר מהודרת מתמיד.

מוה"ר רבי משה הלוי זצ"ל

ר"מ בישיבה, ובעל שו"ת תפלה למשה ועוד עצרת ההתחזקות לשקידה בתורה לדמותו ומדמותו של מוה"ר הגאון המופלא רבי משה הלוי זצ"ל התקיימה אף השנה עם מספר משתתפים שרק הולך וגדל.

במת הרבנים כובדה בנוכחותו ובמשאו של **מון ראש הישיבה** שליט"א, וכן בגאון הרב **יצחק אבא שאול** שליט"א ועוד. במסגרת דברי התורה במשנתו של הרב דיבר תלמידו

של הרב, הרה"ג רבי **אהרן מאזוז** שליט"א עורך משנה ברורה איש מצליח ח"ג, ור"מ בישיבה גדולה, והדגיש פן חדש במשנתו של הרב כי קיימים מקומות שדבריו של הרב בספריו חתומים במעט, ובשיעוריו ביאר את עומק כוונתו, בזה ביאר את דברי הרב בדיני שכירות לגוי בערב שבת, ע"פ מה ששמע בהקלטה משיעור שמסר הרב.

הפתעת הערב היתה הופעת ספר חדש ממשנתו של רבינו אח לספר הנפלא "בתורתך" על עניני לימוד תורה, והשנה הפתיעו תלמידי הרב בכרך נוסף המצטרף לסדרה זו "באמונתך", רעיונות ומעשיות משיחותיו של הרב בעניני אמונה. כעת שוקדים צוות העורכים על הכרך האחרון בסדרה "במצוותך" עניני מצוות.

במהלך הערב דברו הרבנים על גדולתו של הרב ועל שקידתו הרבה בתורה, ולקראת תום הערב חולקו למעלה משלושים תעודות לבחורים שנבחנו על מסכתות הש"ס בע"פ במסגרת מכון "זכרו תורת משה עבדי" שהוקם לע"נ רבנו, בניהם מסכתות "כבודות" וארוכות.

מיותר לציין כי המשתתפים יצאו טעונים בצקלונם בדברי חיזוק וחשק להתמדה בתורה.

מון מעיין בספר החדש "באמונתך"

חצר המלוכה

תלמוד תורה "אהל משה" נתיבות

'וסימניך'

עם פתיחת שנה"ל, נפתח צוהר חדש בת"ת ללימוד התורה ונביאים ראשונים, בשיטה יחודית ומקורית שהוכחה כיעילה ביותר לזכירת החומר. השיטה שנוסדה לפני מספר שנים ע"י רבי **דוד חדאד** הי"ו בספרו "סימני התורה", זכתה להסכמת מרן ראש הישיבה שליט"א בראש הספר.

יסוד השיטה הוא לזכור את סימני הנושאים, כעין הדעה הרווחת על כך כי בדברי מרן בש"ע אשר זכו להסכמה בשמים, אף סימניהם נעשו בסימנים לדוגמא: שופר גימטריא תקפ"ו ובזה הסימן נמצאים מהלכות שופר, וכן שער בארמית - תרע"א והוא הסימן בו נזכר מיקום הדלקת נרות החנוכה בפתח השער. ועוד הרבה כיו"ב. ובשיטה זו יש שעשו סימנים על כל הש"ע והתלמוד (על אף שעל חלקם יש להמליץ: 'ערבך ערבא בעי' וסימן לסימנך צריך...). בסגנון זה נעשה ג"כ בספר "סימני התורה" על כל התורה ונביאים ראשונים.

צורת הלימוד היא קצרה, קליטה ומעניינת, מתחילה בלימוד יומי של רבע שעה בה מתמצת הרב את נושאי הפרק בקצרה מתוך הספר "סימני התורה", וממשיכה במבחן שבועי שכבר התכוננו לו התלמידים בשבת בדף השו"ת שהכין מחבר הספר.

ההספק בדרך כלל הוא כפרשה בשבוע, ובהגיע העת יש בחינה על כל החומש, ואח"כ חידון נושא פרסים בין כיתות מקבילות, ולבסוף גם בין תתי"ם נוספים שהצטרפו ג"כ למסגרת לימוד זו. כשהכל בעידודו ומלוא מרצו של רבי דוד חדאד הי"ו שמכתת רגליו בכל הארץ, להחדרת הנושא כשכל מטרתו היא לש"ש, ובע"ה יצליח ה' דרכו.

מכבדי אכבוד

כמו כן, תוך כדי פרויקט גדול זה, משתלב לו איכשהו פרויקט נוסף, לפרק זמן קצר של כחודש בתקופת חנוכה, והוא לימוד מקיף של 'הלכות כיבוד'.

מבצע זה הנקרא 'מכבדים', הוא פרי יוזמתו של אחד הרבנים בת"ת, אשר לקח על עצמו גם את עול הפעלתו, ואכן הוא קיבץ וערך חוברת בה נכללו הלכות כיבוד הורים ומורים, אחים גדולים, זקנים וכהנים, את מי צריכים לכבד, וכיצד.

מבצע זה הינו לכלל בית הספר כך שכל הכיתות לומדות נושא זה, ואי"ה לקראת חג החנוכה יערך חידון בין כל תלמידי בית הספר.

אגודת "עלי באר" נתיבות

עלי באר

לשואלים מיהו או מהו 'עלי באר'? 'ענה לה' - ר"ת עטרה ליושנה יחזירו בתורת אבותינו רבותינו. ולמי שממשיך לתהות על קנקנו של מדרש פליאה זה, אף אתה אמור לו: כי ארגון בראשות ידידינו היקרים המסולאים בפז רבי **יוסף יעיש הי"ו**, ורבי **אברהם בוכריץ הי"ו**, שתפסו יוזמה לגבש את כל בוגרי הישיבה בעיר כה גדולה של חכמים וסופרים בוגרי ישיבתנו תכב"ץ נתיבות תובב"א, ומשתדלים לעשות מהפך של ממש, ולהקים ארגון לשיעורים בכל מקצועות התורה בכל רחבי העיר, ועוד כל מיני פעילויות כמו חידונים לילדים (וכבר נעשה אחד בחנוכה בשנה שעברה), לימוד טעמי המקרא לילדים, ועוד.

בינתיים הדבר הבולט ביותר הוא, העלון השבועי 'עלי באר' המעטר רבים מבתי הכנסת בעיר, בו באים זולת ממאמרים על פרשת שבוע, גם הלכות מענייני דיומא, ושו"ת הנתכב ב'כולל שו"ת' העומד בראשותו של רבי יוסף יעיש שליט"א. קובע ברכה לעצמו מדור תשובות ממרן ראש הישיבה

שליט"א (מתוך הספר מקור נאמן), ומעט דברי דקדוק כראוי לבוגרי ישיבתנו תכב"ץ.

כאן המקום לפנות לבוגרים תושבי החשוב ולהשתלב בתוכניות ובפעילות הארגון.

עלי באר

מבחר מצינים לתוכנית חגיגות מקייטל, מתכנן ועוד...

ישיבת "ברכת ה'" נתיבות

ברכת ה' בברכת ה'

בישיבת ברכת ה' שמחים לבשר לנו כי קיבלו אישור לבניית בית מדרש חדש מבנה קבע כיאה וכיאות, אחר שנספו שלש כיתות חדשות שעד היום היו מחולקות בחדרי הפנימיה חצי חדר וחצי כיתה.

המבנה החדש

חנוכת הבנין

זאת אודות
להשתדלותו
הבלתי נלאית
של ר' **רחמים**
חניה הי"ו.
כמובן בית
מדרש זה נבנה
בהתאם לצרכי
המקום - עוטף
עזה - והוא
ממוגן לשעות
הצורך ח"ו הפוקדות לצערנו לעתים תכופות.

תלמוד תורה "האיש משה" בתים

חתני ש"ס

בת"ת האיש משה תמיד מחפשים ללמוד וליישם, בגדר "קנאת סופרים", תוכניות לעידוד התלמידים. הפעם רעיון הלקוח משיבתנו הקדושה אך בל נשכח שכאן מדובר בתלמידי כיתות ו' ז' ח'. במסגרת המבצע החדש נבחנים התלמידים על מסכת תענית בהספק של 5 דפים לשבועיים! כשבנוסף למבחן מקבלים דף מאמרים ומקורותיהם מהמסכת, ונבחנים גם עליהם.

כמו כן כל תלמיד מקבל פנקס עם ספחים, ועל החלק הגדול כותב ההורה את העמוד ששינן עם הבן, הרב בוחן את ידיעת התלמיד וחותם על הספח כאשר התלמיד מוציא ציון טוב, ובסופו של יום

נאספים הספחים, ומוגרלים למגישי הספחים פרסים יקרי ערך.

וכשהגרעין הטוב יוצא מטעם הנהלת הת"ת, הרי שכיון דנבט נבט ואפשר למצוא כבר תלמידים שמסיימים מסכתות מעצמם ומיזמתם ב"ה.

חשוב לציין כי כבר עומדים ממש בכעוד חודש בעזרת ה' ובישועתו לסיים את מסכת תענית, ובסיומה תיערך אי"ה מסיבה גדולה ברוב פאר והדר וכבר נכוננו לה הפתעות גדולות...

וקוי ה' יחליפו כח

זה מכבר יצאו תלמידי כיתות ז' ח' לטיול קודש באזור הצפון לרגל המצב הקשה השורר בארץ. התלמידים שפכו תחינתם לפני השי"ת ולקחו לעצמם סגורים גדולים בהשתטחותם על קברות הצדיקים שיעמדו ויתפללו על עם ישראל בכלל ויושבי הדרום בפרט.

הרב מוטאדה, המנהל והתלמיד המסיים

כמובן שחוויה זו היתה גם מעין התאווררות, והתלמידים חזרו מעודדים עם כוחות חדשים ללמוד תורה ביתר שאת.

חנוכה - חינוך - חניכה

חנוכה - חינוך - חניכה, שלש מלים במשמעות קרובה שמצאו להם משכן בת"ת, והוא חידון חנוכה שיערך אם ירצה ה' לכיתות ד' ה' ו' ז' ח' בשלשה שלבים, במתכונת שבכל שלב מצטמצמים התלמידים עד שאלף נכנסים לבית מדרש ואחד יוצא מקום ראשון...

מן הראוי לציין שכל החומר נמצא בתוך חוברת מסודרת שנערכה בידי אחד הרבנים בת"ת רבי **דוד מוטאדה** הי"ו בוגר הישיבה שלקח על עצמו אסיפת ההלכות מפי סופרים וספרים וכך נחנכה לה חוברת חדשה (פנימית).

כן, היום בחנוכה מחנכים וחונכים חוברת...

ההגלה

מעמיקים שרשים

לראשונה בבתי הספר! תוכנית יחודית ומקורית מכה שרשים בבית הספר לבנות "ותתפלל חנה" ע"ש הרבנית **כ'מסאנה מאזוז** נ"ע אשת חבר למרן מייסד הישיבה זצוק"ל.

בבית הספר הנחשב לאחד מבתי הספר הטובים והאיכותיים ביותר בבני ברק עיר התורה והחסידות ללא טיפת גוזמא (!), לא שוקטים על השמרים, ומידי פעם מפתיעים בתוכניות מיוחדות ומקוריות, כשהקו המנחה את הנהלת בית הספר הוא לשמור שכל התוכניות יהיו ברוח שורשי ולפי הנחיות רבותינו שליט"א.

כך גם הפעם, במסגרת התוכנית החדשה, אשר תחת השם **"שרשים"** פורחת לה בין כיתות בית הספר התוכנית שמטרתה להאדיר אצל בנות בית הספר את ערכם הרב של רבני מוצאם, מנהגיהם, והליכותיהם. דבר כה נחוץ בדור "הכפיה העדתית" המשתוללת במוסדות החינוך. ולא כאן המקום להרחיב בנושא.

חלק מהתכנית כבר נלמדת ומיושמת בבית הספר וחלקה עם מהלך התוכנית. במסגרת הפעילות שכבר החלה בחודש האחרון, חולקו חוברות מפוארות תחת השם "מאן מלכי רבנן", ומידי יום שישי בכל כיתה בבית הספר מוטל על אחת מבנות הכיתה לספר סיפור על אחד מרבני העדה שלה, ולחתום אותו בלקח ומסר מהמעשה. את הסיפור יש לכל בנות הכיתה לכתוב

בחוברת יחד עם המסר הנלווה, וכן הדברים נרשמים ג"כ בלוח ענק על קיר הכיתה. מטרת הפעילות כאמור להפריך את המיתוס הרזוח כי רק "להם" יש רבנים.

כמו כן ביום שישי מושמע ב מ ע ר כ ת

החוברת

סיפור שמסרה אחת הבנות

הרמקולים של בית הספר שיר 'ספרדי' משירי שבת קודש, ובכל הכיתות מקבלות הבנות את מילות השיר, ולומדות יחד עם המורה את מנגינות השבת המסורתיות.

את פתיחת התוכנית פתח מבצע מעניין, בו נרשמה חידה על לוח בית הספר הכוללת רמזים על דמות רבנית מבני עדות המזרח, ועל הבנות היה לזהות מי הוא הרב. בין הפותרות זכו ארבעה בנות בספר תולדות חיים "כמובן" על רב ספרדי.

כל זה הוא רק חלק קטן מהתכנית, במהלך התוכנית עתידה גם לצאת חוברת נוספת בזמן הקרוב בנושא אך כבר לא על דמויות רבניות. את סיום המבצע אמור לחתום כנס ענק באודטוריום רמת אלחנן עם תוכניות מרתקות, על זה ועוד פרטים יבואו.

אש בבית הספר

את סיומו המסעיר של אותו היום אף אחד לא צפה. השעה 12:45 ילדות הגן בדרך כלל מסתובבות בגן בפעילות חופשית: קריאת ספרים והעשרה, ומתכוננות לקצה יום הלימודים ברחיצת ידיים וכדו'. באותו היום יום ראשון כ"ח בתשרי "משום מה (הה"א עם גריש)" השתנה סדר היום וכל הילדות ללא יוצא מן הכלל היו מרוכזות בפינת הגן השמאלית. הגננת שהוצרכה לדף עבודה הנמצא בקצה השני של הגן נגשה למקום, ולפתע ראתה לשונות אש ענקיות חודרות אל תוך הגן, הגננת שתפסה תושייה ריכזה במהירות את כל הילדות, הודיעה לגן הסמוך, ובחסידי שמים הצליחו הגננות להוציא את כל הילדות אל מחוץ לגן, ללא שום נפילות או פגיעות חלילה, למרות הבהלה בעקבות האש שהשתוללה במהירות.

במקום נוכח עובד התחזוקה מר **מנחם דמרי** ה"ו שהתעכב באותו היום וכבר היה בשער היציאה, והוזעק על ידי הגננת לכיבוי השריפה. התחזוקן שבעבר עסק בכיבוי אש, לא אבד את העשתונות ומיד החל בפעולות כיבוי. למרות הזריזות האש הספיקה לגרום נזק גדול לגן וכל הציוד שבגן נהרס כליל. למכבי האש שהוזעק למקום והגיע רק לאחר כרבע שעה, לא נותר הרבה מה לעשות, ואילולי תושיתו הרבה של התחזוקן המסור הנזק היה גדול ומסוכן יותר.

הגן השרוף

מוה"ר רבי צמח מאזוז שליט"א שלח מכתב מיוחד לתחזוקן מר מנחם דמרי הי"ו, בו הודה לו על מסירות הנפש להצלת ילדות הגן, וקרא לו "שלוחא דרחמנא", מוה"ר חתם את מכתבו בברכות חמות לו ולכל משפחתו.

הנהלת בית הספר ראו במקרה זה אות משמים, ועל כן שלחו למרן ראש הישיבה שליט"א במה להתחזק לנוכח הנס הגדול שאירע בבית הספר. מרן ראש

הישיבה הורה להרגיל את הבנות בנתינת פרוטות לצדקה מידי יום, ולחזק את המודעות על חשיבות הצדקה גם בגיל הגן.

כמה ימים לאחר המקרה התכנסו כל ילדי הגן והוריהם למסיבת הודיה לה' יתברך על הנס הגדול, כשמרכז הערב

היה המשא
טעון הרגש
של מוה"ר
רבי צמח
מאזוז שליט"א

שדיבר על
חובת ההודאה
לה' יברך, וספר

כמה עובדות מצמררות - נסים אותם חווה על בשרו.

כאן המקום לציין כי עדיין מתקשים בגן לשקם את הציוד היקר שהתכלה, וכי כל תרומה תתקבל בברכה.

המכתב המרגש

ר"מ חדש לשיעור ג'

פנים חדשות הגיעו לישיבה עם תחלת שנת הלימודים בחודש אלול, הוא ידידנו הרה"ג רבי **אביחי סעדון שליט"א** מח"ס יוסף דעת כמה חלקים ועוד, שנקרא לכהן כר"מ בשיעור ג' בישיבתנו. רבי אביחי הידוע כעט סופר מהיר עם סגנון בהיר ועיון זך וזכה להוציא כמה קונטרסים נפלאים (אשר בחלק מהם גם הדפיס

מחיבורו ביאורים וחידושים על ספר הנורא "משמרות כהונה"), מעודד מאד את הבחורים להשקיע את כחם ומרצם בעיון הגמרא וכתובי חידושים. וב"ה כבר זוכים לראות את ניצני הפירות המשובחים, וההתקדמות הגדולה שחלה בכלם, ברכותינו אליו שעוד יזכה רבות בשנים להרביץ תורה לעדרים בהצלחה רבה, ויראה ברכה בעמלו.

סדר בוקר בבית המדרש עם ראש הישיבה וצוות הרמ"ם

מקום ראשון בכתבת חידושים

בתחרות שנערכה בעיר התורה עמנואל, בין בחורי הישיבות הגדולות והקטנות תושבי עמנואל בלבד,

בכתבת מאמרים וחבורות, נבחר גם הבחור החשוב **נהוראי כהן** הי"ו מבחירי ישיבתנו הקדושה שיעור ג' (המאמר נשלח בשנה שעברה לפני חג השבועות), בכנס שנערך לאחר חג הסוכות האחרון לחלוקת מילגות לבעלי המאמרים המובחרים, בנוכחות רבני העיר וראש המועצה קיבל הבחור הנ"ל מילגה. יצוין כי ראש המערכת ר' צוף אסף הי"ו סיפר לבחורי הישיבה כי הרבנים הבודקים שקלו לבחור במאמרו של הבחור נהוראי כהן כמקום ראשון, ולבסוף הוחלט על הגרלה בין חמשה בחורים שהיו המצטיינים כשהוא ביניהם, וזכה בהגרלה במקום השני. ואולם גם הישיבה העניקה לו מילגה מכובדת על כל השתדלותו והתמדתו. יצוין עוד כי כל המאמרים שנשלחו פורסמו בחוברת בשם "תורת עמנואל" שחולק באותו ערב. מאמרו של הבחור הנ"ל הכיל חידושים וביאורים על סוגיא דריש פרק האיש מקדש.

תורה מסיני

כמידי שנה השתתפו בחורי הישיבה בהילולתו של רבנו הגאון הגדול ר' משה הלוי זצ"ל שהתקיימה באולם שע"י הישיבה. שם שמעו מדברות קדשו המתוקים של מרן שליט"א ושאר הרבנים, ונוכחו

הגר"מ חורב בשיחתו לבחורי הישיבה

בטקס חלוקת עשרות התעודות לבחורים שנבחנו על מסכתות שלמות בע"פ שעורר מאד את התפעלותם ורצונם להיות כחלק מהם. להשלמת הענין הזמינו רבני הישיבה את הרה"ג רבי משה חורב שליט"א הידוע בבקיאותו הרבה בש"ס לשאת דברי חיזוק לשקידה והתמדה. הרב שהפליא את הבחורים בבקיאותו המבהילה, נטע בליבות הבחורים מקור לשאיפות, ויצאו טעונים גם בעצותיו הטובות לזכרון ולהצלחה בלימוד.

מבצע תענית דיבור - "אש התורה"

בר"ח כסליו פתחנו במבצע "אש התורה" לעידוד הלימוד בתענית דיבור, כמרגלא בפומיה דמרן מייסד הישיבה זיע"א "טוב שלא תלמד משתלמד ותפסיק", המבצע התחיל להצלחת מרן שליט"א בנסיעתו לביצור מוסדות הישיבה תככ"ץ וחיזוק הקהלות בחו"ל כפי שצויין לבחורים בע"פ ע"י ראש הישיבה הרב מרדכי מאזוז שליט"א וצויין גם ע"ג דפי רשימת השעות עם תמונת מרן שליט"א. וב"ה הבחורים נענו ברצון, ואכן אש התורה ניכר בחלל בית המדרש, והדבר הוסיף חיזוק בלימוד בסדרים ובשיעורים. יצויין, כי הובטח לבחורים כי עם סיום כמות השעות הנדרשת מכלל הבחורים, יצאו לרענן והחלפת כחות באחד הפארקים למספר שעות. [ואז יוחל בל"נ שלב ב' של המבצע עם כמות שעות גדולה יותר].

שעור דף היומי

לאחר חופשת חג הסוכות החל הרב אביחי סעדון שליט"א, ר"מ בישיבה, למסור מדי יום שעור בדף היומי במסכת שבת, בזמן הפסקת הצהריים בין השעות 2-3, השעור נמסר בשפה ברורה וקולחת, ועל מנת להספיק גם את הדפים של ימי ששי ושבת, לומדים בכל יום כדף וחצי, וב"ה משתתפים

בחורי הישיבה בציון מרן מייסד הישיבה אשתקד

בכותל המערבי אשתקד

עענית הדיבור בישיבה בשבוע האחרון של השבב"ם

בשעור זה כחמשה בחורים. יצויין כי הבחורים בין השעות 1-3 הולכים לביתם בכל קצוות הישוב לארוחת ומנוחת צהרים, והבחורים השקדנים אוכלים בזריזות ועולים לקרית הישיבה. יצויין עוד, כי הישיבה נותנת לבחורים המתמידים להגיע לכולל צהרים, דמי עידוד לפי עשרים ₪ לשבוע לקניית בגדים ועוד, כמו כן מוגש להם כיבוד קל.

לתרומות: ניתן לפנות לראש הישיבה בפלאפון: 050-41-48 176 או לר' אוריאל מאזוז בפלאפון: 054-84-63 584 כמו כן ניתן להפקיד תרומות בבנק המזרחי סניף חזון איש מספר חשבון: 204280 (כסא רחמים עמנואל).

כולל יום ששי "פתח האוהל" בני ברק

והוא יושב ב'פתח האהל'

כולל יום הששי "פתח האוהל", הוקם על שם הרה"ק צייס"ע רבי **דוד אבוחצירא** זצ"ל הי"ד מח"ס 'פתח האהל', בשנת תשנ"ח, בתרומתו הנכבדה של הנדיב היקר מוקיר ורחים רבנן ואיהו גופיה צורבא מרבנן רבי **איתן להב** שליט"א, בו לומדים עשרות מטובי אברכי הכולל של הישיבה ביום השישי, ומקבלים את הארת השבת עוד בבוקרו של יום.

לימוד התורה בשעות אלו בלי ספק הוא מן המעמידים את העולם על תילו, והאברכים במסגרת הכולל בביהכ"נ הרי"ף ברמת אלחנן בב"ב יושבים ושוקדים בתורה כשעתיים, מבלי לפסוח להגות בתורתו של הרה"ק בעל "פתח האהל".

בכל שנה מקיימים אברכי הכולל הילולא ביום ששי שקודם יום פקודתו (י"ד כסלו), יש לציין שמארגני הילולא מספרים כי רבים מהתורמים לטובת הענין נושעים בדבר ישועה ורחמים, את הילולא מכבדים מידי שנה ראש הכולל הגאון רבי **דוד עידאן** שליט"א, הגאון רבי **אהרן מאזוז**

שליט"א ר"מ ביש"ג, והגאון רבי **אליהו מאדאר** שליט"א ר"כ "פקודת אלעזר", המדברים בשבחו ובגדולתו של בעל הילולא, ומספרים אודותיו סיפורי נפלאות, וכמובן מטעימים בטעם כעיקר בחידושים ורעיונות מספרו "פתח האוהל".

המעוניין לתרום ולחזק את הכולל, ויתברך בודאי בכפל כפלים בזכותו של הצדיק הקדוש, וכבר הרבה תרמו ונושעו בזש"ק יצלצל לטל: 0504175368.

הרבנים בהילולא

שערים חדשים לעולם האמונה

"באמונתך"

ספרים בענייני אמונה התחברו למכביר, אולם כאלה הנוגעים בַּפֶּן המעשי של האמונה חסרים על המדף. הספר החדש "באמונתך" העוסק במשנתו הרעיונית של מורנו ורבנו הגאון רבי משה הלוי בענייני אמונה ובטחון, פותח צוהר לעולמו הקסום, ומגיש בשפה משובחת ובכלי מפואר את הדרך להתמודדות מעשית מול משברי החיים בעזרת האמונה. ייחודיותו של הספר מתבטאת בכך, שמלבד שהוא עוסק במהות האמונה ועיקריה, חלקו הגדול משמש ממש כמורה-דרך אישי להתמודדות ע"פ האמונה עם בעיות יומיומיות, תוך הדרכה פרטנית לגבי בעיות שונות, שכמעט ולא נכתבה לגבם עד היום שום התייחסות תורנית (כמו נסיונות בענייני לידה, פרנסה, שכול, מלחמה וכו', ל"א).

בין דפי הספר ניתן למצוא תשובות לשאלות שבודאי עלו בראשו של כל אחד מאתנו, כמו: מה בין אמונה לביטחון? מהי הדרך להגיע לאמונה מוחשית? איך נדע מתי ההשתדלות שלנו מיותרת? כיצד הופכים לחסינים מפני בזיונות ועלבונות? היאך מתמודדים עם יסורים והופכים אותם למקור צמיחה? כיצד הורים חשוכי ילדים יכולים להתמודד עם הדממה? באיזו דרך קשיי הפרנסה נעשים כלי להתקרבות לה? כיצד ניתן להבחין בין מקובלים אמיתיים למזוייפים? מה הסיבה שיש כאלו שהנסים אינם משפיעים עליהם? האם יש הבדל בין נס לטבע? שייך שאדם 'חופשי' יהיה מוסרי? על כל אלו ועוד מאות הדרכות בענייני אמונה, תוכלו לקרוא ולהחכים בין דפי הספר המרתק.

את הספר פותח מבוא מעניין הנושא את השם "אילן האמונה". פתיחה זו שנכתבה בחרוזים, מציגה את ענייני האמונה בדמיון לאילן.

עיקרו של ספר זה חצוב משיחותיו של הגר"מ הלוי זצ"ל שמסר בחלק השני של שיעוריו (השיעורים היו מחולקים חלק להלכה וחלק למוסר). ברוך ה', נשתמרו מאות קלטות המנציחות את שיעוריו ושיחותיו הנפלאות. מתוכן, לוקטו פניני דעת נבחרים בענייני אמונה, ובעיקר הדרכות נפלאות שיוכלו להאיר את נתיבם של עמך בית ישראל. שיחותיו גדושות היו בלקחים מעשיים, שכל המיישמם, עשוי לחולל בעזרתם שינוי מבורך במתווה חייו.

ספר זה מצטרף לאחיו הגדול ממנו "בתורתך", שיצא לפני כשנתיים ימים, והפך לרב-מכר. האמת, שהמו"לים לא פיללו עד

כמה עמוקה ורחבה תהיה השפעתו של הספר הקודם "בתורתך". התגובות החמות והנלהבות מציבור הקוראים מכל גווני הקשת, לא בוששו לבוא. רבים העידו כי הספר השפיע רבות על צורת הלימוד שלהם, הן מבחינת השקידה ואהבת התורה, והן מבחינת דרך הלימוד. היו אף שאמרו כי תוך כדי קריאת הספר, חשו צורך עז לפתוח דף גמרא ולשקוע בלימוד מתוק. שמענו עוד כי דרשנים רבים מצטטים מאמרותיו של מוה"ר זצ"ל שהובאו בספר, ותהילות לאל שפתותיו של רבנו דובבות בבית כנסיות ובתי מדרשות.

את הספר ניתן להשיג בפלא': 050-4108108, ובאשדוד בפלא': 052-7654216.

כלל גדול

קונטרס "זה הכלל"

אור חדש האיר אל עבר עולם התורה, בצאת הקונטרס הנפלא והנכבד "זה הכלל", המכיל אוצר בלום של מאות כללים חשובים בדרכי הש"ס והפוסקים, וידיעות מקוריות בתולדות הראשונים וחיבוריהם. מלוקטים בטוב טעם ודעת מתורת מרן ראש הישיבה שליט"א, החל ממאמריו הרבים בירחון אור תורה ועוד ירחונים, חוברות וקבצים תורניים שונים, וכלה בהארותיו והערותיו הגהותיו והסכמותיו לספרים חדשים גם ישנים, והכל ערוך בסדר נאה ומתוקן בדיוק רב ואחריות מרובה, פרי עמלו ויגיעו של העורך והמחבר הרב פזי חדאד שליט"א מחשובי בוגרי הישיבה באופן שלא בא כבושם הזה.

הצצה חטופה בהקדמה תגלה את המשפטים הבאים: "וביום ט"ז מנחם אב התש"ע הבאתי למרן שליט"א את הקונטרס וביום י"ג באלול התש"ע השיבו אלי, מעוטר בהגהותיו בגליון בכמה מקומות ושבצתים במקומם בשמו. ושוב סמוך להדפסה ביום י"ט בטבת התשע"ב שלחתי הכללים (שכבר נוספו עליהם עוד מאות כללים חדשים) אל מרן שליט"א שיאשר לי להדפיסם. ואישר לי ב"ה, ואף גם זאת שעבר עליהם והגיה ותקן בכמה מקומות, ותקנתי הכל על פיו... ובמהדורא זו נגעת בס"ד בכמה מתולדות הפוסקים, ובפרט בתולדות הראשונים כמלאכים אשר ידיעתם עוזרת עד מאד... והכל מלוקט בס"ד מקולמוסו של מרן שליט"א, אשר אין לו תכלית קצה וסוף, ומדי עוברי הוספתי הערות זעיר שם זעיר שם... ע"ש.

המעייין בקונטרס ימצא תשובות מפתיעות לשאלות מעניינות כגון: מיהו מחבר ספר "הלכות גדולות"? מהו ספר חיבור ספרי הרמב"ם? מה פשרו של ספר "מקבציאל" להגרי"ח? היאך נקרא החיבור "מגן אברהם" בתחלה? תרומת הדשן ראשון או אחרון? האם ראה מרן את חידושי הרשב"א? למי כוונת הריטב"א כשכותב "רבנו הגדול"? ועוד ועוד.

ניתן להשיג אצל המחבר הרב פזי חדאד רחוב הרב בצלאל ז'ולטי

5/2 ירושלים, טל: 0504177030

הים הגדול

יבול הוצאת הספרים הפורה של הישיבה ובוגריה בס"ד אינו מן החידוש, ומידי פעם בפעם אנו זוכים לאורו של חיבור נוסף הזוכה לתהלה רבה בכלל ובעולם התורה בפרט. אך אם עד עתה הורגלנו בספרי הלכה, שו"ת, חידושי ש"ס וכללים, הרי שעתה אנו זוכים להוצאתו של הספר החשוב "הים הגדול" על חומש בראשית, הכולל מאות חידושים ודרושים נפלאים על התורה בלשון צחה וברורה מאת הרה"ג ר' יוסף מאיר שליט"א מחשובי בוגרי הישיבה. הרב המחבר שידידו רב לו בתחום פסיקת ההלכה וכתיבת שו"ת, בחר להוציא לאור את חידושיו על התורה, וכעת על חומש בראשית בדמות ספר עב כרס 460 עמודים במספר, גדושים בחידושים מקוריים, ובדרך וסגנון יחודי, "ים הגדול" כפשוטו.

בהקדמת הספר מגולל הרב המחבר שליט"א את הורתו ולידתו של הספר עוד מימי שבתו בשבת תחמוני בישיבה תכב"ץ. וכמו כן מוסיף לבאר בטוב טעם חשיבות לימוד תורה שבכתב ולחדש בה ושאינן בזה ח"ו ביטול תורה באיכות. עיין שם ותרוה צמאונך בדברים נכוחים וישרים למבין.

מזן ראש הישיבה שליט"א פותח את הסכמתו לספר בזה הלשון: ראיתי את הספר "הים הגדול" חידושים על התורה, מידי"ן החה"ש והכולל ר' יוסף מאיר שליט"א שלמד בישיבתנו כמה שנים, ועברתי על כמה חידושים, והנה הוא כתוב בסגנון נאה ובלשון צחה, מלא מוסרים ועניינים מתוקים מדבש..." וחזי מאן גברא רבה דקמסהיד עליה.

ברכתנו להרב המחבר שליט"א שיפוצו מעיינותיו חוצה להגדיל תורה ולהאדירה, אכ"ר.

ניתן להשיג בחנות המכון בישיבה או בטל: 0527110435/6

ובגפן 'הרבה' שריגים

גפן זאת

בעשור האחרון פרח לה ביתר שאת שיטה מיוחדת בבוסתן התורה, להקיף נושא לאורכו ולרוחבו מימינו ומשמאלו, לרכז את הכל בספר בודד, כך שהמתעניין בנושא ימצא לודאי את מבוקשו באנציקלופדיית העניין.

אם עלה בליבנו ספק כי מוצו כל הנושאים הפוטנציאליים, הרי שבא הספר החדש "גפן זאת" ומאיר אל עבר פנינו. הספר החדש הינו פרי יצירתו של הרה"ג רבי אליהו בנימין מאדאר שליט"א ראש כולל "פקודת אלעזר" ומגיד שיעור דף היומי בישיבה זה כארבע עשרה שנה, שמצטרף אל הכרם אותו נטע הרב המחבר בספריו הקודמים והחשובים "אמרות טהורות" על הלכות טהרה, ועוד.

בספר החדש "גפן זאת" מתמקד הרב סביב דרשת הש"ס "אל תקרי... אלא..." הנזכר בש"ס

עשרות פעמים על דרשות שונות, ומבאר בעיונו הזך את כל דרשות אלו שבכל הש"ס (!) מה הכריח את חז"ל להוציא את המקרא מידי פשוטו, עד שאמרו לקרוא באופן אחר. בין הדברים מבאר הרב לפי הצורך אף את הדרשה עצמה להבהיר את העניין.

ההקדמה לספר הינה אשכול עסיסי בפני עצמו בכרם, בה הסביר הרב ברוחו הטובה את יסודות דרשות חז"ל טעמיהם ונימוקיהם, ובזה מהווים אבן יסוד לרעיון החיבור.

שריג נוסף השתרג על גבי הספר וחשיבותו לא נופלת מזו של הספר, והוא נספח בשולי הספר תחת השם "אגרת לבן ישיבה" ובה ארבע עשרה פרקים מרתקים, מחזקים ומלהיבים לשקידה והתמדה בתורה. הדברים שנכתבו מלבו הטהור של הרב המחבר בחמימות וברגישות על מעלת התורה, ללא ספק חודרת עמוק בלבו של הקורא וקובעת לה משכן קבע בתוכו.

העיתוי המוצלח לספר מקיף על כל הש"ס שכזה, לא היה מתאים יותר מאשר מעמד סיום הש"ס בישיבה, כך שבפתיחת המעמד החשוב כבר נרכשה כמות נכבדה של הספר.

ברכותינו לרב המחבר שיזכה להוציא את כל כתבי ידו לאורה, וימשיך להרבות תורה בישראל עדי זקנה ושיבה. אכ"ר.

ניתן להשיג את הספר בחנות המכון, או אצל המחבר בכתובת: גיבורי ישראל 7 בני ברק

מאיר אורה

בני מאיר

ספר חדש יוכנס אחר כבוד לספריית הדרשנים והמגידים ללא ספק. הספר המדובר הוא הספר החשוב "בני מאיר" שהגיע לידי המערכת, ועורר התפעלות במראהו המפואר מבחוץ אך לא פחות גם מתוכן הדברים.

מחבר הספר האברך החשוב הרב בני רביבו שליט"א, הינו יודע דבר ומעורה בציבור כך שהטיב לגעת בנושאים המדברים אל העם שבשדות. בין דפי הספר אנו מוצאים חדושים רעיונות ופנינים על כל החגים והמועדים, המשולבים בהגיגי מוסר וחיזוק המתאימים לאברכים, בחורי ישיבה, בעלי בתים ועמך בית ישראל.

הספר זכה להסכמות מרבני הישיבה, ואף נבחר כאחד ממתנות הישיבה לרוכשי כרטיסים להגרלה הקרבה שעורכת הישיבה מידי שנה.

יום צאת הספר לאור הוא לודאי יום בשורה גם עבור הדרשנים והמגידים כאמור, שימצאו בו לקח טוב רב ומיוחד, בתוכנו היחודי והמקורי של הספר שמגיש את הדברים בשפה קולחת ומעניינת.

את הספר ניתן להשיג בחנות המכון, או כאמור כשי לרוכשי כרטיסי ההגרלה.

"והיו עיניך רואות"

מדליק נר בציונו של הרבי מליובאוויטש

על קברו של הרבי מליובאוויטש

בשיעור בבית הכנסת הספרדי המרפזי
בפמנהטן

ביהפג"ס שבמשרד של האחים קצין
בניו של הרב קצין

בשיעור במשרד של האחים קצין

ואות את מוריר

שיעור בישיבה בעיר דל

מרו, הרב שמעון חי אלוף,
באמצע הרב הלל סתהון

עם הרב עבאדי בבית הכנסת ספרא

שיעור בפולל אברהם פתר ציון

קורא בתורה בבית הכנסת של משפחת
ספרא

אם ידעת בשורה טובה לחבירך מה'ר ימה'רנה לו את בש'ר במדב'ר וחיתה נפשו בגללך כי המבשר טוב משיב הרוח.
(מרוך החדיד"א, צמרון שמידי סי' י"א אות קע"א)

השמה במעוננו

ב"ב
 ר' מאיר סרוסי שליט"א
 ב"ב
 מלמד בת"ת "איש מצליח" ב"ב
 ר' עוזי מימון שליט"א
 ב"ב
 ר' יונתן הכהן שליט"א
 ב"ב
 ר' רזיאל הכהן שליט"א
 ב"ב
 בודק שו"ת ביש"ג
 וחבר מערכת 'הוראה ברורה'
 ר' מצליח עמוס מאזוז שליט"א
 ב"ב
 משגיח בסדר א' בישיבה גדולה
 ר' יוסי קבלן שליט"א
 ר"ג
 ר' יצחק משה שליט"א
 ב"ב
 חבר מערכת 'הוראה ברורה'
 ר' מסיעד מאדאר שליט"א
 ירושלים
 ר' אדיר עמרוצי שליט"א
 תל אביב
 ראש ישיבת "כסא רחמים" ת"א
 ר' דוד משה שליט"א
 חולון
 ר' יוגב עלוש שליט"א

ר' יורם חדאד שליט"א
 ירושלים
 משגיח בישיבה קטנה
 ר' אהרן מאזוז שליט"א
 ב"ב
 ר"מ בישיבה גדולה שעור ג'
 ר' משה דוד הלוי שליט"א
 ב"ב
 משגיח סדר ג' בישיבה קטנה
 ר' אביגדור מאדאר שליט"א
 בני ברק
 ר"מ בישיבה גדולה שעור ג'
 ר' מאיר כהן שליט"א
 ב"ב
 אב הבית בישיבה קטנה

אהרן הכהן
 ר' אוריאל בוכריס שליט"א
 בני ברק
 משגיח סדר ג' ביש"ג
 ר' שלום נעים שליט"א
 אור יהודה
 ר' אהרן כהן שליט"א
 ב"ב
 ר' רונן מגן שליט"א
 ב"ב
 ר"מ בישיבת "אור המאיר" אלעד
 ר' רפאל קבלן שליט"א

אשמועי
 ר' משה נחום הלוי הי"ו
 ר' אליה בוכריץ הי"ו
 ר' משה עטיה הי"ו
 ר' ניסן פרייב הי"ו
 ר' נועם חדאד הי"ו
 ר' דוד חורי הי"ו
 ר' אריאל מימון הי"ו
 ר' גדי טייב הי"ו
 ר' דור לוי הי"ו
 ר' אלעד חזני הי"ו
 ר' אוריאל מנדניפור הי"ו
 ר' אברהם רצון הי"ו
 ר' טימור שיש הי"ו
 ר' מאור חוביבה הי"ו
 ר' אברהם תעיזי הי"ו

בר מצווה
 ר' מנחם מאזוז שליט"א
 ב"ב
 מחנך בת"ת איש מצליח בני ברק
 ר' ליאור כהן שליט"א
 ב"ב
 ראש ישיבת אור המאיר אלעד
 ר' רפאל מאזוז שליט"א
 בני ברק
 ר"מ בישיבה גדולה שעור ב'

ירושלים
ר' גיא מור שליט"א
בני ברק
ר' נתנאל סבאג שליט"א
בני ברק
ר' משה נעמן שליט"א
מעלות
ר' ברק רייבי שליט"א
בני ברק

להלאת התאווים

ר' ישראל מאדאר שליט"א
אלעד
מלמד בת"ת "אור המאיר"

ר' משה כהן שליט"א
בני ברק
ר"מ בישיבה קטנה
ר' שמעון קרעי שליט"א
נתיבות
ר' ברק כלפון שליט"א
בני ברק
ר' עידן ישי שליט"א

בני ברק
ר' אהרון כהן שליט"א
נתיבות
מלמד בת"ת "אוהל משה"
ר' מתן חיים מאמו שליט"א

בני ברק
ר' חיים בנימין שליט"א
בני ברק
ר' אליהו קבלן שליט"א
בני ברק
מפקח חינוכי בת"ת איש מצליח
ב"ב

אנשי הבן

ר' יצחק נחום הלוי שליט"א
רכסים

להלאת הבת

כוס של ברכה נשגור לכבוד
הרה"ג רבי דוד קרעי שליט"א
רב מושב זמרת וראש מוסדות "אוהל משה"
לרגל נשואי בתו ת"מ
עב"ג אחד ממצויני ישיבתנו
ר' אריאל מימון הי"ו
בנו של הרה"ג רבי עוזי מימון שליט"א
יה"ר שיהא במזל טוב וסימן טוב והצלחה
ויהא ביתם מושגת על אדני התורה והיראה
ששון ושמחה ימצא בה. אכי"ר.
רבני הישיבה המערכת

כוס של ברכה נשגור לכבוד
הרה"ג רבי יצחק בזכריץ שליט"א
ר"מ שיעור ג' ישיבה קטנה
לרגל נשואי בנו המצויין מפארי ישיבתנו
ר' אליהו בזכריץ הי"ו
עם בתו של שם
הרה"ג רבי נסים בריח שליט"א
מנהל מוסדות רשב"י - לוד ומח"ס בריח התיכון ועוד
יה"ר שבורא עולם ישלים זה הבנין
מתוך אושר ועושר נחת ושלווה.
רבני הישיבה התלמידים המערכת

”שׂאֵי סְבִיב עֵינַיִךְ וְרֵאֵי כָּלֶם נְקַבְּצֵנוּ

בָּאוּ לָךְ בְּנֵיךְ מִרְחֹק יָבֹאוּ...” (ישעיהו ס'ד')

היכוננו לכנס הבוגרים

במלאת
חמשים שנה
מייסוד
ישיבתנו הקדושה!

פרטים בגליון הבא

בשורה משמחת

יצא לאור דיסק מיוחד ובו שיחת חיבור נקבת שמר
מו"ר ראש הכולל הרב"ג רבי אליהו פנימין מאבאק שליט"א,
לאחר הפטירה הטראגית של בני משפחת אטואס ז"ל.
המזוניין, ניתן להשיג הכולל או הישיבה או הפל: 0548450228
בדמי עלות סך 5 ₪ בלבד.
ארכי כולל "פקודת אלעזר" אלעז

זכות הרבנים!

ניתן להשיג מודעה מנוילנת, ובה
אזהרה על המכשלה הגדולה שהתפילין
יורדות על המצוה, לחלוקה ולתליה בבתי
הכנסת. המעוניין להשתתף בזיכוי הרבנים
ולקבל מודעות חזים לתליה והפצה, יצלצל
לפלי 0548450228 - אהרן.

בקשה דחופה!

אנו שבים ומבקשים מכל
מי שיש בידו תמונות של רבני
הישיבה, או אירועים שהיו
בישיבה, לשלוח את התמונות
למערכת, ונשתדל אי"ה להשיבם
בהקדם. התמונות חשובות
במיוחד כעת לקראת אירוע
"יובל החמשים".
בתומ"ר המערכת.

רשימת נציגים

אלעד

ר' אמנון לוי הי"ו -
0524224532

באר שבע

ר' יוסף מאיר הי"ו -
0527110435

בני ברק

ר' יהונתן ש. מאזוז
הי"ו -

0548487652

גבעתיים

ר' יעקב חלקון
הי"ו -

0504136627

ירושלים

ר' אביחי ועקנין
הי"ו -

0524209643

ר' מאיר גבאי הי"ו -

0543015397

נתיבות

ר' אלעד עשוש

הי"ו -

0504177753

0548461919

צפת

ר' טל זגדון הי"ו -

0504146742

בחסות מאיה שירותי תברואה בע"מ

נדפס בסיוע

האחים המבורכים: **שימו, צבי, ינון וכמוס עמאר**
ומשפחותיהם הי"ו. להצלחתם ובריאותם.

ולעלוי נשמת אמם מרת **כנפיטה** עמאר מב"ת.

וכן האחים המבורכים: **מכלוף, יום טוב, אשר וזאן**
ומשפחותיהם הי"ו. להצלחתם ובריאותם.
ולחיי אמם מרת **מזיאנה** מב"ת.

הגליון מוקדש

לעילוי נשמת המנוח הנכבד והיקר
אוהב תורה ולומדיה, אהב את הבריות, איש אמת,
בעל צדקות אשר זכה להיות מבוני הארץ ומיישביה
שאל בר דוד ושושנה לבית עשוש ז"ל תנצב"ה
הוקדש ע"י אשתו בניו ובנותיו

יה"ר שיתמלאו כל משאלות לבם לטובה, ובכל אשר יפנו ישכילו, וכל
אשר יעשו יצליחו, ויזכו לעושר ואושר וכבוד, בריאות איתנה ונהורא
מעליא, אורך ימים ושנות חיים. **אמן**